

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Sokołowski Kazimierz: Spółdzielnie w Polsce w latach 1925 i 1926. Liczba spółdzielni w Polsce.

Źródło:

Kwartalnik Statystyczny Tom V 1928 zeszyt 2, strony 367-429

Artykuł zdigitalizowany i udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt. „Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39« H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

KAZIMIERZ SOKOŁOWSKI

Spółdzielnie w Polsce w latach 1925 i 1926

Liczba spółdzielni w Polsce

Główny Urząd Statystyczny podaje co roku stan spółdzielni według rejestrów sądowych, przyczem w dniu 1 stycznia 1926 roku miało być w Polsce 16857 spółdzielni. Liczbę tę sam Urząd uważał za nieścisłą, stwierdzając, iż z rejestrów nie wykreślono szeregu stowarzyszeń, faktycznie już nieistniejących. Rada Spółdzielcza, której wykazy, aczkolwiek również nie odpowiadają liczbie faktycznie istniejących spółdzielni, jednakże wydają się bliższe rzeczywistości, podaje, że w dniu 1. I 1926 miało być 12409 stowarzyszeń, a zatem o 26% mniej, aniżeli wypada z obliczeń Urzędu. Ponieważ zaś znawcy i praktycy ruchu spółdzielczego określają ogólną liczbę spółdzielni w Polsce na 6 do 10 tysięcy, okazało się koniecznością zbadanie tych rażących rozbieżności i znalezienie możliwie dokładnej cyfry. Jedyną drogą po temu okazały się ankiety. Jedną z nich rozesłał Główny Urząd Statystyczny do spółdzielni kredytowych jesienią 1926 r. celem ujęcia wkładów oszczędnościowych, drugą zaś do spółdzielni pozostałych wiosną 1927 r. celem zbadania ilości członków, sumy udziałów, rezerw i obrotów, czystej nadwyżki wzgl. straty. Obie te ankiety, aczkolwiek nie były ze sobą zespolone i nie mogą dawać kompletnego, pełnego materiału informacyjnego, przyczyniły się do wykrycia, które ze stowarzyszeń istnieją i są czynne, które zaś istnieć przestały. Podstawą obu ankiet stanowiła kartoteka Rady Spółdzielczej, niejednokrotnie niezbyt ścisła, gdyż dla wielu spółdzielni brakowało dokładnych adresów.

Rezultaty ankiet okazały się różnorodne. Na pierwszą ankietę, wystosowaną do 5957 spółdzielni kredytowych, odpowiedziało 3317 spółdzielni, t. zn. 56%. Z tej liczby jednak odrzucić należy 118 spółdzielni, założonych w 1926 roku, 106 w likwidacji, 208 nieczynnych i 529 już zlikwidowanych. Z brakujących 2640 odpowiedzi 550 przypada na zwrot pocztu, z czego 5 z powodu nieprzyjęcia przez

adresata, reszta—z powodu niedostatecznego adresu, jednakże taki powód na wsi i w małych miastach wydaje się nam równoznaczny z nieistnieniem stowarzyszenia (390 wypadków). Pozostaje przeto 2090 spółdzielni, które pomimo kilkakrotnych przynagleń ze strony Urzędu nie udzieliły mu zupełnie odpowiedzi. Dla wyjaśnienia liczby spółdzielni w tej grupie rozesłano do starostów (po 2—3 na każde województwo) zapytania, które z tych „milczących“ spółdzielni faktycznie już nie istnieją. Odpowiedzi były następujące:

Powiat	Spółdzielnie		Powiat	Spółdzielnie	
	ogółem	czynne		ogółem	czynne
Lipno	18	5	Krzemieniec	4	1
Pułtusk	11	8	Równe	8	7
Koło	7	1	Kępno	6	1
Łódź (powiat)	19	8	Wągrowiec	6	3
Będzin	8	2	Świecie	9	5
Końskie	10	4	Wejherowo	4	1
Hrubieszów	5	2	Rybnik	12	4
Łuków	16	7	Tarnowskie		
Grodno	14	12	Góry	4	2
Ostrów Mazow.	8	6	Maków	4	3
Brasław	16	14	Mielec	16	4
Oszmiana	5	5	Myslenice	4	2
Lida	5	4	Brzozów	17	5
Nowogródek	4	2	Nadwórna	13	9
Stolpce	3	1	Stanisławów	27	10
Brześć n/B.	9	4	Podhajce	14	4
Pińsk	3	3	Zbaraż	12	4

Okazuje się przeto, iż z pośród 321 spółdzielni, o które zapytywano, 153 a zatem nieco mniej aniżeli połowa istnieje i powinna była udzielić Urzędowi odpowiedzi. Stosunek spółdzielni „milczących“ do ogółu nieuwzględnionych bywa jednak różnorodny w zależności od województwa, musimy więc ustalić liczbę spółdzielni czynnych w dniu 1. I 1926 r. dla każdego województwa z osobna. Biorąc jeszcze pod uwagę spółdzielnie czynne w ogólnej liczbie 2304, jako też spółdzielnie, do których listy wysłane zostały zwrócone (w większych miastach), otrzymujemy następujące dane:

Województwa	Spółdzielnie czynne	Spółdz. przypuszczalnie czynne	Ogólna przypuszczalna liczba spółdz.
Polska ogółem	2 304	942	3 246
M. st. Warszawa . . .	25	30	55
Warszawskie	129	80	209
Łódzkie	119	44	163
Kieleckie	121	45	166
Lubelskie	136	66	202
Białostockie	81	64	145
Wileńskie	71	28	99
Nowogródzkie	57	15	72
Poleskie	31	15	46
Wołyńskie	61	20	81
Poznańskie	355	49	404
Pomorskie	109	40	149
Śląskie	98	20	118
Krakowskie	295	95	390
Lwowskie	308	151	459
Stanisławowskie	159	100	259
Tarnopolskie	149	80	229

Znając liczbę spółdzielni, założonych¹ w 1926 roku, możemy teraz ustalić liczbę spółdzielni kredytowych w dniu 1 stycznia 1927 roku i porównać z danymi rejestrowymi:

Województwa	Obliczenia Gł. U. St.	Rejestry handlowe	Województwa	Obliczenia Gł. U. St.	Rejestry handlowe
Polska ogółem	3 664	6 660			
M. st. Warszawa	68	128	Poleskie	64	69
Warszawskie	251	417	Wołyńskie	106	127
Łódzkie	200	369	Poznańskie	409	564
Kieleckie	217	371	Pomorskie	165	227
Lubelskie	241	368	Śląskie	124	255
Białostockie	175	194	Krakowskie	404	720
Wileńskie	117	137	Lwowskie	500	1 378
Nowogródzkie	92	99	Stanisławowskie	273	595
			Tarnopolskie	258	642

Najmniej rażąca jest różnica dla województw wschodnich i białostockiego, gdyż tam rejestry handlowe wprowadzono dopiero w 1922 roku i objęto niemi nowe, faktycznie istniejące spółdzielnie. Natomiast w pozostałych województwach, zwłaszcza południowych, nie wykreślono z rejestru całego szeregu „martwych“, nie dających znaku życia stowarzyszeń, założonych i zarejestrowanych przed wojną, a zniszczonych przez wojnę i dewaluację marki polskiej. Liczba 3 757 spółdzielni kredytowych wydaje się nam zupełnie prawdopodobna, gdyż związkowych spółdzielni tego typu liczymy około 3 000, a stosunek 3 000 do 3 757 jest potwierdzony przez znawców i praktyków ruchu spółdzielczego.

Na drugą ankietę, skierowaną do 8 329 spółdzielni pozostałych, odpowiedziało 5 124, t. zn. 62%, z czego należy odrzucić 71 spół-

dzielni założonych w 1926 r. i 909 zlikwidowanych. Z brakujących 3 205 odpowiedzi możemy na karb niedokładnego adresu złożyć 310 spółdzielni w większych miastach i 438 w mniejszych oraz na wsi, reszta zatem pomimo przynagień odpowiedzi udzielić nie chciała czy nie potrafiła. Zwrócono się wówczas do niektórych starostów z zapytaniem, które z „milczących“ stowarzyszeń już nie egzystują, które zaś działają, i otrzymano odpowiedź następującej treści:

Powiat	Spółdzielnie		Powiat	Spółdzielnie	
	ogółem	czynne		ogółem	czynne
Grójec	12	2	Ostrzeszów	2	—
Łowicz	7	2	Wąbrzeźno	5	1
Płock	12	5	Cieszyn	23	9
Sochaczew	5	1	Nowy Targ	10	3
Miechów	35	16	Podgórze	12	6
Stopnica	11	2	Drohobycz	20	13
Białystok	15	4	Grodek Jagiell.	6	1
Suwałki	8	4	Rzeszów	8	3
Szczuczyn	6	1	Żółkiew	13	2
Dubno	8	1	Kałuż	16	12
Luboml	3	2	Husiatyn	8	5
Zdobunów	9	—	Złoczów	13	1

Odsetek spółdzielni czynnych wynosi tutaj zaledwie 36%, gdyż ankietą w sprawie pozostałych poza kredytowymi stowarzyszeń była przygotowana i wykonana starannie, zwłaszcza, iż informacje o większości spółdzielni związkowych otrzymano wprost od związków.

Na ankietę odpowiadały 4 144 stowarzyszenia, które według typów dzielą się, jak następuje:

Spożywcze	2 853
Budowlano-mieszkaniowe	228
Kredytowe ²	32
Rolniczo-handlowe	284
Inne handlowe	66
Surowcowo-warsztatowe	63
Jajczarskie, mlecz. i hodowlane	426
Inne rolnicze	11
Rolniczo-przemysłowe	41
Inne przemysłowe	30
Księgarnie i wydawnictwa	29
Inne i nieokreślone	81

Z pośród 310 zwrotów poczty z większych miast (niedokładny adres) na spożywcze przypada—145, budowlano-mieszkaniowe—47, rolniczo-handlowe—12, inne handlowe—39, surowcowo-warsztatowe—29, jajczarskie, mleczarskie i hodowlane—6, księgarnie i wydawnictwa—9 oraz wszelkie inne—23.

Trudniej jest podzielić spółdzielnie „milczące“ według poszczególnych typów, gdyż

¹ Ponieważ z jednej strony do powyższych obliczeń przyjąłmy spółdzielnie czynne, odrzucając spółdzielnie nieczynne i w likwidacji, faktycznie już nie istniejące, z drugiej strony nie bierzemy też w rachubę 113 spółdzielni, wykreślonych z rejestru w 1926 r., gdyż są to przeważnie te spółdzielnie, które w latach poprzednich znalazły się w stanie likwidacji lub bezczynności.

² Kredytowo-spożywcze i kredytowe specjalne (np. kasa pogrzebowa), które nie weszły do pierwszej ankiety.

zapytania skierowano nie do wszystkich województw, a zresztą—co najważniejsze—klasyfikacja Rady Spółdzielczej, której kartoteka była podstawą ankiety, nie pokrywa się z klasyfikacją Głównego Urzędu Statystycznego. Chcąc tej trudności zaradzić, przyjęliśmy na podstawie dosyć powierzchownych obliczeń i przypuszczeń, że z pośród spółdzielni „mleczących” na czynne spółdzielnie

należy odliczyć: w grupie spożywczej około $\frac{1}{3}$, budowlano-mieszkaniowej— $\frac{1}{2}$, rolniczo-handlowej— $\frac{2}{5}$, mleczarsko-jajczarsko-hodowlanej— $\frac{3}{5}$, w pozostałych zaś grupach— $\frac{1}{3}$ ogółu spółdzielni „mleczących”. Znając zaś tę ogólną liczbę dla poszczególnych województw i znając liczbę spółdzielni danego typu, które udzieliły odpowiedzi, doszliśmy do następujących rezultatów ostatecznych¹:

Województwa	Ogółem	Spożywcze	Budowlano-mieszk.	Kredytowe	Rolniczo-handlowe	Inne handlowe	Surowcowo-warsztat.	Jajczar. i mlecz. hodowl.	Inne rolnicze	Rolniczo-przemysł.	Inne przemysł.	Księg. i wydawnictwa	Inne nieokreślone
Polska ogółem . .	10148^a	4 204^b	430	3 664	390^c	166	146	776^d	27	53	41	56	195^e
M. st. Warszawa . . .	373	89	129	68	3	9	20	—	2	—	2	21	30
Warszawskie	690	258	11	251	25	2	3	133	—	—	2	2	3
Łódzkie	528	242	17	200	12	4	10	38	—	—	1	2	2
Kieleckie	856	484	16	217	20	6	7	97	—	—	—	6	3
Łubelskie	777	323	37	241	27	3	8	131	—	1	—	2	4
Białostockie	354	105	17	175	27	3	9	14	—	—	—	1	3
Wileńskie	256	93	4	117	20	2	4	5	—	—	1	1	9
Nowogródzkie	168	51	1	92	9	2	—	10	—	—	1	—	2
Poleskie	140	41	4	64	12	2	6	7	—	—	1	—	3
Wołyńskie	268	127	12	106	11	2	—	5	—	—	—	1	4
Poznańskie	861	105	55	409	94	19	22	75	6	36	18	2	20
Pomorskie	356	49	19	165	31	4	7	49	8	12	2	2	8
Śląskie	304	58	57	124	9	14	3	3	11	—	8	—	17
Krakowskie	792	178	30	404	34	27	18	68	—	—	2	4	27
Lwowskie	1 510	761	12	500	34	47	20	85	—	2	3	8	38
Stanisławowskie	921	568	7	273	11	13	7	24	—	2	—	2	14
Tarnopolskie	994	672	2	258	11	7	2	32	—	—	—	2	8

^a Ponadto 39 związków. ^b Ponadto 34 związki (w tem 5 centralnych). ^c Ponadto 3 związki. ^d Ponadto 1 związek. ^e Ponadto 1 związek.

Prócz kilku drobnych przypadków, kiedy nasza liczba spółdzielni zgadza się z liczbą spółdzielni według rejestrów lub jest od niej cokolwiek wyższa (albowiem pewna liczba spółdzielni jajczarskich i mleczarskich nie była uprzednio zarejestrowana, aczkolwiek działała jeszcze od czasów przedwojennych), nasze obliczenia niejednokrotnie w dwójnasób są mniejsze od danych rejestrowych. Ze spółdzielni mieszkaniowych, rolniczo-handlowych (do których zaliczano dotychczas małopolskie sklepy i składnice kółek rolniczych), innych handlowych, surowcowo-warsztatowych, innych rolniczych, innych przemysłowych i księgarsko-wydawniczych nie zostało nawet połowy, zwłaszcza w woj. krakowskim i lwowskim, gdzie rozbieżność między stanem rejestrów a rzeczywistością oddawna rzucała się w oczy znawcom tamtejszego ruchu.

Ruch założycielski i likwidacje w 1926 roku

Wzorem lat ubiegłych Główny Urząd Statystyczny opracował szczegółowo spółdzielczy ruch założycielski w 1926 roku na podstawie wpisów do rejestrów handlowych. Uwagi, które poczyniliśmy w roku ubiegłym (ob. *Kwartalnik Statystyczny* r. 1926 tom III str.

245) przy analizie roku 1925, odnoszą się również do roku 1926, ponieważ metoda opracowania pozostała bez zmiany.

W związku z ruchem założycielskim na podkreślenie zasługuje fakt, iż liczba nowych spółdzielni jest niemal identyczna w 1925 i 1926 r., jednakże pod względem narodowym spółdzielni nastąpiły poważne przesunięcia. Odsetek spółdzielni polskich spadł z 65 na 48%, polsko-rusińskich z 2 na 1%, podniósł się natomiast odsetek spółdzielni rusińskich z 24 do 30%, żydowskich z 7 do 18% i niewiadomej narodowości z 1 do 2% (niemieckich prawie bez zmiany—1%). Szczególniej żywy był ruch założycielski dla kooperatyw kredytowych żydowskich oraz spożywczych rusińskich. Spółdzielni budowlano-mieszkaniowych założono w 1926 r. 3 razy mniej, aniżeli w roku poprzednim, zato spółdzielni mleczarsko-jajczarskich powstało o $\frac{2}{3}$ więcej. Spadła dotkliwie liczba nowozałożonych spółdzielni kredytowych polskich. Jeżeli chodzi o statutową wysokość udziału, to w 1926 r. przeciętna wysokość została nieznacznie obniżona pomimo spadku złotego, albowiem odsetek spółdzielni, określających udział na conaj-

¹ Weszły tutaj spółdzielnie kredytowe obliczone wyżej, tudzież ze spółdzielni pozostałych—te, które odpowiedziały na ankietę (4144), którym pociąta nie mogła dostarczyć listów (310) i około 1/3 spółdzielni „mleczących” uznanych za czynne, jakoteż spółdzielnie założone w 1926 roku.

mniej 20 zł., spadł z 49 na 42%. Jest to skutkiem zmniejszenia się liczby nowych spółdzielni mieszkaniowych, które zwykle ustanawiają udział w wysokości minimum 100 złotych. Pod względem odpowiedzialności spadł — i to znacznie — odsetek spółdzielni z odpowiedzialnością nieograniczoną (z 21 na 9%), podniósł się jednak odsetek spółdzielni z odpowiedzialnością dziesięciokrotną i wyższą (z 10 do 17%). Terytorjalnie biorąc, wzmógł się ruch założycielski szczególnie w województwie łódzkim (o 38%), kieleckim (o 13%), krakowskim (o 15%) i lwowskim (o 64%), zmniejszył się zaś przeważnie w woj. białostockim (o 33%), wileńskim (o 40%), nowogródzkim (o 40%), wołyńskim (o 28%), poznańskim (o 37%) i śląskim (o 60%). Przyczyną tego stanu rzeczy jest okoliczność, że w województwach wschodnich spadła liczba nowozałożonych spółdzielni kredytowych i częściowo spożywczych, w województwach zaś b. zaboru pruskiego osłabł prawie zupełnie ruch założycielski w zakresie spółdzielni mieszkaniowych. Odsetek spółdzielni, zakładanych po wsiach i małych miasteczkach (poniżej 10 tysięcy mieszkańców), z 77% podniósł się do 80% z powodu zmniejszenia się liczby miejskich spółdzielni mieszkaniowych, zwiększenia zaś liczby wiejskich spółdzielni spożywczych i mleczarsko-jajczarskich.

Nowością w tegorocznych zestawieniach są tabliczki poświęcone wykreśleniom spółdzielni z rejestrów handlowych. Należy tutaj wyraźnie podkreślić, że mówimy o wykreśleniu spółdzielni z rejestru firmowego po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury sądowej, a nie o likwidacji w popularnym sensie tego słowa. Cały szereg spółdzielni likwiduje się, zaprzestaje działalności, zwija swe placówki, sprzedaje, łączy z innymi i t. p., jednakże w rejestrze handlowym niema o tem najmniejszej wzmianki. Wystarczy poprostu porównać ze sobą liczbę 113 wykreślonych spółdzielni z liczbą 193 spółdzielni rozwiązanych bądź dobrowolnie (125), bądź przymusowo (68), nie licząc 38 połączeń i 13 upadłości. Dane o rozwiązaniu spółdzielni czerpiemy z roneograficznego sprawozdania Rady Spółdzielczej, która podaje, że na jej wniosek rozwiązano 34 spółdzielnie (w 1925 r. — 255), na wniosek związków rewizyjnych — 24 (200), z powodu zmniejszenia się liczby członków poniżej normy wskazanej w statucie — 3 (6), z powodu nierozpoczęcia czynności 1 (34) i z urzędu przez sąd na skutek jego własnowolnej decyzji — 6. Wracając do statystyki wykreśleń, zwracamy uwagę na okoliczność, iż połowę spółdzielni, wykreślonych z rejestru w 1926 roku stanowią spółdzielnie założone w latach inflacji (zwłaszcza spożywcze, mie-

szkaniowe i rolniczo-handlowe), aczkolwiek dużo też wykreślono starych, przedwojennych spółdzielni kredytowych, t. j. zapewne takich, które inflacja zupełnie zniszczyła.

Spółdzielnie związkowe w 1925 r.

Materiał statystyczny

Zebranie danych statystycznych od związków rewizyjnych nastroczało i nastrocza w dalszym ciągu poważne trudności. Po pierwsze — brak było i jest jednolitych schematów i wzorów, które są niezbędne przy zestawieniu całokształtu materiału i osiągnięciu wymaganej zawsze porównalności, po drugie zaś — związki publikują swe roczniki z dość znacznym nieraz opóźnieniem. Osiągnięcie jednolitej formy, w której możnaby bez szkody dla treści zmieścić różnorodne przejawy działalności, wydaje się niektórym związkom zbyt trudne, o ile nie szkodliwe nawet. Powodując się względami oszczędności, pomijają one w druku cały szereg bardzo ważnych pozycji, a tem samem uniemożliwiają dokonanie zestawień sumarycznych, obejmujących całokształt ruchu spółdzielczego. Tak np. Związek Spółdzielni Spożywców Rz. P. nie wymienia oddzielnie takich pozycji, jak: „banki i lokaty“, „dłużnicy“ i „inne“, lecz łączy je w jedną pozycję: „różni dłużnicy“, albo też do „różnych wierzycieli“ wlicza „wierzycieli“, „weksle“ i „inne“, a przez „fundusze społeczne“ rozumie tak fundusz zasobowy, jak i fundusze specjalne. Gorzej jest ze Zjednoczeniem Związków Spółdzielni Rolniczych Rz. P., którego *Rocznik Statystyczny*, nie wiadomo z jakich powodów, nie wykazuje zupełnie rachunku strat i nadwyżek. Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu opuszcza utargi (obroty) spółdzielni różnych (mleczarskich, wytwórczych i innych). Tego rodzaju luki (nie wyliczam związków, które statystyki nie drukują, lecz sporządzają w 1 egzemplarzu rękopiśmiennym i najczęściej niedokładnie i niekompletnie) wymagają osobnej korespondencji albo też zmuszają do łączenia różnych pozycji również i dla tych związków, które pozycje te oddzielnie uwidoczniają. Trzeba jednak przyznać, iż statystyka za 1925 r. wykazuje — w porównaniu ze statystyką za r. 1924 — ogromny postęp. Przyczyniły się do tego niewątpliwie konferencje, odbyte w 1925 roku z inicjatywy Głównego Urzędu Statystycznego z przedstawicielami 3 największych związków polskich, jako też opracowane na powyższych konferencjach wzory (schematy) sprawozdań, ściślej — tablic, oparte na instrukcji Rady Spółdzielczej ze stycznia 1925 r. Większość związków — zwłaszcza Unja Związków Spółdzielni

w Polsce i związki niemieckie—zastosowały się niemal dosłownie do zaleceń konferencji, inne zaś mniej lub więcej uzgodniły swe publikacje z proponowanymi wzorami tablic jednolitych.

Co się tyczy drugiego szkopału—to znaczy terminowego publikowania statystyk, to jeszcze dużo pozostaje do życzenia. Między ukazaniem się pierwszego rocznika (Związku Spółdzielni Polskich w Warszawie), co nastąpiło w listopadzie 1926 r., a wypuszczeniem w świat rocznika np. Związku Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu (lipiec 1927 r.), upłynęło około 8 miesięcy. Dzięki temu statystyka całości ruchu spółdzielczego w Polsce ukazuje się ze znacznym opóźnieniem, które—mamy nadzieję—nie będzie już miało więcej miejsca. Naszem zdaniem, zebranie, uporządkowanie, opracowanie i wydrukowanie danych od spółdzielni związkowych można bez większego wysiłku ukończyć przed końcem tego roku, który następuje po roku sprawozdawczym. Roczniki Unji lub Związku Spółdzielni Spożywców są już teraz wymownym tego przykładem.

Z pośród 10 148 spółdzielni, które przyjeśliśmy wyżej jako stan spółdzielczości w Polsce w dniu 31 grudnia 1925 roku, należało do związków rewizyjnych 6 787 stowarzyszeń, a zatem 67% (dla 1924 r. przyjęto 57%), cyfry te jednak nie są zbyt z sobą porównalne. Liczbę 6 787 spółdzielni wyjmujemy ze sprawozdania (hektografowanego) Rady Spółdzielczej, jest ona zatem najbliższa rzeczywistości, albowiem związki (zwłaszcza Zjednoczenie) w drukowanych sprawozdaniach znacznie tę liczbę zmniejszają, opuszczają bowiem stowarzyszenia nieczynne lub zlikwidowane (wykreślone) w latach następnych. Przyjmując 6 787 spółdzielni za stan formalny spółdzielczości związkowej, otrzymujemy, iż statystyką naszą objeśliśmy 83%, uwzględniłszy bowiem 5 610 spółdzielni, których bilanse wydrukowano w tablicach. W porównaniu z 1924 r., kiedy spółdzielnie uwzględnione stanowiły 71% ogółu spółdzielni związkowych, widzimy dość znaczną poprawę. W szczególności objęto statystyką następujące związki:

Nazwa związku rewizyjnego	Spółdzielnie		
	ogółem	uwzględnione	%
Ogółem	6 787	5 610	83
Związek Spółdzielni Spożywców	828	805	97
Zjednocz. Związków Spółdz. Rolniczych	2 069	1 834	89
Zw. Rew. Polsk. Spółdz. Rolniczych	819	665	81

(dok. — fin)

Nazwa związku rewizyjnego	Spółdzielnie		
	ogółem	uwzględnione	%
Zw. Spółek Rolnicz. w ks. Cieszyńskim	83	79	95
Zw. Rew. Spółdz. Rolniczych	92	51	55
Kraj. Patronat Spółdz. Rolniczych	1 037	1 009	97
Zw. Rew. Spółdz. Rolniczo-Handlowych	38	30	79
Unja Związków Spółdzielczych	948	842	89
Związek Spółdzielni Polskich	245	171	70
Zw. Spółdz. Zarobkowych i Gospodarczych	386	380	98
Zw. Rew. Spółdz. Kółek Rolniczych	152	139	91
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych	165	152	92
Związki rusińskie	1 124	938	83
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich	1 029	912	89
Ruski Związek Rewizyjny	95	26	27
Związki niemieckie	852	721	85
Zw. Spółek Niemieckich (Łódź)	76	75	99
Zw. Spółdzielni Niemieckich (Poznań)	338	313	93
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią	201	196	98
Zw. Spółdz. Wiejskich Pomorza	189	98	52
Zw. Niem. Spółek Rolniczych	48	39	81
Związki żydowskie	598	265	44
Zw. Rew. Żyd. Towarzystw Spółdzielczych	313	265	85
Powsz. Zw. Stowarz. Zarobk. i Gospodarczych	285	— ^a	—
Związki pozostałe	368	205	56
Centrala Spoż. Stowarzyszeń Spółdz. Robot. Chrześc.	47	36	77
Zw. Rew. Spółdz. Wojskowych Spółdzielczy Zw. Kredyt.	236	169	72
Ewang. Spółdzielni	12	— ^b	—
Związek Spółdzielni Budowlanych	73	— ^b	—

^a Nie nadesłał statystyki.^b Zlikwidowane w 1926 roku.

Spółdzielnie z każdym rokiem coraz to lepiej nadsyłają do swych związków materiały cyfrowy, co dowodzi polepszenia aparatu lustracyjnego i organizacji statystycznej związków rewizyjnych. Niski odsetek spółdzielni uwzględnionych wskazuje, że znaczna liczba stowarzyszeń takiego związku nadaje się do likwidacji.

Tablica powyższa nie obejmuje 142 spółdzielni, należących do Zjednoczenia, a mianowicie 3 ze Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych w Toruniu i 139 ze Związku Polsko-Śląskich Spółdzielni Raiffeisena w Katowicach, które to związki prawo rewizji otrzymały dopiero w 1927 roku.

Członkowie

W 1924 roku 4 822 spółdzielnie związkowe liczyły ogółem 1 894 572 członków, t. zn. na 1 spółdzielnię przypadało 393 członków.

W rok później do 5699 spółdzielni należało 1 808 226 członków, a zatem na 1 spółdzielnię wypada 317 członków. Z wyjątkiem spółdzielni rolniczo-handlowych wszędzie daje się zaobserwować znaczny spadek przeciętnej ilości członków. Wynosi on 26% w spółdzielniach spożywczych, 5% w mleczarskich i jajorzarskich, 17% w kredytowych i 28% w różnych (wszystkich typów), dla wszystkich zaś spółdzielni—19%. Stwierdzamy to na podstawie poniższej tabliczki:

Spółdzielnie	1924		1925	
	ogółem	na 1 spółdzielnię	ogółem	na 1 spółdzielnię
Spożywcze	943 066	581	879 611	429
Rolniczo-handlowe	125 121	472	129 576	480
Mleczarskie i jajorzarskie	66 465	206	78 684	196
Kredytowe	711 155	301	686 262	251
Mieszkaniowe	48 765	196	7 761	199
Gorzelnicze			1 721	43
Wytwórcze			4 124	121
Różne			20 487	159

Zaznaczyć przytem należy, iż w opracowaniu niniejszem przeniesiono spółdzielnię Związku Rewizyjnego Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie z grupy: „rolniczo-handlowe” do grupy: „spożywcze”. Tem samem w umieszczonej wyżej tabliczce poprawiono rok 1924.

Spadek przeciętnej ilości członków w 1 spółdzielni o 19% jest b. niepomysłny, aczkolwiek możemy go wytłumaczyć tendencją stowarzyszeń do oczyszczania rejestru członkowskiego z t. zw. „martwych dusz”.

Trudno inaczej interpretować spadek liczby członków w spółdzielniach kredytowych, które wszakże rok 1925 zamknęły względnie pokaźną nadwyżką, podczas gdy spółdzielnie rolniczo-handlowe wykazują ogromne niedobory. Do nielicznych związków, których spółdzielnie podniosły przeciętną wysokość członków w 1 stowarzyszeniu należą: Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych—spożywcze, Ruski Związek Rewizyjny—spożywcze i kredytowe, Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych—rolniczo-handlowe i mleczarskie, Związek Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią—rolniczo-handlowe, Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych—mleczarskie, Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych—mleczarskie, Związek Spółek Niemieckich w Łodzi—kredytowe oraz Związek Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielni—kredytowe. Są spółdzielnie, gdzie spadek przeciętny dochodzi w 1925 r. do 50% (kredytowe w Związku Spółek Rolniczych w Cieszynie).

Maksymalną przeciętną wysokość członków na 1 spółdzielnię spotykamy w Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie, który przoduje zarówno co do wysokości przeciętnej w spółdzielniach spożywczych (2480 czł.—dane dla 21 stowarzyszeń), jak i w kredytowych (1 333 czł.—dane dla 112 stowarzyszeń). Pod względem liczebnego stanu członków spółdzielnie poszczególnych typów i związków różnią się między sobą ogromnie, czego dowodem następujące zestawienie, obejmujące 83% ogółu spółdzielni związkowych:

Spółdzielnie według liczby członków — Sociétés coopératives d'après le nombre des membres

		1925					
Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle</i>	Spółdzielnie ogółem <i>Total des sociétés</i>	Liczące — <i>Dont celles possédant</i>					członków — <i>membres</i>
		200 i mniej <i>et moins</i>	201—500	501—1000	1001—5000	5001 i więcej <i>et plus</i>	
Ogółem — Total	5 653	3 895	1 025	405	305	23	
%	100,0	68,9	18,1	7,2	5,4	0,4	
Spółdzielnie spożywcze — <i>Sociétés de consommation</i>	2 061	1 295	427	179	142	18	
%	100,0	62,8	20,7	8,7	6,9	0,9	
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej	801	377	261	84	67	12	
Centrala Spożywczych Stowarzyszeń Spółdzielczych Robotników Chrześcijańskich w Warszawie	36	15	10	8	3	—	
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych	140	100	22	15	3	—	
Zw. Spółdzielni Polskich w Warszawie	4	—	4	—	—	—	
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu	48	5	8	15	17	3	
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie	136	24	44	30	38	—	
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie	21	4	2	6	6	3	
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszynie	14	9	2	3	—	—	
Zw. Spółek Niemieckich w Polsce w Łodzi	2	—	2	—	—	—	
Zw. Niemieckich Spółdzielni Rolniczych we Lwowie	1	1	—	—	—	—	
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich we Lwowie	839	746	67	18	8	—	
Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie	19	14	5	—	—	—	

(c. d. — suite)

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle</i>	Spółdzielnie ogółem <i>Total des sociétés</i>	Liczące — Dont celles possédant				
		200 i mniej <i>et moins</i>	201—500	501—1000	1001—5000	5001 i więcej <i>et plus</i>
członków — membres						
Spółdzielnie rolniczo-handlowe <i>Sociétés pour le commerce des produits agricoles</i> %	250 100,0	123 49,2	62 24,8	30 12,0	33 13,2	2 0,8
Zw. Spółdzielni Polskich w Warszawie	3	2	—	—	1	—
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu	55	36	19	—	—	—
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie	1	—	—	—	1	—
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdz. Rolniczych w Warszawie	75	19	19	22	14	1
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Toruniu	4	3	—	—	1	—
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszyźnie	1	1	—	—	—	—
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Krakowie	39	12	6	7	13	1
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczo-Handlowych we Lwowie	26	21	4	—	1	—
Zw. Niemieckich Spółdzielni w Polsce w Poznaniu	32	17	12	1	2	—
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu	13	12	1	—	—	—
Zw. Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie	1	—	1	—	—	—
Spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie <i>Sociétés pour l'écoulement des oeufs et du laitage</i> %	402 100,0	332 82,6	60 14,9	10 2,5	—	—
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu	10	10	—	—	—	—
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych w Warszawie	189	154	29	6	—	—
Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie	93	60	29	4	—	—
Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie	1	—	1	—	—	—
Zw. Spółdzielni Niemieckich w Polsce w Poznaniu	43	42	1	—	—	—
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu	28	28	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Wiejskich Pomorza w Grudziądzu	38	38	—	—	—	—
Spółdzielnie kredytowe — Sociétés de crédit %	2 704 100,0	1 957 72,4	441 16,3	176 6,5	127 4,7	3 0,1
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej	1 ^a	—	1	—	—	—
Zw. Spółdzielni Polskich w Warszawie	165	62	54	32	17	—
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu	210	39	72	61	38	—
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie	112	24	20	15	51	2
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych w Warszawie	382	274	84	22	1	1
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Toruniu	3	3	—	—	—	—
Zw. Polsko-Sląskich Spółdzielni Raiffeisena w Katowicach	131	105	22	4	—	—
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszyźnie	31	29	1	—	1	—
Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie	884	828	56	—	—	—
Związek Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich we Lwowie	57	25	10	11	11	—
Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie	4	1	2	—	1	—
Zw. Spółek Niemieckich w Polsce w Łodzi	74	74	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Niemieckich w Polsce w Poznaniu	194	176	11	6	1	—
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu	121	115	5	1	—	—
Zw. Spółdzielni Wiejskich Pomorza w Grudziądzu	43	39	4	—	—	—
Zw. Niemieckich Spółek Rolniczych we Lwowie	37	37	—	—	—	—
Zw. Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie	255	126	99	24	6	—
Spółdzielnie mieszkaniowe <i>Sociétés d'habitations à bon marché</i> %	40 100,0	28 70,0	9 22,5	2 5,0	1 2,5	—
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej	6	5	1	—	—	—
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych	13	11	2	—	—	—
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu	12	5	5	1	1	—
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie	1	1	—	—	—	—
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszyźnie	1	1	—	—	—	—
Zw. Niemieckich Spółdzielni w Polsce w Poznaniu	5	3	1	1	—	—
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu	1	1	—	—	—	—
Zw. Niemieckich Spółek Rolniczych we Lwowie	1	1	—	—	—	—
Spółdzielnie gorzelnicze <i>Sociétés de distillation de l'alcool</i> %	47 100,0	46 97,9	—	1 2,1	—	—
Zw. Niemieckich Spółdzielni w Polsce w Poznaniu	20	19	—	1	—	—
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu	20	20	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Wiejskich Pomorza w Grudziądzu	7	7	—	—	—	—

^a Ponadto 2 centrale o 37 spółdzielniach.^a En outre 2 établissements centraux et 37 coopératives.

(dok. — fin)

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle</i>	Spółdzielnie ogółem <i>Total des sociétés</i>	Liczące — <i>Dont celles possédant</i>				
		200 i mniej <i>et moins</i>	201— 500	501— 1000	1001— 5000	5001 i więcej <i>et plus</i>
		członków — <i>membres</i>				
Spółdzielnie wytwórcze — <i>Sociétés de production</i>	34	30	3	1	—	—
%	100,0	88,3	8,8	2,9	—	—
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej	3	3	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Polskich w Warszawie	1	1	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu	13	13	—	—	—	—
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie	14	10	3	1	—	—
Zw. Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych w Polsce w Warszawie	2	2	—	—	—	—
Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie	1	1	—	—	—	—
Spółdzielnie różno — <i>Sociétés diverses</i>	115	84	23	6	2	—
%	100,0	73,0	20,1	5,2	1,7	—
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej	6	3	3	—	—	—
Zw. Spółdzielni Polskich w Warszawie	2	—	1	1	—	—
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu	11	8	3	—	—	—
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie	3	1	1	—	1	—
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie	11	5	5	1	—	—
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych w Warszawie	4	2	1	1	—	—
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszyńsku	7	7	—	—	—	—
Zw. Polsko-Sląskich Spółdzielni Raiffeisena w Katowicach	4	4	—	—	—	—
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczo-Handlowych we Lwowie	4	4	—	—	—	—
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich we Lwowie	18	12	3	2	1	—
Zw. Spółdzielni Niemieckich w Polsce w Poznaniu	17	13	3	1	—	—
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu	14	14	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Wiejskich Pomorza w Grudziądzu	8	6	2	—	—	—
Zw. Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie	6	5	1	—	—	—

Uderza znacznie większa, aniżeli w roku poprzednim, liczba spółdzielni o niewielkim stanie członków. Spółdzielni, liczących poniżej 200 członków, było w 1924 r. 45%, w 1925 r. zaś już 69%. Nie należy atoli zapominać, iż do naszych obliczeń wzięto obecnie 5653 spółdzielnie, podczas gdy dla r. 1924 zaledwie 2240, można zatem przypuszczać, iż obecnie objęliśmy statystyką i te liczne słabe stowarzyszenia, które poprzednio nie nadesłały danych do związku i tem samem nie weszły do statystyki.

Co się tyczy różnic pod względem przeciętnej liczby członków, zachodzących pomiędzy różnymi typami spółdzielni, należy mieć zawsze na uwadze cele i zadania poszczególnych typów. Zrozumiałe jest przeto, iż spółdzielnia gorzelnicza, mieszkaniowa czy warsztatowa z konieczności liczy mniej członków, niż spółdzielnia rolniczo-handlowa lub spożywcza.

Zbadanie społecznego składu członków po dawnemu nastręcza dużo trudności, albowiem związki niejednolicie ujmują zawody udziałowców, łączą jedne z drugimi, dość znaczny odsetek członków umieszczają w rubryce: „inni i niewiadomi“ i t. p. Jeżeli byśmy przyjęli, że zawody członków, pomieszczonych w tablicy następnej w ostatniej rubryce (po odjęciu wojskowych), dzielą się w analogicznym stosunku do zawodów, wyodrębnionych w 5 rubrykach poprzednich, to otrzymamy, iż z pośród okragło 1 600 000 członków było około: 900 000 rolników, 130 000 przemysłowców i rzemieślników, 50 000 kupców, 320 000 robotników, 170 000 urzędników i wolnych zawodów oraz 30 000 wojskowych.

Materiału do powyższych obliczeń dostarcza tablica następująca:

Członkowie spółdzielni według zawodu — Les membres des sociétés coopératives d'après leur profession

1925

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés — Unions de Contrôle</i>	Ogółem członków <i>Total des membres</i>	Rolnicy <i>Agriculteurs</i>	Prze- mysłowcy Rze- mieśnicy Indus- triels Artisans	Kupecy <i>Négoc- iants</i>	Robot- nicy <i>Ouvriers</i>	Urzednicy i wolne zawody <i>Employés et profes- sions libérales</i>	Inni i nieokreś- leni <i>Autres et indéter- minés</i>
Ogółem — Total	1609455	812634	119484	45332	293818	155073	183114
%	100,0	50,5	7,4	2,8	18,3	9,6	11,4
Spółdzielnie spożywcze — S-tés de consommation	860 036	323 301	19 402	966	274 293	107 061	135 013
%	100,0	37,6	2,3	0,1	31,9	12,4	15,7
Zw. Spółdz. Spożywców R. P.	436 306	127 735	—	—	221 267	47 764	39 540
Zw. Rew. Spółdz. Wojskowych	32 771	—	—	—	—	—	32 771 ^a
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	3 730	2 350	1 217	—	30	5	128
Zw. Spółdz. Zarobk. i Gosp. w Poznaniu	104 628	13 310	10 940	966	34 989	19 251	25 172
Zw. Rew. Spółdz. Kólek Roln. w Krakowie	120 515	80 962	888	—	1 602	5 272	31 791
Zw. Stow. Zarobk. i Gosp. we Lwowie	53 081	1 065	4 342	—	14 581	29 991	3 102
Zw. Spółek Niemieck. w Polsce w Łodzi	702	41	49	—	52	10	550
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińsk. we Lwowie	105 314	95 165	1 966	—	1 692	4 639	1 852
Ruski Zw. Rew. Spółdz. we Lwowie	2 989	2 673	—	—	80	129	107
Spółdzielnie rolniczo-handlowe	22 185	17 310	587	494	274	2 064	1 456
<i>S-tés pour le commerce des produits agricoles</i> %	100,0	78,0	2,7	2,2	1,2	9,3	6,6
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	1 868	1 798	2	—	14	33	21
Zw. Spółdz. Zarobk. i Gosp. w Poznaniu	12 023	10 200	317	494	24	356	632
Zw. Stow. Zarobk. i Gosp. we Lwowie	1 166	1 120	—	—	—	43	3
Zw. Niem. Spółdz. w Polsce w Poznaniu	6 046	3 169	240	—	236	1 616	785
Zw. Spółdz. Roln. na Pol. Zach. w Poznaniu	1 082	1 023	28	—	—	16	15
Spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie	51 128	49 293	20	110	1 338	16	351
<i>S-tés pour l'écoulement des oeufs et du laitage</i> %	100,0	96,4	0,1	0,2	2,6	0,0	0,7
Zw. Spółdz. Zarobk. i Gosp. w Poznaniu	458	321	13	104	—	12	8
Zjedn. Związków Spółdz. Roln. Rzecz. Pol. ^b	44 901	43 242	—	—	1 326	—	333
Ruski Związek Rewizyjny Spółdz. we Lwowie	361	340	—	—	12	—	9
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce w Poznaniu	2 497	2 495	—	—	—	1	1
Zw. Spółdz. Roln. na Pol. Zach. w Poznaniu	1 210	1 208	1	—	—	1	—
Zw. Spółdz. Wiejskich Pomorza w Grudziądzu	1 701	1 687	6	6	—	2	—
Spółdzielnie kredytowe — S-tés de crédit	651 296	416 569	95 503	43 055	16 293	38 723	41 153
%	100,0	64,0	14,7	6,6	2,5	5,9	6,3
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	62 795	29 338	15 697	—	3 257	7 620	6 883
Zw. Spółdz. Zarobk. i Gosp. w Poznaniu	132 355	82 686	16 476	8 827	7 181	6 589	10 596
Zw. Stow. Zarobk. i Gosp. we Lwowie	149 265	102 312	22 564	—	272	13 897	10 220
Zjedn. Związków Spółdz. Roln. Rzecz. Pol. ^c	156 022	138 209	2 589	—	4 739	4 619	5 866
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich we Lwowie	39 370	37 881	263	—	172	790	264
Ruski Zw. Rew. Spółdz. we Lwowie	2 995	2 337	—	—	112	456	90
Zw. Spółek Niem. w Polsce w Łodzi	2 749	2 565	47	—	2	64	71
Zw. Spółdz. Niemieck. w Polsce w Poznaniu	14 637	9 137	2 615	—	326	1 099	1 460
Zw. Spółdz. Roln. na Pol. Zach. w Poznaniu	10 468	7 154	1 524	—	196	349	1 245
Zw. Spółdz. Wiejskich Pomorza w Grudziądzu	3 854	3 362	214	121	36	60	61
Zw. Rew. Żydowskich Towarzystw Spółdziel- czych w Warszawie	76 786	1 588	33 514 ^d	34 107 ^e	—	3 180 ^f	4 397
Spółdzielnie gorzelnicze	1 830	1 818	5	1	—	3	3
<i>S-tés de distillation de l'alcool</i> %	100,0	99,3	0,3	0,0	—	0,2	0,2
Zw. Niem. Spółdz. w Polsce w Poznaniu	1 157	1 153	—	—	—	2	2
Zw. Spółdz. Roln. na Pol. Zach. w Poznaniu	564	557	5	—	—	1	1
Zw. Spółdz. Wiejskich Pomorza w Grudziądzu	109	108	—	1	—	—	—

^a Oficerowie i podoficerowie, oraz szeregowi i poborowi. ^b Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie i Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych w Warszawie. ^c Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie, Związek Rewizyjny Polskich i przemysłowców 8913. ^d Drobnych kupców. ^e Wolne zawody.

^a Officiers, sous-officiers, soldats et conscrits. ^b Patronage des Coopératives Agricoles à Lwów et Union de Contrôle des S-tés Coopératives Agricoles à Varsovie. ^c Patronage des Coopératives Agricoles à Lwów, Union de Contrôle des S-tés Coopératives Agricoles en détail. ^f Professions libérales.

(dok.—fin)

Rodzaj spółdzielni — Związek Rewizyjny <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle</i>	Ogółem członków <i>Total des membres</i>	Rolnicy <i>Agriculteurs</i>	Przemysłowcy Rzemieślnicy <i>Industriels Artisans</i>	Kupecy <i>Négociants</i>	Robotnicy <i>Ouvriers</i>	Urzędnicy i wolne zawody <i>Employés et professions libérales</i>	Inni i nieokreśleni <i>Autres et indéterminés</i>
Spółdzielnie mieszkaniowe <i>S-tés d'habitations à bon marché</i> %	6 215 100,0	86 1,4	635 10,3	99 1,6	824 13,1	3 130 50,4	1 441 23,2
Zw. Spółdzielni Spożywców R. P.	1 024	—	—	—	208	133	683
Zw. Spółdzielni Zarobk. i Gosp. w Poznaniu .	4 191	76	556	99	453	2 530	477
Zw. Stow. Zarobk. i Gosp. we Lwowie . . .	62	—	—	—	—	—	62
Zw. Niemieck. Spółdz. w Polsce w Poznaniu .	836	10	73	—	148	426	209
Zw. Spółdz. Roln. na Pol. Zach. w Poznaniu .	72	—	6	—	15	41	10
Spółdzielnie wytwórcze — S-tés de production . . %	3 971 100,0	160 4,0	2 374 59,8	45 1,1	322 8,1	607 15,3	463 11,7
Zw. Spółdz. Spożywców R. P.	249	—	—	—	199	—	50
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	220	—	—	—	—	—	220
Zw. Spółdz. Zarobk. i Gosp. w Poznaniu . . .	907	1	731	45	—	14	116
Zw. Stow. Zarobk. i Gosp. we Lwowie . . .	2 458	40	1 643	—	117	581	77
Ruski Związek Rew. Spółdz. we Lwowie . . .	137	119	—	—	6	12	—
Spółdzielnie różne — S-tés diverses %	12 794 100,0	4 097 32,0	958 7,5	552 4,4	474 3,7	3 469 27,1	3 234 25,3
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	1 082	—	—	—	—	—	1 082
Zw. Spółdz. Zarobk. i Gosp. w Poznaniu . . .	1 430	549	221	531	10	48	71
Zw. Stow. Zarobk. i Gosp. we Lwowie . . .	1 457	151	350	—	298	337	321
Zw. Spółdz. Ukraińskich we Lwowie	5 902	939	214	—	149	2 921	1 679
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce w Poznaniu . . .	1 657	1 282	153	—	6	152	64
Zw. Spółdz. Roln. na Pol. Zach. w Poznaniu .	477	432	14	—	11	3	17
Zw. Spółdz. Wiewskich Pomorza w Grudziądzu	789	744	6	31	—	8	—

W porównaniu z 1924 r. daje się zaobserwować lekki wzrost procentowej liczby rolników, przemysłowców, rzemieślników, kupców, urzędników i wolnych zawodów kosztem robotników oraz „innych i nieokreślonych“.

Kapitały obrotowe

Rok 1925 przyniósł dla spółdzielczości w Polsce ogromną poprawę w zakresie wysokości kapitałów obrotowych. Kapitały te, zniszczone lub nadszarpnięte przez wojnę i inflację, zaczęto odbudowywać dopiero w 1924 roku, jednakże był to okres zbyt krótki, by móc odzyskać utracone fundusze. Proces waloryzacji z jednej, a podnoszenia udziałów i dopełniania rezerw gotówką z drugiej strony, zapoczątkowany w 1924 r., trwał przez cały rok następny, i dzięki temu bilanse z 31 grudnia 1925 r. wykazują już poważne kapitały obrotowe. O ile z końcem 1924 r. kapitał obrotowy 4793 spółdzielni wynosił 129 774 147 zł., o tyle po roku 1925 spółdzielnie rozporządzały kwotą 241 333 885 zł., a zatem prawie ćwierć miljaru złotych. Ciekawe będzie porównanie przeciętnej wysokości kapitału obrotowego w 1 spółdzielni poszczególnych typów w 1924 i 1925 roku:

Spółdzielnie	1924	1925	
	Złote	Złote	% wzrostu
Ogółem	27 076	41 957	54
Spożywcze	17 046	18 922	11
Rolniczo-handlowe	63 743	141 948	123
Mleczarskie i jajczarskie	5 781	13 444	133
Kredytowe	27 462	43 738	59
Różne	72 704	153 064	111

Jeżeli uwzględnimy, że przeciętny roczny kurs dolara wynosił w 1925 roku 5,75 zł., a zatem kurs złotego stał na poziomie 90 % parytetu, to otrzymamy, iż faktyczna przeciętna wysokość kapitału obrotowego podniosła się w ciągu 1925 roku o 40%¹. O ile wzrost kapitału obrotowego w spółdzielniach rolniczych jest b. pokaźny, świadcząc o zainteresowaniu się spółdzielczości zaniechaną dotychczas dziedziną rolnictwa, o tyle wzrost kapitału obrotowego w spółdzielniach kredytowych zaledwie o 59 % (pomimo dopływu oszczędności) uważać musimy za niedostateczny, w spółdzielniach zaś spożywczych 11% wzrostu świadczyłoby raczej o cofaniu się tego działu kooperacji. Naogół jednak spółdzielczość w Polsce podniosła w 1925 roku swe kapitały w stopniu znacznie silniejszym, aniżeli takie np. spółki akcyjne, których kapitał obrotowy (w

¹ Gdybyśmy przyjęli do obliczeń kurs z ostatniego tygodnia 1925 r., mianowicie 8,45 zł. za 1 dolara (61% parytetu złotego), otrzymalibyśmy faktyczny spadek równy 5%. W stosunku jednak do cen krajowych, które rosły wolniej od wzrostu kursu dolara, zachowana została przy przeciętnej kapitału obrotowego przewaga 1925 roku nad rokiem 1924.

przeliczeniu na 1 spółkę) wzrósł tylko o 28%, a więc dwukrotnie mniej, niż w spółdzielczości.

Większą część środków obrotowych czerpią spółdzielnie zzewnątrz pod postacią wkładów oszczędnościowych oraz kredytu towarowego i gotówkowego. Na 241 334 tys. zł. kapitału obrotowego znajdujemy w 1925 r. 175 373 tys. zł. kapitałów obcych, t. zn. 72,7% (w 1924 r. 70,3%). Nieznaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim wytłumaczyć możemy większym dopływem kredytów, albowiem odsetek wkładów pozostał bez zmiany (16%). Różnice co do wysokości kapitałów obcych w zależności od roku i od typu spółdzielni ilustruje poniższe zestawienie:

Spółdzielnia	1924	1925
Spożywcze	64,7 %	63,6 %
Rolniczo-handlowe	67,0 „	77,8 „
Mleczarskie i jajczarskie	44,0 „	36,0 „
Kredytowe	76,0 „	76,4 „
Różne	61,7 „	69,9 „

Uderza b. znaczny wzrost odsetka funduszy obcych w spółdzielniach rolniczo-handlowych, wzrost, który niewątpliwie stał się przyczyną niebawale wysokich strat, jakie w 1925 r. poniosła ta gałąź kooperacji. Pomyślnie jest zato—naszem zdaniem—zmniejszenie

się odsetka funduszy obcych w spółdzielniach mleczarskich i jajczarskich, które starają się operować kapitałem własnym, nie uciekając się zbytnio do drogiego i — jak to rok 1925 na przykładzie dowiódł — zgubnego kredytu.

Bilans

Konferencje, o których wspominaliśmy wyżej, jak również schematy i wzory, rozesłane związkom przez Główny Urząd Statystyczny, odegrały tę doniosłą rolę, że niemal w zupełności zunifikowano system publikowania bilansów spółdzielczych. Oprócz kilku związków, do których, niestety, należy także wielki Związek Spółdzielni Spożywców, uzyskali w 1925 r. jednolity układ bilansów, co skwapliwie podkreślamy w odniesieniu zwłaszcza do związków z województw zachodnich, które to związki układały bilanse zgoła nieporównalne z bilansami innych województw, podając np. czystą nadwyżkę poza bilansem, publikując bilans otwarcia zamiast zamknięcia i t. p. (Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu).

Znaczenie poszczególnych pozycji w bilansie wyjaśnia poniższa tabelka, podając każdą pozycję bilansową w odsetkach sumy bilansowej:

Stan czynny	Spółdzielnia						Stan bierny	Spółdzielnia					
	ogółem	spożywcze	rolniczo-handlowe	mleczarskie i jajczarskie	kredytowe	różne		ogółem	spożywcze	rolniczo-handlowe	mleczarskie i jajczarskie	kredytowe	różne
Kasa	3	4	2	9	3	0	Udziały	11	13	8	24	11	12
Banki i lokaty	2	1	2	2	3	1	Fundusz zasobowy i specjalne	14	17	13	38	11	16
Towary	13	45	20	3	0	15	Wkłady oszczędnościowe	16	4	—	—	29	4
Nieruchomości	20	20	15	34	10	54	Banki	57	59	5	30	9	55
Ruchomości	4	6	3	31	1	8	Wierzyciele			70	6	27	
Dłużnicy	56	20	47	10	67	12	Inne	2	7	3	11	12	1
Inne			6	8	15	9	Czysta nadwyżka			1	2	2	
Strata	2	4	5	3	1	1							
Suma bilansowa	100	100	100	100	100	100	Suma bilansowa	100	100	100	100	100	100

W porównaniu z 1924 rokiem nastąpiło znaczne przesunięcie punktu ciężkości aktywów na dłużników i innych, pasywów zaś — na wierzycieli. Czysta nadwyżka z 3% w 1924 r. spadła na 2% w 1925 r., wzrosły natomiast straty z 1% na 2%. Uderza nas również nadmierny odsetek dłużników w spółdzielniach rolniczo-handlowych. Świadczy on przedewszystkiem o zaległościach płatniczych członków-dostawców i członków-odbiorców i pozostaje w ścisłym związku z ostrym kryzysem, który przeżywała wieś polska w 1925 roku. Pozycja nieruchomości jest b. wybitna w spółdzielniach różnych, ściślej — w mieszkaniowych (86% sumy bilansowej), gorzelnicznych (46%) i wytwórczych (40%), jest wysoka również w spółdzielniach mleczarskich, gdzie

ponadto znajdujemy znaczny odsetek ruchomości (wirówki, maszyny i t. p.). Spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie mogły $\frac{2}{3}$ swych aktywów umieścić w budynkach i ich urządzeniu, ponieważ 62% kapitału obrotowego oparły na udziałach i funduszach społecznych. Drugie miejsce pod względem wysokości odsetku udziałów i funduszy społecznych zajmują spółdzielnie spożywcze, które nawet podniosły ten odsetek z 26% w 1924 r. na 30% w 1925 r. W spółdzielniach rolniczo-handlowych fundusze społeczne spadły z 18% na 13%, w spółdzielniach zaś kredytowych — z 15% na 11%.

Przeciętna wysokość kapitału udziałowego dosięgała w 1925 r. kwot następujących (w nawiasach przeciętne dla r. 1924):

Spółdzielnie spożywcze	2 435 zł. (2 236)
„ rolniczo-handlowe	11 822 „ (7 537)
„ mleczarskie i jajczarskie	3 265 „ (1 298)
„ kredytowe	4 872 „ (2 017)
„ różne	18 525 „ (9 336)

Jak widzimy, spółdzielnie w 1925 r. w b. silnym stopniu, przekraczającym niejednokrotnie spadek kursu złotego, podniosły swój kapitał udziałowy, przyczem maximum wzrostu (151%) przypada na spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie, minimum zaś (9%) na spółdzielnie spożywcze, które, pochłonięte zapewne walką z kryzysem gospodarczym, nie przywiązywały należytej wagi do propagandy, nie ściągaly nowych członków, a od starych nie domagały się podwyższenia udziałów.

O ile przeciętna wysokość kapitału udziałowego na 1 spółdzielnię wynosiła—dla wszystkich uwzględnionych tutaj stowarzyszeń—4 785 zł. (w 1924 r. — 2 717 zł.), o tyle suma przeciętna na 1 członka równa się 15 zł. 9 groszom (w 1924 r. — 6,87 zł.), podniosła się zatem silniej, aniżeli przeciętny kapitał udziałowy 1 spółdzielni. W szczególności zaznaczyć należy, iż 1 członek posiadał na rachunku udziałów (w nawiasach dane dla 1924 r.):

w spółdzielniach spożywczych	5,68 zł. (3,85 zł.)
„ „ rolniczo-handlowych	24,54 „ (15,97 „)
„ „ mleczarskich	16,66 „ (6,30 „)
„ „ i jajczarskich	19,41 „ (6,70 „)
„ „ kredytowych	131,38 „ (47,63 „)
„ „ różnych	130,19 „
„ w tem: mieszkaniowych	224,76 „
„ gorzelniczych	124,56 „
„ wytwórczych	127,18 „
„ innych	

Wzrost przeciętnej udziałów na 1 członka wyraża się zatem: 48% w spółdzielniach spożywczych, 54%—rolniczo-handlowych, 164%—mleczarskich i jajczarskich, 176%—różnych i 190%—kredytowych. Uważając, iż do należytego funkcjonowania spółdzielni konieczne jest, aby udział wynosił minimum 10 zł. w spółdzielniach spożywczych, a 20 zł. w pozostałych (z wyjątkiem mieszkaniowych i t. p., gdzie wysokość—i to znaczna—udziału winna odpowiadać ściśle celowi spółdzielni), zwracamy uwagę na niedostateczne zainteresowanie się członków stowarzyszeniem i na zbyt niskie normy udziałowe czy wpłat na udział, szczególnie w spółdzielniach spożywczych. Jeżeli o tem nie pomyślano w 1926 roku—a mamy dane, iż tak było istotnie—i jeżeli tę kwestję zaniedbywano i w roku bieżącym, ruchowi spółdzielczemu stagnacji od wewnątrz i upodobnienia się do sklepów prywatnych,

w których dokonywa się zakupów, ale nie bierze się czynnego udziału w ich organizacji i rozwoju.

Rachunek strat i nadwyżek

Nadwyżka brutto na towarach (i nabiale) i wytwórniach przyniosła w 1925 r. w 2860 spółdzielniach 45 452 tys. zł., t. zn. 11,9% obrotu¹, przyczem osiągała ona w spółdzielniach:

spożywczych	10,5 %
rolniczo-handlowych	7,4 „
mleczarskich	12,5 „
różnych	24,6 „

W spółdzielniach spożywczych na tę nadwyżkę składało się 18 345 tys. zł. nadwyżki na towarach (10,0% obrotu) i 915 tys. zł. nadwyżki na wytwórniach (0,5%), w spółdzielniach różnych—11 876 tys. zł. na towarach (22,4%) i 1184 tys. zł. na produkcji (2,2%). Uwzględniając wyłącznie nadwyżkę brutto na towarach, otrzymujemy dla ogółu spółdzielni w 1925 r. 11,9%, podczas gdy w roku poprzednim liczyliśmy 10,3% od obrotu.

Własne przedsiębiorstwa i zakłady spółdzielcze znajdujemy w 49 spółdzielniach Związku Spółdzielni Spożywców, w 24 spółdzielniach Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych, w 2 Związkach Rewizyjnych Spółdzielni Kółek Rolniczych i w 3 Związkach Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu. Było ich z dniem 31 grudnia 1925 roku 225, a mianowicie:

Związek Spółdzielni Spożywców 181 wytwórni	3,7 na 1 spółdz. uwzględnioną
Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych 36 wytwórni	1,5 na 1 spółdz. uwzględnioną
Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych 2 wytwórnie	1,0 na 1 spółdz. uwzględnioną
Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych 6 wytwórni	2,0 na 1 spółdz. uwzględnioną

Z pośród 225 wytwórni było 118 piekarni, 22 warsztaty szewskie i krawieckie, 37 rzeźni i masarni, pozatem fabryki guzików, stolarnie, kuźnie, masłarnie, młyny, gospodarstwa rolne i t. p. Wytwórnie te osiągnęły około pół miliona zł. nadwyżki, straty zaś nie przenoszą 50 tysięcy złotych. Wartość produkcji wzmiankowanych wytwórni szacować możemy na 12—15 milionów zł. Zaznaczyć należy, iż dane te nie obejmują zakładów o charakterze nawpół gospodarczym, nawpół kulturalnym, jak: kina, czytelnie, letniska, czasopisma i t. p., tudzież fryzjerni,

¹ Ponieważ liczba spółdzielni, podających dane o obrocie, różni się od liczby spółdzielni, informujących o nadwyżce brutto, odsetki obliczono nie według sum ogólnych, lecz według odpowiednich przeciętnych na 1 spółdzielnię. Taką samą metodę zastosowano i w tablicach, gdzie wszystkie liczby względne (obróty towarowy w odsetkach kapitału obrotowego, czysta nadwyżka i koszty handlowe w odsetkach obrotu oraz udziały na 1 członka) obliczono według przeciętnych na 1 spółdzielnię, jak również i w tekście, przyczem dane dla 1924 r. poprawiono według tejże metody.

herbaciarni i kuchni. W 2 pierwszych omawianych tutaj związkach liczono 91 zakładów.

Spółdzielnie kredytowe w liczbie 2757 osiągnęły nadwyżkę brutto z tytułu odsetek i prowizyj pobranych w kwocie 16 798 tys. zł., co wobec obrotu, pojętego jako suma udzielonych w ciągu roku pożyczek, wynosi 5,6%.

Uwzględniając wszystkie rodzaje i źródła dochodów spółdzielni, otrzymamy, iż spółdzielnie towarowe (wszystkie prócz kredytowych) osiągnęły dochodu 49 845 tys. złotych, kredytowe zaś 19 523 tys. zł. W odsetkach obrotu stanowi to: dla pierwszych—13,0% (w 1924 r.—11,9%), dla drugich—6,5%.

Ustalenie kosztów prowadzenia (handlowych i administracyjnych) nastęrcza podaw-nemu b. dużo trudności z uwagi na to, że niektóre związki (Zw. Spółdzielni Spożywców, Centrala Spożywczych Stowarzyszeń Spół-

dzielni Robotników Chrześcijańskich, Zw. Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych, Związki Zjednoczenia i t. p.) nie wyodrębniają z tych kosztów rachunku odsetek i prowizyj zapłaconych. Znając atoli specyfikację kosztów prowadzenia dla niektórych związków (nie dla wszystkich jednak spółdzielni), możemy w przybliżeniu ustalić, iż koszty prowadzenia (bez odsetek i prowizyj) stanowią w spółdzielniach¹:

spożywczych	15 183	tys. zł.	8,3%	obrotu
rolniczo-handlowych	8 634	"	6,8	"
mleczarskich i jajczarskich	2 894	"	9,7	"
kredytowych	9 476	"	3,2	"
różnych	10 404	"	19,6	"
w tem: gorzelniczych	371	"	16,6	"
wytwórczych	1 087	"	14,8	"
innych	8 732	"	20,0	"

Podział kosztów prowadzenia uwidocznia poniższe zestawienie:

Koszty handlowe i administracyjne (koszty prowadzenia)
Frais de commerce et d'administration (frais d'exploitation)

1925

Rodzaj spółdzielni Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés Unions de Contrôle</i>	Liczba spółdzielni <i>Nom- bre de socié- tés</i>	Ogółem w złotych <i>Total en zlotys</i>	Place zarządu i rady <i>Rémunéra- tions de la direction et du conseil</i>	Place personelu <i>Appointe- ments du personnel</i>	Ubezpie- czenia <i>Assuran- ces</i>	Podatki <i>Impôts</i>	Oplaty na rzecz Związku <i>Cotisa- tions au profil de l'Union</i>	Cele kul- turalno- spoleczne <i>Culture générale et besoins sociaux</i>	Inne cele <i>Autres frais</i>
Ogółem—Total	3176	26143857	3349437	11668171	731589	2138318	640371	189948	7426023
%		100,0	12,8	44,7	2,7	8,2	2,5	0,7	28,4
Spółdz. spożywczo	1 656	10 681 283	924 764	5 450 947	318 585	1 018 056	291 274	130 282	2 547 375
<i>Sociétés de consommation</i> %		100,0	8,7	51,0	3,0	9,5	2,7	1,2	23,9
Zw. Spółdzielni Spożyw. Rz. Polskiej	753	7 647 921	520 737	4 358 022	227 685	673 202	129 820	91 058	1 647 397
Zw. Rew. Spółdz. Wojsk. Zw. Spółdz. Polskich	148	433 045	9 446	137 809	—	76 570	49 974	30 066	129 180
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp. Zw. Stowarz. Zarob. i Gosp. Zw. Rew. Spółdz. Ukrain. Ruski Zw. Rewizyjny	6 51 21 653 24	196 300 838 859 154 604 1 319 940 90 614	9 282 182 363 10 315 180 273 12 348	95 509 276 578 64 440 469 563 49 026	6 536 54 712 322 23 113 3 318	28 261 58 580 17 063 161 030 3 350	1 722 17 027 5 180 86 412 1 139	288 — 1 239 7 631 —	54 702 249 599 53 146 391 918 21 433
Spółdz. rolniczo-handlowe	123	3 120 909	415 105	1 083 600	112 084	322 816	33 654	15 104	1 138 546
<i>Sociétés pour le commerce des produits agricoles</i> %		100,0	13,3	34,7	3,6	10,3	1,1	0,5	36,5
Zw. Spółdz. Polskich	3	163 561	1 050	70 699	3 543	13 491	448	199	74 131
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp. Zw. Niem. Spółdz. w Polsce Zw. Spółdz. Roln. na Pol- ską Zachodnią	77 30 13	1 632 426 1 036 048 288 874	388 330 18 388 7 337	445 147 416 674 151 080	60 804 37 876 9 861	185 560 88 012 35 753	18 321 8 487 6 398	14 905 — —	519 359 466 611 78 445
Spółdz. mleczarskie i jajcz. <i>S-tés pour l'écoulement des oeufs et du laitage</i>	111	1 568 109	25 249	598 814	44 627	144 732	31 153	68	723 466
%		100,0	1,6	38,2	2,9	9,2	2,0	0,0	46,1
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp. Ruski Związek Rewizyjny Zw. Spółdz. Niem. w Polsce	7 1 43	95 861 2 626 613 736	8 278 1 510 9 156	25 978 — 231 510	2 175 — 21 747	6 307 503 58 631	893 210 13 256	68 — —	52 162 403 279 436

¹ Od 5 do 10% ogółu kosztów prowadzenia stanowią odsetki i prowizje. Myśmy przyjęli 10% dla wszystkich, 5% dla spółdzielni wojskowych.

(dok. — fin)

Rodzaj spółdzielni Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés Unions de Contrôle</i>	Liczba spół- dzielni <i>Nom- bre de socié- tés</i>	Ogółem w złotych <i>Total en zlotys</i>	Place za- rządu i rady <i>Rémuné- rations de la direction et du conseil</i>	Place personelu <i>Appointe- ments du personnel</i>	Ubezpie- czenia <i>Assuran- ces</i>	Podatki <i>Impôts</i>	Oplaty na rzecz Związku <i>Cotisa- tions au profit de l'Union</i>	Cele kul- turalno- spoleczne <i>Culture générale et besoins sociaux</i>	Inne cele <i>Autres frais</i>
Zw. Spółdz. Roln. na Pol- ską Zachodnią	30	460 152	2 563	221 676	12 230	51 063	5 908	—	166 712
Zw. Spółdz. Wiejskich Po- morza	30	395 734	3 742	119 650	8 475	28 228	10 886	—	224 753
Spółdz. kredytowe	1 146	9 084 488	1 842 271	3 816 270	178 330	526 091	255 136	38 435	2 427 955
<i>S-tés de crédit</i>									
%		100,0	20,3	42,0	2,0	5,8	2,8	0,4	26,7
Zw. Spółdz. Polskich . . .	159	2 268 200	313 527	1 269 653	2 587	138 335	58 538	5 517	480 043
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp.	169	1 966 608	821 123	388 736	46 803	138 298	31 284	15 224	525 140
Zw. Stow. Zarob. i Gosp.	109	1 338 842	208 155	495 248	53 806	86 138	33 428	12 396	449 671
Zw. Rew. Spółdz. Ukrain.	67	169 887	26 460	73 785	5 885	4 009	8 355	1 494	49 899
Ruski Związek Rewizyjny	5	26 318	1 750	11 828	1 622	1 772	30	—	9 316
Zw. Spółek Niem. w Polsce	58	18 280	2 081	5 360	—	447	10 392	—	—
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce	163	868 449	200 696	330 510	31 500	93 128	31 783	—	180 832
Zw. Spółdz. Roln. na Pol- ską Zachodnią	121	357 688	74 183	149 875	17 034	21 978	9 714	—	84 904
Zw. Spółdz. Wiejskich Po- morza	39	88 732	857	35 698	1 214	7 844	11 928	—	31 191
Zw. Rew. Żydow. Towarz. Spółdz.	256	1 981 484	193 439	1 055 577	17 879	34 142	59 684	3 804	616 959
Spółdz. gorzelnicze	42	374 106	3 909	165 699	17 597	39 245	7 836	—	139 820
<i>S-tés de distillation de l'alcool</i>									
%		100,0	1,0	44,3	4,7	10,5	2,1	—	37,4
Zw. Niem. Spółdz. w Polsce	21	211 898	2 816	101 736	12 780	23 447	3 861	—	67 258
Zw. Spółdz. Roln. na Pol- ską Zachodnią	19	146 343	1 093	58 376	4 187	14 712	3 117	—	64 858
Zw. Spółdz. Wiejskich Po- morza	2	15 865	—	5 587	630	1 086	858	—	7 704
Spółdz. mieszkaniowe	12	56 657	5 056	6 385	1 718	13 205	1 483	—	28 810
<i>S-tés d'habitations à bon marché</i>									
%		100,0	8,9	11,3	3,0	23,3	2,6	—	50,9
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp.	6	41 970	4 606	3 900	—	12 946	11	—	20 507
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce	5	12 339	—	1 260	1 411	9	1 397	—	8 262
Zw. Spółdz. Roln. na Pol- ską Zachodnią	1	2 348	450	1 225	307	250	75	—	41
Spółdzielnie wytwórcze . . .	14	413 478	6 704	255 655	19 174	19 566	4 237	371	107 771
<i>S-tés de production</i>									
%		100,0	1,6	61,8	4,6	4,7	1,0	0,2	26,1
Zw. Stow. Zarob. i Gosp.	13	413 123	6 704	255 655	19 174	19 566	4 237	371	107 416
Ruski Związek Rewizyjny	1	355	—	—	—	—	—	—	355
Spółdzielnie różne	72	844 827	126 379	290 801	39 474	54 607	15 598	5 688	312 280
<i>S-tés diverses</i>									
%		100,0	15,0	34,4	4,7	6,4	1,8	0,7	37,0
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp.	13	339 899	85 231	139 613	17 200	21 140	3 583	943	72 189
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce	18	170 675	6 087	58 782	4 652	17 291	2 273	—	81 590
Zw. Spółdz. Roln. na Pol- ską Zachodnią	13	7 055	180	547	117	826	1 181	—	4 204
Zw. Spółdz. Wiejskich Po- morza	4	49 245	2 463	11 299	1 584	1 973	1 750	—	30 176
Zw. Rew. Spółdz. Ukrain.	24	277 953	32 418	80 560	15 921	13 377	6 811	4 745	124 211

W porównaniu z 1924 r. koszty prowadzenia naogół się znacznie obniżyły (np. w spółdzielniach rolniczo-handlowych z 9,1% na 6,8%), podniosły się zato w spółdzielniach mleczarskich i jajczarskich. Mimo to wyszły one z kryzysu bardziej obronną ręką, aniżeli rolniczo-handlowe, a stało się to dzięki niewielkim stosunkowo odsetkom i prowi-

zjom. Te dwie pozycje wynosiły w spółdzielniach:

spożywczych	1,1%	obrotu
rolniczo-handlowych	1,7,	"
mleczarskich i jajczarskich	0,7,	"
kredytowych	2,5,	"
gorzelniczych	0,7,	"
wytwórczych	0,6,	"
innych	2,2,	"

Pomijając spółdzielnie kredytowe, w których odsetki i prowizje grają rolę specjalną, tudzież spółdzielnie inne, jako bliżej nie wyszczególnione, a w gruncie rzeczy mieszane, możemy dojść do wniosku, że drożyzna kredytu szczególnie dotkliwie odbiła się na spółdzielniach rolniczo-handlowych, przez co poniosły one 1,5 milj. zł. strat netto.

W związku z kosztami prowadzenia możemy ustalić, iż w spółdzielniach spożywczych (które udało się uwzględnić) pracowało 7319 pracowników najemnych, z czego przypadało na:

Związek Spółdzielni Spożywców	4 270	ogółem 5,3	na 1 spółdz.
Centralę Spożywczych Stowarzyszeń Spółdzielczych Robotników Chrześcijańskich	132	" 3,7	" "
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych	465	" 3,4	" "
Związek Spółdzielni Polskich	47	" 9,4	" "
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych	705	" 14,1	" "
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych	911	" 6,7	" "
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych	12	" 2,4	" "
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszyńsku	13	" 3,3	" "
Zw. Rew. Spółdzielni Ukraińskich	757	" 1,4	" "
Zw. Spółek Niemieckich (Łódź)	7	" 3,5	" "

Wysokość przeciętnej zależy tutaj zarówno od posiadania wytwórni i zakładów własnych (Zw. Spółdz. Spoż., Zw. Rew. Spółdz. Wojsk., Zw. Spółdz. Zarobk. i Gospod. oraz Zw. Rew. Spółdz. Kółek Rolnicz.), jak i od sieci sklepów danego stowarzyszenia (ostatnie dwa z cytowanych związków), a ponadto — rzecz prosta — od wielkości obrotów. Jeżeli chodzi o liczbę sklepów, to w 2018 spółdzielniach spożywczych liczymy ich 3355, z czego przypada na:

Związek Spółdzielni Spożywców	1 654	ogółem 2,1	na 1 spółdz.
Centralę Spożyw. Stow. Spółdzielni Robotników Chrześcij.	55	" 1,5	" "
Zw. Rew. Spółdz. Wojskowych	170	" 1,2	" "
Związek Spółdzielni Polskich	9	" 1,5	" "
Zw. Spółdz. Zarobk. i Gospod.	115	" 4,4	" "
Zw. Rew. Spółdz. Kółek Rolniczych	362	" 2,7	" "
Zw. Spółek Rolnicz. w Cieszyńsku	21	" 1,5	" "
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich	967	" 1,1	" "
Zw. Spółek Niemieckich (Łódź)	2	" 1,0	" "

Obroty

Podstawowym materiałem do oceny działalności spółdzielni są dane o ich obrotach. Obroty towarowe (roczny utarg towarów) w 2719 spółdzielniach handlowych (t. zn. wszystkich z wykluczeniem kredytowych, o których niżej, i mieszkaniowych) dosięgają w 1925 r. 363 863 171 zł. Jest to bez wątpienia suma poważna, świadcząca o roli i znaczeniu kooperacji w całokształcie życia gospodarczego Polski. Znaczenie to wzrasta z roku na rok, czego dowodem przeciętne obroty i spółdzielni poszczególnych typów w 1924 i 1925 roku:

Spółdzielnie	1924	1925	
	złote	złote	% wzrostu
Spożywcze	77 853	92 938	19
Rolniczo-handlowe	159 213	472 738	197
Mleczarskie i jajeckarskie	56 582	74 634	32
Różne	68 822	235 671	242
w tem: gorzelnicze	.	54 609	.
wytwórcze	.	229 997	.
i inne	.	343 278	.

Wielkość obrotów spółdzielni według poszczególnych typów i związków charakteryzuje następujące zestawienie:

Spółdzielnie według wielkości obrotu — Sociétés coopératives d'après le montant du chiffre d'affaires 1925

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle</i>	Spółdzielni ogółem <i>Total des sociétés</i>	Obroty — Chiffre d'affaires							
		10 i mniej <i>et moins</i>	11—25	26—50	51—100	101—200	201—500	501 i więcej <i>et plus</i>	1001 i więcej <i>et plus</i>
		tysiące złotych — milliers de zlotys							
Ogółem — Total	2 657	467	592	503	393	341	218	99	44
%	100,0	17,6	22,3	18,9	14,8	12,8	8,2	3,7	1,7
Spółdzielnie spożywcze — Sociétés de consommation	1 988	413	492	401	284	227	117	45	9
%	100,0	20,8	24,7	20,2	14,3	11,4	5,9	2,3	0,4
Zw. Spółdzielni Spożywców R. P.	801	83	152	217	126	120	69	34	—
Centrala Spoż. Stow. Spółdz. Robotników Chrześc. w Warszawie	34	—	7	8	6	11	1	—	1
Zw. Rew. Spółdzielni Wojsk. w Warszawie	150	—	10	29	68	38	4	1	—
Zw. Spółdzielni Polskich w Warszawie	5	—	—	—	—	1	—	1	3
Zw. Spółdz. Zarob. i Gospodar. w Poznaniu	41	2	1	6	10	9	7	3	3

(dok. — fin)

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle</i>	Spółdzielni ogółem <i>Total des sociétés</i>	Obroty — <i>Chiffre d'affaires</i>							
		10 i mniej <i>et moins</i>	11—25	26—50	51—100	101—200	201—500	501—1 000	1 001 i więcej <i>et plus</i>
		tysiące złotych — <i>milliers de zlotys</i>							
Zw. Rew. Spółdz. Kółek Roln. w Krakowie . . .	136	—	10	20	39	30	30	5	2
Zw. Stowarz. Zarob. i Gospod. we Lwowie . . .	16	—	2	1	3	6	3	1	—
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszynie	13	1	5	3	1	2	1	—	—
Zw. Spółek Niemieckich w Polsce w Łodzi . . .	2	—	—	—	2	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Ukraińskich we Lwowie . . .	773	326	296	114	26	10	1	—	—
Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie	17	1	9	3	3	—	1	—	—
Spółdzielnie rolniczo-handlowe	266	2	10	18	30	51	69	52	34
<i>Sociétés pour le commerce des produits agricoles</i>									
%	100,0	0,8	3,8	6,8	11,3	19,2	25,9	19,5	12,7
Zw. Spółdzielni Polskich w Warszawie	3	—	—	—	—	—	1	1	1
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp. w Poznaniu	74	—	—	—	—	12	18	25	19
Zw. Stow. Zarob. i Gospod. we Lwowie	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Zw. Rew. Pol. Spółdz. Roln. w Warszawie . . .	75	—	1	5	12	20	19	14	4
Zw. Rew. Spółdz. Rolniczych w Toruniu	4	—	—	—	2	1	—	—	1
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszynie	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Zw. Rew. Spółdz. Roln. w Krakowie	39	1	2	4	5	9	11	4	3
Zw. Rew. Spółdz. Roln.-Handl. we Lwowie . . .	26	—	2	6	6	5	7	—	—
Zw. Niem. Spółdz. w Polsce w Poznaniu	29	—	2	2	4	2	9	7	3
Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu	12	—	1	1	1	2	4	1	2
Zw. Niem. Spółdz. Roln. we Lwowie	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Zw. Rew. Żydowsk. Tow. Spółdz. w Warszawie	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie	354	45	82	73	71	56	25	1	1
<i>Sociétés pour l'écoulement des oeufs et du laitage</i>									
%	100,0	12,7	23,2	20,6	20,1	15,8	7,0	0,3	0,3
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp. w Poznaniu	7	—	—	—	3	4	—	—	—
Zw. Rew. Polskich Spółdz. Roln. w Warszawie	189	22	57	47	42	16	5	—	—
Krajowy Patronat Spółdz. Roln. we Lwowie . .	93	22	25	23	15	7	1	—	—
Ruski Zw. Rew. Spółdz. we Lwowie	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Zw. Spółdz. Niem. na Polskę w Poznaniu	39	1	—	1	6	18	12	1	—
Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu	25	—	—	2	5	10	7	—	1
Spółdzielnie wytwórcze — <i>Sociétés de production</i> .	11	2	1	—	—	3	4	1	—
%	100,0	18,2	9,1	—	—	27,2	36,4	9,1	—
Zw. Spółdzielni Spożywców R. P.	3	—	1	—	—	1	1	—	—
Zw. Stowarz. Zarob. i Gospod. we Lwowie . . .	8	2	—	—	—	2	3	1	—
Spółdzielnie różne — <i>Sociétés diverses</i>	38	5	7	11	8	4	3	—	—
%	100,0	13,2	18,4	28,9	21,1	10,5	7,9	—	—
Zw. Spółdz. Spożywców R. P.	5	—	—	3	1	—	1	—	—
Zw. Rew. Spółdz. Kółek Roln. w Krakowie . . .	3	—	—	1	1	1	—	—	—
Zw. Stow. Zarob. i Gospod. we Lwowie	6	1	—	2	2	1	—	—	—
Zw. Rew. Pol. Spółdz. Roln. w Warszawie . . .	4	—	2	1	1	—	—	—	—
Zw. Spółek Roln. w Cieszynie	4	—	1	1	—	—	2	—	—
Zw. Rew. Spółdz. Roln.-Handl. we Lwowie . . .	3	—	1	—	1	1	—	—	—
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich we Lwowie . . .	13	4	3	3	2	1	—	—	—

W 1924 r. spółdzielni słabo wegetujących, t. zn. z obrotem poniżej 50 tysięcy złotych rocznie, liczone 53%, w roku zaś 1925 odsetek ten wzrósł do 59%, przyczem wzrost ten daje się zaobserwować tylko w grupie spożywczej (z 59 na 66%), spadek zaś widzimy głównie w grupie rolniczo-handlowej (z 29 na 11%). W 1924 r. spółdzielni, mających zgórą milion złotych obrotu, było zaledwie 0,8%, podczas gdy w roku następnym odsetek ten wzrasta do 1,7%. Ciekawe będzie porównanie wielkości obrotów (przeciętnej rocznej na 1 spółdzielnię) według typów i ugrupowań związkowych i narodowych (dane w złotych dla 1925 r.):

Ugrupowanie	Spożywcze	Rolniczo-handlowe	Mlecz. i jajcz.
Związek Spółdzielni Spożywców ^a	124 247	—	—
Unja Związków Spółdzielczych	258 852	761 210	165 435
Zjednoczenie Zw. Spółdz. Rolniczych	36 283	310 179	44 398
Spółdzielnie rusińskie	19 846	—	136 300
Spółdzielnie niemieckie	54 571	490 917	193 311

Nie wdając się w szczegółowe roztrząsanie różnic pomiędzy związkami i przyczyn tych różnic, stwierdzamy tylko, że spółdzielnie Zjednoczenia operują wyłącznie na wsi i to w sferze włościańskiej. Tak np. posia-

^a Łącznie z Centralą Spoż. Stow. Spółdz. Rob. Chrz.

dacze większej własności ziemskiej stanowią w spółdzielniach mleczarskich Zw. Spółd. Zarobk. i Gospod. 35,7%, podczas gdy w Zjednoczeniu zaledwie 0,7%. Ponadto trzeba zauważyć, iż spółdzielnie Unji pracują w b. dużym stopniu w miastach, jednocześnie zamożniejsze mieszczaństwo (zwłaszcza w b. dzielnicy pruskiej) i są starsze od spółdzielni innych ugrupowań.

Przeciętne obroty na 1 członka, uwidocznione w tablicach, służyć mogą jedynie dla ogólnej orientacji, gdyż nie dają one odpowiedzi, ile wynosi przeciętny roczny zakup 1 członka, ponieważ poważną część spółdzielni nie prowadzi kontroli zakupów, a wszystkie zresztą sprzedają członkom i nieczłonkom. Obrót towarowy na 1 członka wynosi:

Spółdzielnie	1924	1925	
	złote	złote	% wzrostu
Spożywcze	139	217	56
Rolniczo-handlowe	337	985	192
Mleczarskie i jajczarskie	275	381	39
Różne	351	1 671	376
w tem: gorzelnicze	.	1 270	.
wytwórcze	.	1 901	.
inne	.	2 159	.

Różnice wysokości przeciętnej obrotów na 1 członka zależą przede wszystkim od celu spółdzielni; przeciętna ta jest wyższa w spółdzielni rolniczo-handlowej, sprzedającej maszyny i narzędzia rolnicze, aniżeli w spółdzielni spożywczej, sprzedającej chleb lub sztukę płótna. Niemniej zakup roczny 217 złotych, t. zn. 18 zł. miesięcznie, wydaje się nam w dalszym ciągu b. słaby, a skoro się uwzględni, że spółdzielnie spożywcze sprzedają nieczłonkom, to przeciętny miesięczny zakup 1 członka spadnie do 8—10 zł., co nie świadczy o zżyciu się członków ze stowarzyszeniem.

Ciekawą rzeczą będzie ustalić szczegóły niektórych obrotów spółdzielni. O asortymencie spółdzielni spożywczych wiemy b. mało, możemy natomiast ustalić asortyment spółdzielni rolniczych. I tak: 32 spółdzielnie gorzelnicze (niemieckie) w 40 swych zakładach przerobiły jęczmienia za 59 tys. zł. i ziemniaków za 926 tys. zł., przyczem ziemniaków zużyto 502 tys. *q*, a skrobi—40 tys. *q*. Ogólna produkcja spirytusu wynosi 1 382 tys. litrów oraz 24 tys. *q* płatków na ogólną sumę 1 430 tys. zł. Spółdzielnie mleczarskie, zgrupowane w Zjednoczeniu (Patronat we Lwowie i Związek Rewizyjny w Warszawie) tudzież w dwóch niemieckich związkach w Poznaniu, miały zapisane przez członków 96 202 krowy, co daje przeciętną 308 krow na 1 spółdzielnię i około 1,2 krowy na 1 członka; ta niska przeciętna świadczy o tem, że bardzo

wielu członków spółdzielni zapisanych jest tylko na papierze, nie biorą oni jednak udziału w czynnościach stowarzyszenia. Wspomniane spółdzielnie otrzymały 135 200 tys. litrów mleka, z czego najmniej 80% od swych członków. Na 1 spółdzielnię wypada 433 tys. litrów rocznie, na 1 członka około 1 700 litrów, co dawałoby mniej więcej 5 litrów mleka dziennie albo 4 litry od 1 krowy dziennie. Przeciętny procent tłuszczu w mleku waha się od 3,09% (Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią) do 3,46% (Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych). Za otrzymane mleko zapłacono dostawcom 22 074 tys. zł., co czyni po 16 gr. za 1 litr. (jednakże w spółdzielniach Patronatu płacono przeciętnie do 22 groszy), za 1% tłuszczu w 1 litrze płacono zaś od 4,6 do 5,0 gr. Na masło przerobiono 118 587 tys. litrów mleka, t. zn. 88%, resztę zaś zużyto na wyrób serów, twarogu i t. p. lub sprzedano w stanie nieprzerobionym. Masła otrzymano 35 192 kwintali, sera 2 860 kwintali, przyczem na 1 kg masła szło od 24,50 (Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych) do 27,59 (Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią) litrów mleka. Co się tyczy spółdzielni rolniczo-handlowych, to jedynie Zjednoczenie podało specyfikację sprzedanych towarów. Z 44 860 tys. zł. obrotu przypada na zboże 8 796 tys. zł., nasiona 2 078, ziemniaki—435, paszę—515, artykuły spożywcze—6 293, nawozy sztuczne—6 172, paliwo—2 428, materiały budowlane—1 823, maszyny rolnicze—1 865, naftę, oleje i t. p.—585, galanterję żelazną, wyroby powroźnicze i t. p.—7 856, żelazo—2 184 oraz inne—3 830 tys. zł.

Osobne miejsce należy się obrotom spółdzielni kredytowych. Jako obrót roczny pojmujemy tutaj sumę udzielonych w ciągu roku pożyczek. Przeciętny taki obrót wynosi w 1925 r. 108 109 złotych na 1 spółdzielnię wzgl. 431 złotych na 1 członka, przyczem przeciętne te ulegają następującym wahaniom w zależności od ugrupowań wzgl. narodowości związków:

Ugrupowanie	Na 1 spółdzielnię	Na 1 członka
Unja Związków Spółdzielczych	379 433	530
Zjednoczenie Zw. Spółdzielni Rolniczych	25 596	198
Spółdzielnie rusińskie	43 952	63
„ niemieckie	46 579	675
„ żydowskie	203 558	661

Przeciętna na 1 członka daje pojęcie nie tylko o przeciętnej wysokości pożyczki, lecz i o liczbie korzystających ze spółdzielni i jej kredytu członków. Jeżeli na 1 spółdzielnię niemiecką wypada prawie taka sama suma udzielonych pożyczek, co na 1 spółdzielnię rusińską, jednakże na 1 członka pożyczki te

są 10 razy większe w spółdzielniach niemieckich, aniżeli rusińskich, to możemy przypuszczać, iż w spółdzielniach niemieckich liczba kredytobiorców jest znacznie mniejsza. Przeciętną wysokość i pożyczki określić możemy według następujących danych¹:

Związek Rewizyjny	Liczba pożyczek	Suma udzielonych kredytów	Na 1 pożyczkę
Związek Spółdzielni Polskich	99 026	37 262 442	376
Zw. Spółdz. Zarobkowych i Gospodarczych	72 470	45 228 880	624
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych . .	101 625	40 358 031	397
Zw. Rew. Polskich Spółdzielni Rolniczych	87 578	15 053 521	172
Zw. Rew. Spółdz. Rolniczych (Toruń)	32	6 200	194
Krajowy Patronat Spółdz. Rolniczych	107 977	15 512 890	144
Zw. Rewiz. Spółdz. Ukraińskich	3 589	539 008	150
Zw. Spółek Niemieckich (Łódź)	615	307 338	500
Zw. Spółdz. Niemieckich (Poznań)	8 482	4 876 356	575
Zw. Spółdz. Rolnicz. na Polskę Zachodnią	2 539	3 446 641	1 357
Zw. Rew. Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych .	200 266	27 632 481	123

Jasną jest zatem rzeczą, iż spółdzielnie niemieckie udzielały pożyczek stosunkowo wysokich niewielkiej liczbie członków. Były to przeważnie pożyczki na dłuższe terminy, czego dowodem, iż stosunek obrotu do kapitału obrotowego jest mniej więcej jak 1 do 1, t. zn. kapitałem (własnym i cudzym) obrócono w ciągu roku zaledwie raz jeden.

Obliczeniu stosunku kapitału obrotowego do obrotu tak w spółdzielniach kredytowych, jak i pozostałych należy się osobna wzmianka. Wprowadzając po raz pierwszy tę pozycję, zdajemy sobie sprawę z jej niedokładności, operujemy bowiem kapitałem pod koniec roku, a nie kapitałem przeciętnym rocznym, jakby być powinno. Stąd stosunek obrotu do kapitału obrotowego jest znacznie gorszy, aniżeli w rzeczywistości, chociaż z drugiej strony możemy przypuszczać, iż znaczny odsetek spółdzielni mógł wypożyczyć i spłacić przed końcem roku poważniejsze kwoty i kapitał ich w dniu sporządzania bilansu może być niższy od przeciętnego kapitału rocznego. Z tych względów należy nasze obliczenia, zawarte w tablicach, traktować wyłącznie jako materiał do porównań dosyć ogólnikowych. Stosunek obrotu do kapitału obrotowego, przyjętego za 100, wynosi w spółdzielniach:

spożywczych	491
rolniczo-handlowych	331

mleczarskich i jajczarskich	555
kredytowych	247
różnych	154
w tem: gorzelniczych	152
wytwórczych	479
i innych	309

Im niższy jest kapitał obrotowy danej spółdzielni, tem intensywniejszy jest jej obrót, aby szybkością obrotu wyrównać niedostatek kapitału. Dlatego też np. spółdzielnie wojskowe wykazują obrót sześciokrotny, t. zn. kapitał idzie do obrotu zaledwie na 2 miesiące, a w spółdzielniach spożywczych Zw. Spółek Niemieckich w Łodzi na 1,3 miesiąca, podczas gdy w Stowarzyszeniach Związku Spółdzielni Rolniczo-Handlowych obrót jest tylko dwukrotny, a w gorzelniach Związku Niemieckich Spółdzielni (Poznań) zaledwie jednokrotny. Szybkość obrotu uwarunkowana jest również celem spółdzielni i ustrojem jej aktywów; dzięki temu spółdzielnie gorzelnicze mają względnie powolny obrót. Na szybkość obrotu wpływa ponadto rodzaj klienteli i cel wydawanych pożyczek, widzimy bowiem, że w kredytowych spółdzielniach Zjednoczenia, operujących na wsi, obrót jest stosunkowo nieznaczny z powodu długoterminowych kredytów rolniczych. Natomiast w spółdzielniach typu Schultzego z Delitsch (Unja Związków Spółdzielczych) przeciętna wysokość i pożyczki i szybkość obrotu są znacznie wyższe, aniżeli w raiffeizenkach Zjednoczenia i związku rusińskiego.

Wyniki bilansowe (strata i czysta nadwyżka)

Już rok 1924 zapisał się niepomyślnie w gospodarce spółdzielni, przynosząc im obok 4184 tys. zł. nadwyżki stratę 1245 tys. złotych, co wynosiło blisko 1% kapitału obrotowego. Rok 1925 przyniósł spółdzielniom dalszą zmianą na gorsze, albowiem zamykają one swe bilanse czystą nadwyżką w kwocie 5795 tys. zł. oraz stratą, sięgającą poważnej kwoty 4943 tys. zł., t. zn. 2,1% kapitału obrotowego. W poszczególnych grupach spółdzielni strata ta jest jeszcze wyższa, sięga bowiem 4,5% kapitału obrotowego (4,3% obrotu towarowego) w spółdzielniach gorzelniczych, a nawet 5,3% (1,6%) w spółdzielniach rolniczo-handlowych. Ogólny wynik gospodarki spółdzielni związkowych w 1925 r. wyraża się kwotą 852 tysięcy złotych czystej nadwyżki netto (czysty zysk po potrąceniu straty), co daje zaledwie 0,4% kapitału obrotowego. W spółdzielniach spożywczych czysta nadwyżka (netto) wynosi 1166 tys. zł. (3,0%), kredytowych—982 tys. zł. (0,8%), mieszkaniowych—58 tys. zł. (0,3), wytwórczych—74 tys. zł.

¹ Uwzględniono tylko te spółdzielnie, które podały zarówno ilość pożyczek jak i sumę udzielonych kredytów. Stąd różnica z przeciętnymi, publikowanymi w rocznikach związków.

(4,5%) i różnych—179 tys. zł. (1,2%), natomiast czysta strata (netto) sięga w spółdzielniach rolniczo-handlowych—1 509 tys. zł. (4,0% kapitału obrotowego), mleczarskich i jajczarskich—40 tys. zł. (0,7%) i gorzelniczych—58 tys. zł. (3,9%).

Jeżeli jednak porównamy straty i zyski spółdzielni ze stratami i zyskami spółek akcyjnych, okaże się, iż spółdzielnie o wiele lepiej przetrwały kryzys 1925 roku. 946 spółek o kapitale własnym 2 249 563 tysięcy złotych, a o ogólnej sumie kapitałów obrotowych—4 460 820 tysięcy złotych przyniosło 59 583 tys. zł. czystego zysku i 106 216 tys. zł. straty¹. Czysty zysk stanowi zatem 1,34% kapitałów obrotowych w ogólności (w spół-

dzielniach—2,40%), strata zaś 2,38% kapitałów obrotowych (2,05%). Z zestawienia tego płynie ważny wniosek: aczkolwiek spółdzielnie wyszły naogół obronną ręką z kryzysu gospodarczego w kraju, jednakże stosunkowo mniejsze aniżeli w spółkach akcyjnych straty są dla nich znacznie bardziej dotkliwe, gdyż uszczuplają i bez tego niewielkie fundusze własne spółdzielni.

Analiza przyczyn strat, poniesionych przez spółdzielnie w 1925 r., oparta jest na poniższym zestawieniu, które uwypukla kapitał obrotowy i obroty z jednej strony spółdzielni, zamykających bilans stratą, z drugiej zaś — spółdzielni, wykazujących czystą nadwyżkę:

Strata i czysta nadwyżka, kapitały obrotowe, kapitały obce i obroty przeciętnie na 1 spółdzielnię
Perte et bénéfice net, fonds de roulement, fonds d'autrui et chiffre d'affaires moyen par société

1925

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny ^a <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle ^a</i>	Liczba spół- dzielni <i>Nombre de sociétés</i>	Strata lub czysta nadwyżka <i>Perte ou bénéfice net</i>	Kapitały obrotowe <i>Fonds de roulement</i>	Kapitały obce w % kapitału obrotowe- go <i>Fonds d'autrui p. cent des fonds de roulement</i>	Obroty <i>Chiffres d'affaires</i>
Ogółem — Total a	1 311	3 692	37 158	78	108 294
b	4 048	1 411	42 761	74	109 229
Spółdzielnie spożywcze — Sociétés de consommation a	340	4 541	34 029	77	147 423
b	1 647	1 638	16 702	69	64 835
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej a	171	5 020	36 330	77	211 540
b	593	2 050	18 827	62	105 137
Centrala Spożywczych Stowarzyszeń Spółdzielczych a	10	5 084	32 127	60	89 085
Robotników Chrześcijańskich w Warszawie b	24	1 745	20 279	44	128 859
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych a	5	1 746	12 273	67	58 688
b	153	4 593	14 388	76	81 009
Zw. Spółdzielni Polskich a	1	47 302	594 907	93	1 266 913
b	4	5 698	78 333	62	245 490
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych a	18	13 737	55 005	90	753 797
b	27	3 333	79 553	67	140 339
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych a	31	3 369	69 203	71	175 233
b	102	1 628	62 242	75	177 853
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych a	3	1 826	9 181	76	39 760
b	15	3 301	103 316	85	145 569
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszynie a	—	—	—	—	—
b	14	485	11 202	79	54 595
Zw. Spółek Niemieckich w Polsce a	1	2 178	7 133	61	—
b	1	3 053	8 592	52	86 018
Zw. Niemieckich Spółdzielni Rolniczych a	1	72	3 260	54	13 705
b	—	—	—	—	—
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich a	95	769	6 016	68	19 448
b	701	555	4 346	75	1 493
Ruski Związek Rewizyjny a	4	11 034	154 904	78	103 215
b	13	814	6 492	75	27 416

^a a — oznacza spółdzielnie, które wykazały stratę, b — które wykazały czystą nadwyżkę.

^a a — désigne les sociétés ayant démontré la perte, b — désigne celles ayant démontré le bénéfice net.

(c. d. — suite)

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny ^a <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle ^a</i>		Liczba spół- dzielni <i>Nombre de sociétés</i>	Strata lub czysta nadwyżka <i>Perte ou bénéfice net</i>	Kapitały obrotowe <i>Fonds de roulement</i>	Kapitały obce w % kapitału obrotowego <i>Fonds d'autrui p. cent des fonds de roulement</i>	Obroty <i>Chiffres d'affaires</i>
		na 1 spółdzielnię — <i>par société</i>				
Spółdzielnie rolniczo-handlowe a	100	20 216	140 277	86	337 759	
<i>Sociétés pour le commerce des produits agricoles</i> b	161	3 101	150 030	76	574 485	
Zw. Spółdzielni Polskich a	—	—	—	—	—	
. b	3	5 376	406 010	73	895 133	
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych a	18	20 253	133 681	75	428 302	
. b	52	3 470	207 157	80	933 347	
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych a	—	—	—	—	—	
. b	1	3 317	265 055	85	1 206 726	
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych a	48	25 743	153 371	89	354 033	
. b	27	3 292	143 574	78	400 643	
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Toruniu a	3	9 920	452 129	7	744 205	
. b	1	147	44 798	77	141 215	
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszynie a	—	—	—	—	—	
. b	1	717	52 120	73	16 053	
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Krakowie a	10	21 016	146 366	87	329 450	
. b	29	2 243	102 884	80	278 100	
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczo-Handlowych we Lwowie a	13	11 660	69 651	83	140 284	
. b	13	1 400	62 120	77	145 540	
Zw. Niemieckich Spółdzielni w Polsce a	5	1 510	87 342	68	352 513	
. b	23	4 397	139 603	65	600 390	
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią a	2	11 110	44 188	79	125 629	
. b	11	3 524	84 144	80	484 129	
Zw. Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych a	1	64	9 054	69	8 190	
. b	—	—	—	—	—	
Spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie a	127	1 294	12 313	43	45 701	
<i>Sociétés pour l'écoulement des oeufs et du laitage</i> b	217	579	18 241	37	118 058	
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych a	1	1 542	83 757	32	200 140	
. b	7	1 093	44 991	37	957 908	
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych a	60	566	5 066	32	39 457	
. b	83	328	11 017	31	80 757	
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych a	9	2 147	11 160	51	.	
. b	2	246	26 019	45	.	
Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych a	22	697	4 738	56	30 245	
. b	66	853	4 914	49	42 947	
Ruski Związek Rewizyjny a	—	—	—	—	—	
. b	1	885	15 751	38	136 300	
Zw. Spółdzielni Niemieckich w Polsce a	10	3 317	32 879	44	78 266	
. b	30	4 916	350 241	33	852 765	
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią a	7	2 906	31 913	43	236 017	
. b	10	708	63 155	37	402 168	
Zw. Spółdzielni Wiejskich Pomorza a	18	2 266	22 443	47	.	
. b	18	485	29 011	49	.	
Spółdzielnie kredytowe — Sociétés de crédit a	707	1 335	28 460	80	72 027	
. b	1 941	1 019	53 046	77	109 705	
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej a	2	6 033	204 652	81	.	
. b	1	195	4 082	80	7 970	
Zw. Spółdzielni Polskich a	40	9 748	108 423	76	311 660	
. b	103	2 787	175 395	79	660 748	
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych a	30	2 954	79 819	86	142 333	
. b	166	1 780	112 737	74	249 483	
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych a	12	3 016	232 640	74	619 591	
. b	94	2 209	170 517	68	350 993	

a a—oznacza spółdzielnie, które wykazały stratę, b—które wykazały czystą nadwyżkę.

a a—désigne les sociétés ayant démontré la perte, b—désigne celles ayant démontré le bénéfice net.

(c. d. — suite)

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny ^a <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle ^a</i>	Liczba spół- dzielni	Strata lub czysta nadwyżka	Kapitały obrotowe	Kapitały obce w % kapitału obrotowego <i>Fonds d'autrui p. cent des fonds de roulement</i>	Obroty <i>Chiffres d'affaires</i>
	<i>Nombre de sociétés</i>	<i>Perte ou bénéfice net</i>	<i>Fonds de roulement</i>		
		na 1 spółdzielnię — <i>par société</i>			
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych a	170	538	17 490	68	25 551
b	217	417	38 763	74	53 301
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych a	3	168	3 086	87	2 067
b	—	—	—	—	—
Zw. Polsko-Śląskich Spółdzielni Raiffeisena a	22	110	2 620	85	1 794
b	104	118	5 388	96	3 950
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszynie a	2	5	1 328	26	550
b	34	408	15 453	77	11 463
Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych a	130	128	5 766	78	7 502
b	717	492	11 454	80	24 927
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich a	11	375	12 987	55	6 851
b	71	530	34 168	75	19 471
Ruski Związek Rewizyjny a	—	—	—	—	—
b	5	721	41 169	79	32 770
Zw. Spółek Niemieckich w Polsce a	16	137	5 521	94	5 081
b	51	145	5 126	96	5 428
Zw. Spółdzielni Niemieckich w Polsce w Poznaniu . . . a	60	753	17 983	80	9 005
b	132	2 154	114 112	90	98 162
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią a	47	287	3 033	64	5 062
b	72	2 434	62 850	84	48 994
Zw. Spółdzielni Wiejskich Pomorza a	11	518	7 631	61	2 900
b	32	970	45 751	75	32 554
Zw. Niemieckich Spółek Rolniczych a	32	138	964	98	2 143
b	5	199	5 282	85	4 692
Zw. Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych . a	119	1 942	42 826	79	72 704
b	137	1 330	61 820	86	230 358
Spółdzielnie wytwórcze — <i>Sociétés de production</i> a	5	4 649	87 506	42	53 985
b	25	2 839	36 762	45	73 988
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej a	2	6 570	25 034	82	69 588
b	—	—	—	—	—
Zw. Spółdzielni Polskich a	—	—	—	—	—
b	1	1 402	19 720	40	.
Zw. Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych a	—	—	—	—	—
b	12	3 308	20 210	54 ³	167 410
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych . . . a	2	4 887	183 465	60	65 374
b	10	2 963	58 045	42	184 970
Ruski Związek Rewizyjny a	1	332	20 533	40	.
b	—	—	—	—	—
Zw. Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych . a	—	—	—	—	—
b	2	130	38 183	32	.
Spółdzielnie różne — <i>Sociétés diverses</i> a	32	4 453	31 068	66	33 641
b	57	5 714	238 474	68	43 192
Zw. Spółdzielni Spożywców Rz. Polskiej a	3	5 131	71 686	81	198 255
b	3	9 512	99 875	35	103 080
Zw. Spółdzielni Polskich a	—	—	—	—	—
b	2	3 710	47 297	73	.
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych a	1	1 070	34 104	65	43 952
b	2	6 175	36 638	62	131 299
Zw. Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych . . . a	1	18 089	94 915	56	136 696
b	6	1 712	14 664	54	276 259
Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych a	2	3 624	34 339	78	14 737
b	2	671	63 464	41	60 783

^a a — oznacza spółdzielnie, które wykazały stratę, b — które wykazały czystą nadwyżkę.^a a — désigne les sociétés ayant démontré la perte, b — désigne celles ayant démontré le bénéfice net.

(dck.—fin)

Rodzaj spółdzielni — Związek rewizyjny ^a <i>Nature des sociétés — Unions de contrôle^a</i>	Liczba spółdzielni <i>Nombre de sociétés</i>	Strata lub czysta nadwyżka	Kapitały obrotowe	Kapitały obce w $\frac{0}{100}$ kapitału obrotowego	Obroty
		<i>Perte ou bénéfice net</i>	<i>Fonds de roulement</i>	<i>Fonds d'autrui p. cent des fonds de roulement</i>	<i>Chiffres d'affaires</i>
		na 1 spółdzielni — par société			
Zw. Rewizyjny Spółek Rolniczych w Cieszyńce a	2	3 175	11 203	32	54 615
b	4	250	29 343	53	134 970
Zw. Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich a	5	381	16 019	78	8 683
b	18	906	41 285	88	20 859
Zw. Niemieckich Spółdzielni w Polsce a	7	4 999	14 213	50	—
b	9	3 260	119 156	70	—
Zw. Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią a	5	816	9 122	32	.
b	8	224	16 444	15	.
Zw. Rewizyjny Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych . a	3	15 739	87 663	66	.
b	2	213	337 400	99	.

^a a — oznacza spółdzielnie, które wykazały stratę, b — które wykazały czystą nadwyżkę,
^a a — désigne les sociétés ayant démontré la perte, b — désigne celles ayant démontré le bénéfice net.

Liczba spółdzielni, zamykających rok nadwyżką (w tablicy pod b), jest przeszło 3 razy większa od liczby spółdzielni, zamykających rok stratą (w tablicy pod a). Kapitały obce grają znacznie większą rolę w spółdzielniach *a*, aniżeli w spółdzielniach *b*, a zatem odsetki i prowizje, płacone od tych nadmiernie wielkich kapitałów obcych, spowodowały straty stowarzyszeń grupy *a*. Obroty obu grup spółdzielni są prawie jednakowe.

Przechodząc do poszczególnych typów widzimy, że te spółdzielnie spożywcze, które $\frac{3}{4}$ kapitału obrotowego czerpały zzewnątrz, zamknęły swe bilanse stratami, jakkolwiek obroty miały dość pokaźne, bo przeszło 4-0-krotne w porównaniu z kapitałem obrotowym. Natomiast spółdzielnie grupy *b*, czerpiące z rąk obcych tylko $\frac{2}{3}$ kapitału obrotowego, przyniosły czystą nadwyżkę, jakkolwiek obroty w stosunku do tegoż kapitału są takie same jak w spółdzielniach grupy *a*. Jednakże są i wyjątki od tej zasady. I tak kapitały obce w spółdzielniach wojskowych grupy *b*, chociaż zajmują $\frac{3}{4}$ kapitału obrotowego, nie przeszkodziły im zamknąć roku pokaźną nadwyżką, a to dzięki szybkim i dużym obrotom, podczas gdy w spółdzielniach grupy *a* małe obroty stały się przyczyną strat. Odwrotnie zaś w Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych kapitały obce stanowią $\frac{1}{5}$ kapitału obrotowego i szybkość obrotu jest minimalna w spółdzielniach grupy *b*, podczas gdy spółdzielnie grupy *a* mają stosunkowo więcej kapitałów własnych, i 4-0-krotną szybkość obrotów.

W spółdzielniach rolniczo-handlowych te, które przeszło $\frac{1}{5}$ kapitału obrotowego otrzymały zzewnątrz, poniosły straty, dochodzące do 100 % kapitałów własnych. Przyczyniły się do tego również zbyt małe obroty. W spółdzielniach grupy *b* kapitały własne grały większą rolę i obroty były szybsze i wyższe.

Pewne odchylenie od tej zasadniczej linii widzimy w spółdzielniach wzmiankowanego wyżej związku, gdzie grupa *b* miała $\frac{1}{5}$ kapitałów z rąk obcych, ale zato duże i szybkie obroty, podczas gdy grupa *a* rozporządzała w $\frac{2}{3}$ kapitału obrotowego funduszami obcymi, jednakże kapitał obrotowy wykazywał zbyt małą ruchliwość.

Przyczyną poważnych strat w spółdzielniach mleczarskich i jajczarskich nie będzie zbyt duże zaangażowanie się w kapitały obce, które grają tam rolę drugorzędą, lecz zbyt mała płynność kapitału obrotowego w ogólności. Tam, gdzie obrót roczny 6-okrotnie przewyższał kapitał obrotowy, widzimy nadwyżkę (grupa *b*).

Podobnie układają się stosunki w spółdzielniach wytwórczych, gdzie straty 5 spółdzielni są wynikiem zastoju środków obrotowych, podczas gdy spółdzielnie grupy *b* o większych obrotach wyszły obronną ręką, aczkolwiek kapitały obce więcej obciążały przedsiębiorstwo, aniżeli w grupie *a*.

W spółdzielniach kredytowych kapitałów własnych jest bardzo mało, gdyż w grupie *a* wynoszą one tylko $\frac{1}{5}$, a w grupie *b* — $\frac{1}{4}$ kapitału obrotowego. Niema w tem nic złego, gdyż *gros* kapitałów obcych stanowią wkłady oszczędnościowe członków. Widocznie jednak obce kapitały (bez wkładów) musiały być kosztowne, a do tego obroty były zbyt niskie, skoro aż 707 spółdzielni poniosło stratę, wynoszącą około $\frac{1}{4}$ kapitałów własnych. Jeżeli zaś spółdzielnie grupy *b* osiągnęły dodatnie rezultaty przy nielepszych od spółdzielni grupy *a* obrotach, to tylko tłumaczyć należy mniejszym zaangażowaniem się w kapitały obce. Wprawdzie w Związku Spółdzielni Polskich kapitał obcy jest stosunkowo wyższy w grupie *b*, aniżeli w grupie *a*, ale też i obrót pierwszych jest większy i inten-

sywniejszy od obrotu drugich. Straty spółdzielni Krajowego Patronatu i Spółek Rolniczych w Cieszynie wynikają nie ze zbyt dużego obciążenia kapitału obrotowego funduszami obcemi, lecz wyłącznie ze słabego obrotu.

Podział czystej nadwyżki

O podziale czystej nadwyżki mówić możemy tylko dla 79% spółdzielni sprawozdaw-

czych, dla reszty bowiem brak danych. Z tablicy, umieszczonej poniżej, wynika, iż w porównaniu z rokiem poprzednim w 1925 r. wzrósł odsetek przeznaczenia czystej nadwyżki na fundusz specjalny i cele społeczne, spadł zaś dla funduszu zasobowego. Na zwroty od zakupów możemy w przybliżeniu wyznaczyć około 400 tysięcy złotych i to wyłącznie w grupie spożywczej.

Podział czystej nadwyżki — Répartition du bénéfice net

1925

Rodzaj spółdzielni Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés Unions de contrôle</i>	Czysta nadwyżka do podziału <i>Bénéfice net à répartir</i>	Z tego przeznaczono na: — <i>Dont sommes destinées pour:</i>					
		fundusz zasobowy <i>fonds de réserve</i>	fundusz specjalny <i>fonds spéciaux</i>	zwroty od zakupów <i>remboursements</i>	odsetki od udziałów <i>intérêts des parts sociales</i>	cele społeczne i kulturalne <i>butts de culture générale</i>	cele inne i nieokreślone <i>autres butts et indéterminés</i>
Ogółem — Total . . . %	4 554 847 100,0	2 079 516 45,7	516 280 11,3	1 057 416 23,2		228 636 5,0	672 999 14,8
Spółdzielnie spożywcze <i>Sociétés de consommation</i> %	2 065 313 100,0	1 072 044 51,9	72 684 3,5	556 096 26,9		172 549 8,4	191 940 9,3
Zw. Spółdz. Spożywców R. P. . . .	1 098 311	703 975	—	323 389		47 806	23 141
Zw. Rew. Spółdz. Wojsk. w Warszawie	569 212	160 763	70 783	103 439	61 096	92 873	80 258
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	18 940	2 220	1 742	6 037	6 859	600	1 482
Zw. Stow. Zarob. i Gosp. we Lwowie	49 508	25 931	6	10 627	3 295	1 239	8 410
Zw. Spółek Niem. w Polsce w Łodzi	3 054	306	153	—	485	200	1 910
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich we Lwowie	314 695	174 659	—	27 237	13 106	28 770	70 923
Ruski Zw. Rew. Spółdz. we Lwowie	11 593	4 190	—	526	—	1 061	5 816
Spółdzielnie rolniczo-handlowe <i>S-tés pour le commerce des produits agricoles</i> %	311 791 100,0	41 763 13,4	93 783 30,1	— 33,9		1 734 0,6	68 770 22,0
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	1 221	220	—	—		—	1 001
Zw. Spółdz. Zarob. i Gosp. w Poznaniu	170 676	5 773	52 380	—		75 497	35 292
Zw. Niem. Spółdz. w Polsce w Poznaniu	101 129	20 238	37 375	—		24 428	19 088
Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu	38 765	15 532	4 028	—		5 816	13 389
Spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie <i>S-tés pour l'écoulement des oeufs et du laitage</i> %	105 998 100,0	59 734 56,4	13 156 12,4	— 5,6		4 827 4,5	22 376 21,1
Zw. Spółdz. Zarob. i Gospod. w Poznaniu	6 474	81	3 233	—		484	100
Zw. Rew. Polskich Spółdz. Roln. w Warszawie	27 231	19 645	2 174	—		—	3 656
Krajowy Patronat Spółdz. we Lwowie	52 340	34 837	3 303	—		—	11 229
Ruski Zw. Rewizyjny we Lwowie	885	—	—	—		—	885
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce w Poznaniu	12 458	4 366	3 141	—		1 714	3 237
Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu	6 610	805	1 305	—		3 707	793
Spółdzielnie kredytowe—Sociétés de crédit %	1 791 664 100,0	819 802 45,8	314 194 17,5	— 16,0		40 272 2,3	330 240 18,4
Zw. Spółdz. Polskich w Warszawie	287 089	66 232	30 376	—		86 355	100 328
Zw. Spółdz. Zarob. i Gospod. w Poznaniu	301 775	45 563	111 583	—		45 223	96 589
Zw. Stowarzyszeń Zarob. i Gosp. we Lwowie	207 648	107 319	—	—		41 351	46 582

(dok. — fin)

Rodzaj spółdzielni Związek rewizyjny <i>Nature des sociétés</i> <i>Unions de contrôle</i>	Czysta nadwyżka do podziału <i>Bénéfice net à répartir</i>	Z tego przeznaczono na: — <i>Dont sommes destinées pour:</i>					
		fundusz zasobowy <i>fonds de réserve</i>	fundusz specjalny <i>fonds spéciaux</i>	zwroty od zakupów <i>rembour- sements</i>	odsetki od udziałów <i>intérêts des parts sociales</i>	cele spo- łeczne i kulturalne <i>buts de culture générale</i>	cele inne i nieokre- ślone <i>autres buts et indéter- minés</i>
Zw. Rew. Polskich Spółdz. Roln. w Warszawie	90 559	54 318	17 766	—	6 768	2 625	9 082
Zw. Spółek Roln. w Cieszyńcu . . .	9 314	5 463	700	—	263	200	2 688
Krajowy Patronat Spółdz. Roln. we Lwowie	222 662	208 253	6 934	—	4 306	964	2 205
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich we Lwowie	34 967	12 624	—	—	10 366	7 475	4 502
Ruski Zw. Rewizyjny we Lwowie . .	3 605	216	—	—	—	—	3 389
Zw. Spółek Niem. w Polsce w Łodzi	7 395	1 947	1 551	—	59	—	3 838
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce w Po- znaniu	273 098	127 036	53 568	—	57 798	1 346	33 350
Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu	174 852	82 695	41 718	—	34 667	5 857	9 915
Zw. Rew. Żydowskich Towarzystw Spółdz. w Warszawie	178 700	108 136	49 998	—	—	2 794	17 772
Spółdzielnie gorzelnicze	6 538	2 496	3 084	—	—	—	958
<i>Sociétés de distillation de l'alcool</i>							
%	100,0	38,2	47,1	—	—	—	14,7
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce w Po- znaniu	3 827	369	2 500	—	—	—	958
Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu	2 711	2 127	584	—	—	—	—
Spółdzielnie mieszkaniowe	43 371	18 193	2 285	—	7 547	171	15 175
<i>Sociétés d'habitations à bon marché</i>							
%	100,0	41,9	5,3	—	17,4	0,4	35,0
Zw. Spółdz. Zarob. i Gospod. w Po- znaniu	36 972	17 551	1 892	—	5 118	171	12 240
Zw. Niem. Spółdz. w Polsce w Po- znaniu	6 399	642	393	—	2 429	—	2 935
Spółdzielnie wytwórcze	29 971	18 382	—	—	9 884	371	1 334
<i>Sociétés de production</i>							
%	100,0	61,3	—	—	33,0	1,2	4,5
Zw. Stow. Zarob. i Gosp. we Lwowie	29 626	18 037	—	—	9 884	371	1 334
Ruski Zw. Rew. we Lwowie	345	345	—	—	—	—	—
Spółdzielnie różne—<i>Sociétés diverses</i> .	200 201	47 102	17 094	290	84 797	8 712	42 206
%	100,0	23,5	8,5	0,1	42,4	4,4	21,1
Zw. Spółdz. Zarob. i Gospod. w Po- znaniu	143 401	29 430	16 535	—	64 600	629	32 207
Zw. Stowarz. Zarob. i Gospod. we Lwowie	14 577	5 394	—	—	5 928	1 550	1 705
Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich we Lwowie	11 446	7 631	—	290	237	1 488	1 800
Zw. Spółdz. Niem. w Polsce w Po- znaniu	29 906	3 776	559	—	14 032	5 045	6 494
Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu	871	871	—	—	—	—	—

Spółdzielnie niezwiązkowe

Instrukcja Rady Spółdzielczej ze stycznia 1925 r. nakazuje spółdzielniom związkowym nadsyłać sprawozdania roczne w 2 egzemplarzach, z których jeden ma być przeznaczony dla Głównego Urzędu Statystycznego. Ponieważ jednak materiał, uzyskany na podstawie instrukcji, okazał się niewystarczający, należało skorzystać z danych, mieszczących się w odpowiedziach na wspomnianą w po-

czątkach niniejszego artykułu ankietę. Pytań w ankiecie było bardzo niewiele, albowiem zadaniem jej było uchwycenie — że tak powiem — stanu spółdzielczości, a nie ujęcie gospodarki spółdzielczej w ramy statystyki. Rezultatem ankiety jest poniższa tablica, zestawiona dla wszystkich typów spółdzielni, obejmująca jednak tylko pewną część (około $\frac{1}{3}$) ogółu stowarzyszeń niezwiązkowych:

Najważniejsze dane o spółdzielniach niezwiązanych

Données relatives aux sociétés coopératives non affiliées aux unions

1925

Rodzaj spółdzielni <i>Nature des sociétés</i>	Spółdzielni ogółem <i>Total des sociétés</i>	Liczba członków <i>Nombre de membres</i>		Udziały <i>Parts sociales</i>		Kapitały rezerwowe <i>Fonds de réserve</i>		Czysta nadwyżka <i>Bénéfice net</i>		Strata—Pierda <i>Strata—Perte</i>		Obroty towarowe <i>Débit de marchandises</i>	
		Spółdzielnie uwzgl. S-tes envi-sa-gées	Członkowie Mem-bres	Spółdzielnie uwzgl. S-tes envi-sa-gées	Złote Zlotys	Spółdzielnie uwzgl. S-tes envi-sa-gées	Złote Zlotys	Spółdzielnie uwzgl. S-tes envi-sa-gées	Złote Zlotys	Spółdzielnie uwzgl. S-tes envi-sa-gées	Złote Zlotys	Spółdzielnie uwzgl. S-tes envi-sa-gées	Złote Zlotys
Ogółem—Total	1 235	1 012	170 760	966	455 893	746	227 392	574	854 889	223	597 915	741	626 885
Spożywcze	711	567	83 628	548	536 796	474	364 834	389	369 457	112	116 058	506	202 730
<i>Consommation</i>													
Powszechne	631	496	67 681	480	433 815	415	292 909	340	312 017	100	88 231	442	177 817
<i>Générales</i>													
Robotnicze	20	18	3 135	18	23 330	16	10 784	15	11 027	2	6 154	18	62 478
<i>Ouvrières</i>													
Wojskowe	15	15	2 405	15	11 757	11	10 458	11	16 316	1	2 126	14	44 104
<i>Militaires</i>													
Urzędnicze	29	23	5 579	20	30 349	19	1 474	13	15 261	5	8 068	17	58 906
<i>D'employés</i>													
Nauczycielskie	9	8	1 419	8	23 610	8	16 089	6	5 052	2	3 680	8	24 601
<i>D'instituteurs</i>													
Kolejarskie	7	7	3 409	7	13 935	5	33 120	4	9 784	2	7 799	7	59 035
<i>De cheminots</i>													
Budowlane	21	18	924	16	41 628	11	22 324	10	9 769	3	7 678	12	180 609
<i>Bâtiment</i>													
Mieszkaniowe	178	162	21 363	148	205 615	88	946 160	50	55 745	30	139 165	32	267 090
<i>Habitations</i>													
Kredytowo-spożywcze . .	13	11	11 414	11	47 762	11	117 240	4	3 812	6	12 422	9	209 101
<i>Crédit et consommation</i>													
Rolniczo-handlowe	48	44	13 964	45	240 870	39	124 230	17	36 859	23	164 003	41	995 276
<i>Commerce agricole</i>													
Inne handlowe	45	35	2 650	34	362 441	17	152 103	18	90 450	10	60 635	30	186 369
<i>Autres commerciales</i>													
Surowcowo-warsztatowe .	40	35	2 164	32	106 279	18	21 950	12	32 562	11	12 431	23	209 759
<i>Achat des mat. premières</i>													
Jajcz., mlecz. i hodowlane	72	49	10 545	47	87 078	29	113 462	25	12 125	9	8 538	39	279 779
<i>Oeufs, laitage, élevage</i>													
Mleczarskie	4	4	6 909	4	26 349	4	7 146	1	139	3	2 706	4	52 975
<i>Laitage</i>													
Jajczarsko-mleczarskie .	65	43	3 349	41	57 022	24	95 423	24	11 986	5	4 988	35	226 801
<i>Oeufs et laitage</i>													
Sprzedaży bydła	3	2	287	2	3 707	1	10 893	—	—	1	844	—	—
<i>Vente du bétail</i>													
Inne rolnicze	7	6	519	6	10 818	3	444	4	166	1	799	2	63 107
<i>Autres agricoles</i>													
Rolniczo-przemysłowe . .	9	7	366	6	289 864	7	68 476	2	7 947	3	14 677	3	69 473
<i>Industrie agricole</i>													
Inne przemysłowe	15	13	11 252	12	471 047	5	108 927	10	64 565	2	7 011	8	735 876
<i>Autres industrielles</i>													
Księgarnie i wydawnictwa	17	15	2 411	16	120 202	14	43 471	9	11 719	5	36 238	15	918 033
<i>Librairies et éditions</i>													
Inne i nieokreślone . . .	59	50	9 560	45	187 998	30	190 308	24	159 713	8	18 260	21	220 136
<i>Autres et indéterminées</i>													

U w a g a. Spółdzielnie kredytowe nie zostały w tablicy uwzględnione.

Note. Les sociétés de crédit ne sont pas envisagées dans le tableau ci-dessus.

Poza liczbą spółdzielni kredytowych, które do powyższej tablicy dostały się na skutek specjalnego charakteru (są to spółdzielnie mieszane, kredytowo-spożywcze), a więc nie obejmują całości typu, wszystkie inne liczby możemy uważać za odzwierciedlenie stosunków, panujących w kooperacji niezwiąz-

kowej. Główną w niej rolę grają spółdzielnie mieszkaniowe, które zajmują 45% udziałów, 42% rezerw, 24% straty i t. p., stanowią one bowiem silniejszą grupę nawet od grupy spożywczej, przewyższając na każdym polu związkowe spółdzielnie mieszkaniowe.

Przeciętna liczba członków w 1 spółdzielni niezwiązkowej wynosi 169, przyczem w poszczególnych typach ulega następującym odchyleniom:

spożywcze	147	jajczarskie i mleczarskie	215
budowlane	51	inne rolnicze	86
mieszkaniowe	132	rolniczo-przemysłowe	52
kredytowe	1 038	inne przemysłowe	366
rolniczo-handlowe	317	księgarsko-wydawnicze	161
inne handlowe	76	inne i nieokreślone	191
surowcowo-warsztatowe	62		

Jeżeli pominiemy spółdzielnie kredytowe, jako zgoda przypadkowe, stwierdzimy, że jedynie w grupie mleczarsko-jajczarskiej i rolniczo-przemysłowej (gorzelnie) przeciętna spółdzielnia niezwiązkowa ma więcej członków, aniżeli spółdzielnia związkowa.

Przeciętna wysokość kapitału udziałowego w 1 spółdzielni sięgała 4 719 zł., przyczem w poszczególnych typach podlegała następującym wahaniom:

spożywcze	980	jajczarskie i mleczarskie	1 853
budowlane	2 602	inne rolnicze	1 803
mieszkaniowe	13 893	rolniczo-przemysłowe	48 311
kredytowe - spożywcze	4 342	inne przemysłowe	39 254
rolniczo-handl.	5 353	księgarsko - wydawnicze	7 513
inne handlowe	10 660	inne i nieokreślone	4 178
surowcowo-warsztatowe	3 321		

Pod względem przeciętnej wysokości kapitału udziałowego w 1 spółdzielni spożywcze stowarzyszenia niezwiązkowe ustępują stowarzyszeniom spożywczym związkowym niemal trzykrotnie, rolniczo-handlowe dwukrotnie, mleczarsko-jajczarskie niespełna dwukrotnie i t. p. Wielką natomiast przewagę kooperacji pozazwiązkowej widzimy w grupie rolniczo-przemysłowej (gorzelnie) i przemysłowo-fabrycznej (elektrownie).

Podobne uwagi nasuwają się nam przy zestawieniu przeciętnej wysokości udziałów na 1 członka w spółdzielniach niezwiązkowych (dane w złotych):

Ogółem	27,92	jajczarskie i mleczarskie	8,62
spożywcze	6,67	inne rolnicze	20,97
budowlane	51,02	rolniczo - przemysłowe	929,06
mieszkaniowe	105,25	inne przemysłowe	45,33
kredytowe	4,18	księgarsko - wydawnicze	46,66
rolniczo-handlowe	16,89	inne i nieokreślone	21,87
inne handlowe	140,26		
surowcowo-warsztatowe	53,56		

Jest rzeczą charakterystyczną, iż tylko w grupie rolniczo-przemysłowej i—co ciekawsze—spożywczej spółdzielnie niezwiązkowe stoją pod tym względem wyżej od związkowych. Odchylenie jednak w przeciętnej wysokości udziału na 1 członka w spółdzielniach

spożywczych jest tak niewielkie (nie przekracza bowiem 20%), iż spółdzielnie związkowe (z uwagi zresztą na przeciętną liczbę członków i udziałów w 1 stowarzyszeniu) uważać należy za reprezentację spółdzielczego ruchu spożywców. To samo możemy stwierdzić o spółdzielniach kredytowych, rolniczo-handlowych, surowcowo-warsztatowych, a nawet mleczarsko-jajczarskich i mieszkaniowych. Jedynie gorzelnie związkowe nie mogą dorównać gorzelniom „dzikim“.

Kapitały rezerwowe (fundusz zasobowy, fundusze specjalne) wynoszą w 746 spółdzielniach niezwiązkowych 2 273 929 zł., t. zn. na 1 spółdzielnię przypada 3 048 zł. Najwyższe rezerwy posiadają spółdzielnie przemysłowe (fabryczne), najniższe zaś—inne rolnicze, jak to możemy sprawdzić poniżej (przeciętne na 1 spółdzielnię w złotych):

spożywcze	770	jajczarskie i mleczarskie	3 912
budowlane	2 029	inne rolnicze	148
mieszkaniowe	10 752	rolniczo-przemysłowe	9 782
kredytowe	10 658	inne przemysłowe	21 785
rolniczo-handlowe	3 185	księg.-wydawnicze	3 105
inne handlowe	8 947	inne i nieokreślone	6 343
surowcowo-warsztatowe	1 219		

Pod względem przeciętnej wysokości rezerw spółdzielnie niezwiązkowe przewyższają spółdzielnie związkowe w grupie kredytowej, ustępują zaś im w grupach pozostałych (zwłaszcza mieszkaniowych).

Obroty towarowe (włączając w to również obroty kooperatyw kredytowo-spożywczych oraz mieszkaniowych, które mogą prowadzić i prowadzą niekiedy własne wytwórnie) wynoszą w 741 spółdzielniach niezwiązkowych kwotę 62 688 539 złotych, t. zn. 84 600 zł. na 1 spółdzielnię. Ciekawą rzeczą jest porównanie przeciętnej wysokości obrotów w poszczególnych grupach spółdzielni niezwiązkowych:

spożywcze	40 065	jajczarskie i mleczarskie	71 738
budowlane	15 051	inne rolnicze	31 554
mieszkaniowe	83 466	rolniczo-przemysłowe	23 158
kredytowe	232 334	inne przemysłowe	91 985
rolniczo-handlowe	242 750	księgarsko-wydawnicze	61 202
inne handlowe	621 232	inne i nieokreślone	104 827
surowcowo-warsztatowe	91 200		

Tutaj kooperatywy niezwiązkowe naogół dwukrotnie są słabsze od związkowych, jedynie spółdzielnie mleczarsko-jajczarskie stoją na identycznym niemal poziomie. Uderzają ogromne obroty innych spółdzielni handlowych: są to stowarzyszenia kupieckie, rozpowszechnione głównie we Lwowie, ponieważ i w Warszawie, które ze spółdzielczością—poza formą—zdają się mieć bardzo mało wspólnego.

Całoroczny bilans gospodarki spółdzielni niezwiązkowych zamyka się—w obrębie niespełna 800 spółdzielni—przewagą czystej nadwyżki nad stratą w kwocie ćwierć miliona złotych. W poszczególnych grupach widzimy jednak zjawisko odwrotne, mianowicie w spółdzielniach mieszkaniowych, kredytowych, rolniczo-handlowych, rolniczo-przemysłowych i księgarsko-wydawniczych strata—tak w sumach ogólnych, jak i pod względem przeciętnej na 1 stowarzyszenie—znacznie przewyższa czystą nadwyżkę.

Porównyując czystą nadwyżkę z obrotem, dochodzimy do następujących rezultatów (czysta nadwyżka w odsetkach obrotu¹⁾:

Ogółem	1,8	surowcowo-warsztatowe	3,0
spożywcze	2,4	jajczarskie i mlecz.	0,7
budowlane	6,5	inne rolnicze	0,1
mieszkaniowe	1,3	roln.-przemysłowe	17,2
kredytowe	0,4	inne przemysłowe	7,0
rolniczo-handlowe	0,9	księg.-wydawnicze	2,1
inne handlowe	0,8	inne i nieokreślone	6,3

Porównyując odsetki te w spółdzielniach związkowych i niezwiązkowych, znajdujemy, iż czysta nadwyżka w odsetkach obrotu jest znacznie wyższa w spółdzielniach niezwiązkowych spożywczych, rolniczo-handlowych, surowcowo-warsztatowych, mleczarsko-jajczarskich, a zwłaszcza gorzelniczych. Wynikałoby stąd, iż pomimo słabych obrotów, albo—innymi słowy—dzięki niewielkiemu rozrostowi operacyj, spółdzielnie pozazwiązkowe wyszły z roku 1925 lepiej, aniżeli bogatsze w środki obrotowe i prowadzące operacje na szeroką skalę spółdzielnie, należące do związków.

Hurtownie spółdzielcze (1925 - 1926)

Statystyka hurtowni wybiega o jeden rok naprzód w porównaniu ze statystyką spółdzielni, gdyż Główny Urząd Statystyczny otrzymuje dane wprost od hurtowni. Dzięki temu możemy uwzględnić świeży materiał, w sumarycznych zestawieniach nigdzie nie publikowany. Hurtownie są przeważnie organizacjami samodzielnymi, zorganizowanymi, jako instytucje gospodarcze, spotykamy się jednak i z hurtowniami, które—jak Związek Spółdzielni Spożywców—prowadzą równocześnie działalność rewizyjną i propagandową.

Kapitał obrotowy hurtowni (po odrzuceniu tych instytucyj, dla których brak danych o działalności w 1926 r.) przedstawia się następująco:

¹ Obliczone według przeciętnej na 1 spółdzielnię.

Hurtownie spółdzielni	1925 ^a	1926	% wzrostu (+) lub spadku (—)
spożywczych	14 284 962 zł.	17 871 398 zł.	+ 25
rolniczo-handlowych	7 431 560 „	11 142 860 „	+ 50
mleczarskich i jajczarskich	5 876 542 „	3 405 631 „	— 42

^a Związek Ekonomiczny Spółdzielni Kółek Rolniczych oraz „Narodną Torhowię“ przeniesiono z grupy rolniczo-handlowej do grupy spożywczej.

Zestawienie to wymaga wyjaśniających uzupełnień. Kapitał obrotowy hurtowni spółdzielni spożywczych powiększył się mniej więcej równomiernie, przyczem najmniej w Związku Ekonomicznym Spółdzielni Kółek Rolniczych, najwięcej zaś w rusińskim „Centrosójuzie“. W grupie hurtowni spółdzielni rolniczo-handlowych 2 związki (Centrala w Warszawie i Centrala w Wilnie) zmniejszają (zwłaszcza pierwsza) swój kapitał obrotowy, z dwóch zaś pozostałych jedna (Hurtownia Towarów Raiffeisena) podnosi go zgórą o połowę, druga zaś (Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft) prawie 16-o krotnie. Ten ostatni fakt należy wytłumaczyć stosunkowo ogromnym dopływem kapitałów obcych, które w ciągu 1926 r. wzrastają 111 razy. Spadek kapitału obrotowego w hurtowniach spółdzielni mleczarskich i jajczarskich, dotkliwy zwłaszcza dla Związków Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich oraz Związku „Jajo“, wynika zarówno ze strat, poniesionych w 1925 r., a tem samem ze zmniejszenia rozerw, jak i ze spłaty drogich, rujnujących przedsięwzięcia kredytów, zaciąganych w najgorszym okresie 1925 roku.

Kapitały obce grają w hurtowniach znacznie większą rolę aniżeli w spółdzielniach, czego dowodem następujące porównanie (w odsetkach kapitału obrotowego):

Spółdzielnie	Spółdzielnie	Hurtownie	
	1925	1925	1926
spożywcze	64%	80%	81%
rolniczo-handlowe	78„	86„	91„
mleczarskie i jajczarskie	36„	84„	81„

Naogół więc kapitały własne hurtowni w dalszym ciągu wykazują tendencję kurczenia się.

Z pozycyj bilansowych podkreślić należy przede wszystkim udziały i rezerwy; pierwsze wynoszą w 1925 r. 7% sumy bilansowej w hurtowniach spółdzielni spożywczych, 2%—rolniczo-handlowych i 3%—mleczarskich i jajczarskich, drugie zaś odpowiednio: 12%, 11% i 14%; w 1926 r.—pierwsze 6, 2 i 5%, drugie natomiast—11, 7 i 14%. Ważną rolę (aczkol-

wiek nieco mniejszą, niż w spółdzielniach) odgrywa w bilansach hurtowni pozycja nieruchomości: w 1926 r. sięga ona 14% sumy bilansowej w grupie spożywczej, 4% w grupie rolniczo-handlowej i 34% w grupie mleczarskiej i jajczarskiej.

Rozpatrując rachunek strat i nadwyżek hurtowni, zwrócić musimy uwagę na 4 pozycje zasadnicze: nadwyżka brutto na towarach, nadwyżka brutto na innych zasadniczych operacjach hurtowni, koszty handlowe i administracyjne (koszty prowadzenia) oraz odsetki. Nadwyżka brutto na towarach przyniosła:

G r u p a	1925		1926	
	tys. zł.	% obrotu	tys. zł.	% obrotu
spożywcza	2 978	5,1	3 415	4,0
rolniczo-handlowa	680	4,2	2 649	6,0
mleczarska i jajczarska .	1 297	12,4	1 480	8,3

Spadek nadwyżki brutto na towarach wynika z obniżki stopy kalkulacyjnej, wzrost zaś w grupie rolniczo-handlowej ze zwiększonych obrotów niemieckiej centrali rolniczej w Poznaniu.

Oprócz nadwyżki brutto na towarach wykazują hurtownie poważne kwoty dochodu z tytułu eksportu, komisowego i produkcji własnej. I tak: Związek Spółdzielni Spożywców osiąga na eksporcie 28 tysięcy zł. w 1925 i 78 tysięcy zł. w 1926 r., na produkcji zaś—175 i 363 tys. zł. Hurtownie wojskowe (w liczbie 3) przynoszą w 1925 r. 24 tys. zł. z produkcji, a w 1926 r.—17 tys. zł. Komisowe Związku Ekonomicznego przynosi 197 tys. zł. w 1925 i 168 tys. zł. w 1926 roku. W grupie rolniczo-handlowej Centrala warszawska ma w 1925 r. 117 tys. zł. z tytułu komisowego, w 1926 r.—36 tysięcy złotych. W grupie mleczarsko-jajczarskiej Małopolski Związek Mleczarski osiąga na sprzedaży maszyn i narzędzi mleczarskich 31 tys. w 1925 i 52 tys. zł. w 1926 roku.

Produkcja własna hurtowni spółdzielni spożywczych obejmuje: mydło, pastę do obuwia, torebki i cukierki oraz rozlewnię oliwy i esencji octowej, paczkarnię herbaty i kakao, przemiał żyta i tarcie drzewa w Związku Spółdzielni Spożywców, tudzież warsztaty: krawiecki, szewcki, czapniczy, rękawiczniczy, rymarski i ozdób wojskowych, piekarnię, jatkę, masarnię, kawiarnię i gospodarstwo rolne w hurtowniach wojskowych.

Eksport Związku Spółdzielni Spożywców obejmował jaja i meble gięte, które wysyłano do Anglii¹. Obrót wynosił 3 909 tys. zł.

i przyniósł pokąźną nadwyżkę 78 tys. zł. czyli 2,0% obrotu. Natomiast eksport zboża i nasion (na ogólną sumę 2 534 tys. zł.), dokonywany przez Centralę Spółdzielczych Stowarzyszeń Rolniczo-Handlowych w Warszawie zakończył się stratą z powodu wzrostu cen na zboże jesienią 1926 r., podczas gdy Centrala kalkulowała sprzedaż według niskich cen letnich. Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich wywiózł w 1926 r. masła za 2 040 tys. zł., nie podaje atoli, czy osiągnął z tego zysk czy stratę.

Koszty prowadzenia wynosiły:

G r u p a	1925		1926	
	tys. zł.	% obrotu	tys. zł.	% obrotu
spożywcza	2 023	3,5	2 301	2,7
rolniczo-handlowa	624	3,9	1 847	4,2
mleczarska i jajczarska .	1 378	13,2	1 221	6,8

Dominującą tendencję w gospodarce hurtowni w 1926 r. było zmniejszenie kosztów prowadzenia bądź drogą podniesienia obrotów, bądź drogą efektywnego zmniejszenia wydatków. Tendencji tej nie spotykamy jedynie w Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft, która jednak w 1925 r. zaledwie wegetowała, Hurtowni Towarz. Raiffeisena i Centrali Spółdzielczych Stowarzyszeń Rolniczo-Handlowych w Warszawie. Spotykamy za to hurtownie, które obniżyły swe koszty prowadzenia 2, 3 i 5-krotnie (np. Związek „Jajo“ w Krakowie).

Przeglądając wyszczególnienie kosztów prowadzenia w 4 hurtowniach (Zw. Spółdzielni Spożywców, Zw. Ekonom. Spółdzielni Kółek Rolniczych, Centrala Spółdzielni Stowarz. Rolniczo-Handlowych i Zw. Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich), znajdujemy, że wydatki osobowe stanowią 53%, z czego na personel przypada około 50%, reszta zaś na dyрекcję i radę nadzorczą; ubezpieczenia społeczne dają 6%, podatki i opłaty—12%, wydatki rzeczowe 22%, inne—7%.

Bardzo poważną rolę grają odsetki i prowizje, płacone przez hurtownie od wypożyczonych kapitałów obcych (kredytów). Wynoszą one:

G r u p a	1925		1926	
	tys. zł.	% obrotu	tys. zł.	% obrotu
spożywcza	261	0,4	410	0,5
rolniczo-handlowa	119	0,7	427	1,0
mleczarska i jajczarska .	271	2,6	285	1,6

Odsetki od funduszy obcych wzrosły szczególnie silnie w Związku Ekonomicznym, Centrali Spółdzielni Rolniczo-Handlowych

¹ Eksport ten nosi charakter wyłącznie finansowy, zasadniczo bowiem Związek nie zajmuje się jajczarstwem ani fabrykacją mebli.

(Wilno), Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft, Hurtowni Towarz. Raiffeisena oraz Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich, spadły zaś przede wszystkim w Hurtowniach Spółdzielni Wojskowych, Centrosojuzie, Centrali Stowarzyszeń Rolniczo-Handlowych (Warszawa) i pozostałych hurtowniach mleczarskich i jajczarskich.

Obroty hurtowni (operujemy stale tą samą liczbą instytucyj) wzrosły w 1926 roku bardzo pokaźnie, czego dowodem:

G r u p a	1925	1926	
	złote	złote	% wzrostu
spożywcza	58 557 710	84 465 287	44
rolniczo-handlowa . .	16 106 255	44 442 138	175
mleczarska i jajczarska	10 441 973	17 843 252	71

Silny wzrost obrotów grupy rolniczo-handlowej należy zawdzięczać Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft, której obroty były w 1925 r. bardzo nikłe, podskoczyły zaś w 1926 r. do 33 milionów. Bez centrali niemieckiej obroty tej grupy spadły o 26% dzięki skurczeniu się obrotów warszawskiej Centrali, która zmniejszyła sprzedaż nawozów sztucznych o $\frac{2}{3}$, nasion o $\frac{3}{5}$, węgla o $\frac{1}{3}$, maszyn rolniczych o $\frac{1}{3}$ i t. p. z powodu — jak sama podaje — braku środków finansowych u rolników i niedostatecznej państwowej pomocy kredytowej oraz — dodajmy od siebie — braku środków obrotowych i niezaradności spółdzielni, jako też samej Centrali. Znaczny, bo 3 i 4 — krotny wzrost obrotów widzimy w hurtowniach rusińskich; wzrost ten jest silniejszy od wzrostu kapitałów obrotowych.

Rezultatem gospodarki hurtowni spółdzielczych są dosyć wysokie naogół straty, którym tylko częściowo możemy przeciwstawić czy-

stą nadwyżkę. Hurtownie spółdzielni spożywczych wyszły jednak obronną ręką z operacyj dwuch lat ostatnich, w hurtowniach mleczarsko-jajczarskich sytuacja w 1926 r. znacznie się poprawiła, w hurtowniach natomiast rolniczo-handlowych uległa zmianie na gorsze. Przyczynę strat tej grupy znajdujemy przede wszystkim w deficytowym eksporcie Centrali warszawskiej, przyczyna zaś strat grupy mleczarsko-jajczarskiej leży głównie w tem, że Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich musiał pokryć stratę fabryki narzędzi i przyborów mleczarskich, której jest głównym udziałowcem, a Spółdzielczy Związek Jajczarski we Lwowie ugina się przede wszystkim pod ciężarem deficytu roku poprzedniego. Szczegółowe dane o czystej nadwyżce i stratach przynosi zestawienie poniższe:

G r u p a	1 9 2 5		1 9 2 6	
	złote	w % obrotu	złote	w % obrotu
C z y s t a n a d w y ż k a				
spożywcza	208 350	0,4	292 257	0,3
rolniczo-handlowa . .	93 310	0,6	29 619	0,1
mleczarska i jajczarska	6 064	0,1	18 631	0,1
S t r a t a				
spożywcza	26 344	0,0	—	—
rolniczo-handlowa . .	65 120	0,4	450 791	1,0
mleczarska i jajczarska	249 074	2,4	80 597	0,5

Dzięki grupie rolniczej hurtownie naogół przynoszą większe straty, aniżeli zyski, co upodabnia tę grupę do spółdzielni rolniczych, również deficytowych. Natomiast grupa spożywcza tak w dole, jak i na górze opiera się względnie pomyślnie kryzysom lokalnym i ogólnokrajowym.

CASIMIR SOKOŁOWSKI

Sociétés coopératives en Pologne en 1925 et en 1926

Résumé

Dans le travail ci-présent sont exposées les données concernant le nombre effectif des coopératives en Pologne au 1. I 1927, le nombre des sociétés nouvellement fondées et de celles liquidées au cours de 1926, l'état et l'activité des sociétés affiliées et non affiliées aux unions de contrôle en 1925, ainsi que l'activité des magasins en gros des coopératives au cours de 1925 et 1926.

Le nombre effectif des sociétés coopératives au 1. I 1927 fut établi d'après les données fournies par les enquêtes, dont les questionnaires furent adressés directement aux sociétés coopératives et dont le but fut d'établir lesquelles des sociétés enregistrées dans les registres de commerce et par le Conseil Coopératif auprès du Ministère des Finances continuent leur activité et quelles sont celles qui ont cessé d'exister. En résultat de ces enquêtes nous fûmes forcés de réduire considérablement le chiffre des sociétés admis jusqu'ici comme norme, car ce chiffre embrassait un nombre considérable de sociétés depuis longtemps liquidées. On établit que le nombre total des sociétés coopératives existant en Pologne au 1. I 1927, y compris celles fondées au cours de 1926, est de 10 148 et que ce chiffre se répartit en groupes que voici:

Consommation	4 204
Bâtiment et habitations à bon marché	430
Crédit	3 664
Commerce des produits agricoles	390

Autres commerciales	166
Achat des matières premières et ateliers d'artisans	146
Oeufs, laitage, élevage	776
Autres agricoles	27
Industrie agricole	53
Autres industrielles	41
Librairies et éditions	56
Autres et indéterminées	195

Conformément aux données des registres de commerce—1 551 sociétés coopératives furent fondées au cours de l'année 1926. L'espèce, le lieu de fondation, le caractère national, la responsabilité et le montant d'une part sociale des sociétés sont indiqués dans les tableaux qui suivent le texte de l'article. En ce qui concerne le nombre des sociétés liquidées pendant cette même année, il y en a eu 113 d'après les données des registres de commerce (nombre de sociétés rayées du registre), tandis que d'après les données du Conseil Coopératif il y en a eu 193 (voir les tableaux ci-après).

La statistique de l'activité des sociétés coopératives affiliées aux unions de contrôle au cours de l'année 1925 fut basée sur les données puisées dans les annuaires des unions de contrôle. Sur 6 787 sociétés coopératives affiliées aux unions notre statistique embrasse 5 610 sociétés, c'est ce qui fait 83%.

En 1925 les sociétés coopératives affiliées aux unions possédaient en tout 1 894 572 membres, donc 393 membres par société. Ce nombre se répartit comme il suit:

Sociétés de consommation	879 611 membres (429 par société)
Commerce des produits agricoles	129 576 " (480 " ")
Oeufs et laitage	78 684 " (196 " ")
Crédit	686 262 " (251 " ")
Habitations à bon marché	7 761 " (199 " ")
Production de l'alcool	1 721 " (43 " ")
S-tés de production	4 124 " (121 " ")
Autres	20 487 " (159 " ")

Les données relatives au nombre des associés suivant le caractère des sociétés et des unions de contrôle se trouvent dans le tableau, page 372; les données concernant la position sociale des membres — dans le tableau, page 375.

En ce qui concerne les capitaux d'exploitation (fonds de roulement) des sociétés affiliées aux unions, on doit constater qu'en 1925 ils se sont accrus considérablement par rapport à l'année précédente: en 1924 le montant moyen des fonds par société a été de 27 076 zlotys, tandis qu'en 1925 le montant en a été de 41 957 zlotys, donc l'augmentation atteint 54%. Les fonds d'autrui faisaient: pour les sociétés de consommation—63,6%, pour celles du commerce des produits agricoles—77,8%, oeufs et laitage—36,0%, crédit—76,4%, autres sociétés—69,9%. Le montant moyen du capital social par société a été: sociétés de consommation—2 435 zl., commerce des produits agricoles—11 822 zl., oeufs et laitage—3 265 zl., crédit—4 872 zl., autres—18 525 zl. La part sociale par membre s'exprime en chiffre moyen de 15,09 zlotys, et pour les diverses catégories de sociétés elle fait: sociétés de consommation—5,68 zl., commerce des produits agricoles—24,54 zl., oeufs et laitage—16,66 zl., crédit—19,41 zl., habitations—130,19 zl., production de l'alcool—224,76 zl., s-tés de production—124,56 zl., autres—127,18 zl.

Le montant moyen de l'excédent brut sur marchandises et sur les établissements de production faisait en 1925: pour les sociétés de consommation—10,5% du total du chiffre d'affaires, pour les s-tés du commerce des produits agricoles—7,4%, oeufs et laitage—12,5%, autres sociétés—24,6%. 78 sociétés des consommateurs possèdent leurs propres établissements de production, parmi lesquels on peut citer 118 boulangeries, 37 abattoirs et charcuteries, 22 ateliers de cordonnerie et de couture, etc.

Le total du chiffre d'affaires (vente des marchandises) dans les 2719 coopératives commerciales (c. à d. sans prendre en considération les coopératives de crédit et des habitations à bon marché) atteint en 1925 le

chiffre de 363 863 171 zlotys. Le chiffre d'affaires moyen par société et par an atteint: pour les sociétés des consommateurs—92 938 zl. pour les sociétés du commerce des produits agricoles—472 738 zl. oeufs et laitage—74 634 zl., production d'alcool—54 609 zl., sociétés de production—229 997 zl., autres sociétés—343 278 zl.

Par suite d'une crise aiguë générale, qui s'est manifestée en Pologne en 1925, les sociétés coopératives ont subi des pertes considérables; néanmoins la comparaison de ces pertes avec celles subies par les sociétés par actions prouve que les conséquences de la crise ont été bien moins défavorables pour les coopératives, car 946 sociétés anonymes disposant en somme du capital de 4 461 millions de zlotys ont démontré à cette période seulement 60 millions de profit net et 106 millions de perte. Les chiffres détaillés relatifs aux pertes subies par les sociétés coopératives en 1925 se trouvent insérés dans le tableau, page 385, où sont exposés aussi les chiffres relatifs aux fonds de roulement (capitaux d'exploitation) et aux chiffres d'affaires aussi bien des sociétés démontrant la perte que de celles démontrant le bénéfice.

La répartition du bénéfice net est exposée dans le tableau, page 389.

Les données se référant aux sociétés coopératives non affiliées aux unions de contrôle sont élaborées d'après les matériaux obtenus dans une enquête spéciale (v. le tableau, page 391). Les sociétés non affiliées aux unions possèdent en général moins de membres et des capitaux inférieurs par rapport aux sociétés affiliées; ce sont en général les associations de moindre importance. Le nombre moyen de membres par société y est de 169 personnes, le montant moyen du capital social—4 719 zl. (27,92 zl. par membre), le montant moyen des réserves—3 048 zl., le chiffre d'affaires moyen par société (débit de marchandises)—84 600 zl. Le chiffre moyen de l'excédent net fait 1,8% du total du chiffre d'affaires.

Les chiffres relatifs aux magasins en gros des sociétés coopératives sont insérés dans les tableaux qui suivent le texte.

Tabl. I. Spółdzielnie nowopowstałe według rodzajów spółdzielni, województw i grup miejscowości

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés et suivant les départements et les groupes de localités

1926

Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>	Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>
		ponad — au-dessus de							ponad — au-dessus de				
		100	50	25	10				100	50	25	10	
		tysiący — mille						tysiący — mille					
Ogółem—Total	1551	189	37	90	78	1 157	Spożyw. robotnicze	8	3	1	2	—	2
<i>De consom.—ouvrières</i>													
M. st. Warszawa	87	87	—	—	—	—	M. st. Warszawa	2	2	—	—	—	—
<i>Ville de Varsovie</i>							<i>Ville de Varsovie</i>						
Warszawa . . .	124	—	—	3	10	111	Warszawa . . .	1	—	—	—	—	1
Łódź	72	15	—	7	6	44	Kielce	1	—	1	—	—	—
Kielce	135	—	9	6	5	115	Polesie	1	—	—	1	—	—
Lublin	131	5	—	12	5	109	Kraków	2	—	—	1	—	1
Białystok	60	—	12	2	3	43	Lwów	1	1	—	—	—	—
Wilno	44	12	—	—	—	32							
Nowogródek . . .	33	—	—	—	4	29	Spożywcze wojskowe	29	5	2	3	4	15
Polesie	48	—	—	15	4	29	<i>De consom.—militaires</i>						
Wołyń	62	—	—	4	9	49	Warszawa . . .	3	—	—	—	1	2
Poznań	26	7	8	—	1	10	Białystok . . .	2	—	—	—	—	2
Pomorze	32	—	—	4	2	26	Wilno	5	—	—	—	—	5
Śląsk	27	—	5	—	4	18	Nowogródek . .	1	—	—	—	—	1
Kraków	45	9	—	4	6	26	Wołyń	1	—	—	—	—	1
Lwów	249	54	3	5	17	170	Poznań	3	2	1	—	—	—
Stanisławów . . .	136	—	—	24	2	110	Pomorze	4	—	—	2	2	—
Tarnopol	240	—	—	4	—	236	Śląsk	2	—	1	—	1	—
Spożywcze—ogółem	557	16	4	8	8	521	Kraków	3	2	—	—	—	1
<i>De consom.—total</i>							Lwów	2	1	—	—	—	1
M. st. Warszawa	5	5	—	—	—	—	Stanisławów . .	1	—	—	1	—	—
<i>Ville de Varsovie</i>							Tarnopol	2	—	—	—	—	2
Warszawa . . .	9	—	—	—	2	7	Spożyw. urzędnicze	1	—	—	—	—	1
Łódź	7	—	—	—	—	7	<i>De consom.—d'employés</i>						
Kielce	9	—	1	—	—	8	Lublin	1	—	—	—	—	1
Lublin	27	—	—	—	—	27	Budowlane	10	7	—	1	—	2
Białystok	8	—	—	—	—	8	<i>De bâtiment</i>						
Wilno	9	1	—	—	—	8	M. st. Warszawa	4	4	—	—	—	—
Nowogródek . . .	3	—	—	—	—	3	<i>Ville de Varsovie</i>						
Polesie	9	—	—	1	—	8	Kielce	1	—	—	—	—	1
Wołyń	23	—	—	—	2	21	Wołyń	2	—	—	1	—	1
Poznań	3	2	1	—	—	—	Poznań	1	1	—	—	—	—
Pomorze	4	—	—	2	2	—	Lwów	2	2	—	—	—	—
Śląsk	10	—	2	—	2	6	Mieszkaniowe—og.	48	24	1	10	3	10
Kraków	7	2	—	1	—	4	<i>D'habitations—tot.</i>						
Lwów	134	6	—	—	—	128	M. st. Warszawa	21	21	—	—	—	—
Stanisławów . . .	99	—	—	3	—	96	<i>Ville de Varsovie</i>						
Tarnopol	191	—	—	1	—	190	Warszawa . . .	1	—	—	—	—	1
Spożyw. powszechne	519	8	1	3	4	503	Kielce	4	—	1	1	—	2
<i>De consom.—générales</i>							Lublin	8	—	—	5	2	1
M. st. Warszawa	3	3	—	—	—	—	Białystok . . .	2	—	—	—	1	1
<i>Ville de Varsovie</i>							Wilno	2	2	—	—	—	—
Warszawa . . .	5	—	—	—	1	4	Polesie	1	—	—	1	—	—
Łódź	7	—	—	—	—	7	Wołyń	2	—	—	2	—	—
Kielce	8	—	—	—	—	8	Poznań	1	—	—	—	—	1
Lublin	26	—	—	—	—	26	Pomorze	1	—	—	—	—	1
Białystok	6	—	—	—	—	6	Śląsk	2	—	—	—	—	2
Wilno	4	1	—	—	—	3	Kraków	1	—	—	—	—	1
Nowogródek . . .	2	—	—	—	—	2	Lwów	1	1	—	—	—	—
Polesie	8	—	—	—	—	8	Stanisławów . .	1	—	—	1	—	—
Wołyń	22	—	—	—	2	20							
Śląsk	8	—	1	—	1	6							
Kraków	2	—	—	—	—	2							
Lwów	131	4	—	—	—	127							
Stanisławów . . .	98	—	—	2	—	96							
Tarnopol	189	—	—	1	—	188							

a Miasta poniżej 10 000 mieszkańców i gminy wiejskie.

a Villes au-dessous de 10 000 habitants et communes rurales.

Źródło tabl. 1—6: Rejestry handlowe.

Source des tabl. 1—6: Registres de commerce.

Tabl. I. Spółdzielnie nowopowstałe według rodzajów spółdzielni, województw i grup miejscowości (c. d.)

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés et suivant les départements et les groupes de localités (suite)

1926

Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes ponad — au-dessus de				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>	Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes ponad — au-dessus de				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>
		100	50	25	10				100	50	25	10	
		tysiący — mille							tysiący — mille				
Mieszkaniowe po- wszechnie <i>D'habitations — gé- nérales</i>	28	16	—	5	2	5	Kredytowe po- wszechnie zwykłe <i>De crédit — générales ordinaires</i>	390	26	15	26	42	281
M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	14	14	—	—	—	—	M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	9	9	—	—	—	—
Warszawa . . .	1	—	—	—	—	1	Warszawa . . .	42	—	—	—	7	35
Kielce	1	—	—	1	—	—	Łódź	32	5	—	3	6	18
Lublin	3	—	—	2	1	—	Kielce	47	—	3	3	3	38
Białystok	1	—	—	—	1	—	Lublin	36	2	—	3	2	29
Wilno	1	1	—	—	—	—	Białystok	27	—	5	1	2	19
Wołyń	1	—	—	1	—	—	Wilno	18	2	—	—	—	16
Poznań	1	—	—	—	—	1	Nowogródek . . .	20	—	—	—	2	18
Pomorze	1	—	—	—	—	1	Polesie	16	—	—	5	—	11
Śląsk	2	—	—	—	—	2	Wołyń	22	—	—	—	6	16
Lwów	1	1	—	—	—	—	Poznań	5	—	4	—	—	1
Stanisławów . . .	1	—	—	1	—	—	Pomorze	16	—	—	—	—	16
							Śląsk	6	—	1	—	2	3
Mieszkaniowe ro- botnicze <i>D'hab. t. — ouvrières</i>	2	1	—	—	—	1	Kraków	14	2	—	1	4	7
M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	1	1	—	—	—	—	Lwów	39	6	2	4	7	20
Kraków	1	—	—	—	—	1	Stanisławów . . .	13	—	—	5	1	7
							Tarnopol	28	—	—	1	—	27
Mieszkaniowe woj- skowe <i>D'habit. — militaires</i>	2	1	—	1	—	—	Kredytowe po- wszechnie kredy- towo-handlowe . . <i>De crédit commercial</i>	10	3	2	1	—	4
M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	1	1	—	—	—	—	M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	1	1	—	—	—	—
Lublin	1	—	—	1	—	—	Białystok	2	—	2	—	—	—
							Polesie	1	—	—	1	—	—
Mieszkaniowe, urzęd- nicze, naucz. i t. p. <i>D'hab. tations — d'em- ployés, d'institut. etc.</i>	16	6	1	4	1	4	Wołyń	2	—	—	—	—	2
M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	5	5	—	—	—	—	Lwów	2	2	—	—	—	—
Kielce	3	—	1	—	—	2	Stanisławów . . .	1	—	—	—	—	1
Lublin	4	—	—	2	1	1	Tarnopol	1	—	—	—	—	1
Białystok	1	—	—	—	—	1							
Wilno	1	1	—	—	—	—	Kredytowe urzędni- cze, nauczycielskie i t. p. <i>De crédit, — d'employés, d'instituteurs etc.</i>	18	9	—	4	2	3
Polesie	1	—	—	1	—	—	M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	3	3	—	—	—	—
Wołyń	1	—	—	1	—	—	Łódź	5	5	—	—	—	—
Kredytowe — ogółem <i>De crédit — total</i>	418	38	17	31	44	288	Kielce	4	—	—	1	2	1
M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	13	13	—	—	—	—	Lublin	3	1	—	2	—	—
Warszawa	42	—	—	—	7	35	Białystok	1	—	—	—	—	1
Łódź	37	10	—	3	6	18	Polesie	1	—	—	1	—	—
Kielce	51	—	3	4	5	39	Wołyń	1	—	—	—	—	1
Lublin	39	3	—	5	2	29							
Białystok	30	—	7	1	2	20	Rolniczo-handlowe <i>Pour le commerce des produits agricoles</i>	37	4	—	5	4	24
Wilno	18	2	—	—	—	16	M. st. Warszawa <i>Ville de Varsovie</i>	1	1	—	—	—	—
Nowogródek . . .	20	—	—	—	2	18	Warszawa	2	—	—	1	—	1
Polesie	18	—	—	7	—	11	Łódź	1	—	—	—	—	1
Wołyń	25	—	—	—	6	19	Kielce	5	—	—	—	—	5
Poznań	5	—	4	—	—	1	Lublin	9	1	—	1	—	7
Pomorze	16	—	—	—	—	16	Białystok	1	—	—	—	—	1
Śląsk	6	—	1	—	2	3	Wilno	3	1	—	—	—	2
Kraków	14	2	—	1	4	7	Nowogródek . . .	1	—	—	—	1	—
Lwów	41	8	2	4	7	20	Polesie	3	—	—	1	—	2
Stanisławów . . .	14	—	—	5	1	8	Wołyń	4	—	—	—	1	3
Tarnopol	29	—	—	1	—	28							

a Miasta poniżej 10 000 mieszkańców i gminy wiejskie.

a Villes au-dessous de 10 000 habitants et communes rurales.

Tabl. I. Spółdzielnie nowopowstałe według rodzajów spółdzielni, województw i grup miejscowości (c. d.)

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés et suivant les départements et les groupes de localités (suite)

1926

Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes ponad — au-dessus de				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>	Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes ponad — au-dessus de				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>
		100	50	25	10				100	50	25	10	
		tysiący — mille											
Poznań	1	—	—	—	1	—	Warsztatowe	20	5	3	3	2	7
Pomorze	1	—	—	—	—	1	<i>Ateliers d'artisans</i>						
Lwów	2	1	—	—	1	—	M. st. Warszawa	3	3	—	—	—	—
Stanisławów . . .	1	—	—	1	—	—	<i>Ville de Varsovie</i>						
Tarnopol	2	—	—	1	—	1	Warszawa	2	—	—	—	—	2
Inne handlowe . .	59	28	4	15	5	7	Kielce	1	—	1	—	—	—
<i>Autres commercial.</i>							Lublin	1	—	—	—	—	1
M. st. Warszawa	8	8	—	—	—	—	Białystok	2	—	2	—	—	—
<i>Ville de Varsovie</i>							Polesie	1	—	—	1	—	—
Warszawa	1	—	—	1	—	—	Poznań	1	1	—	—	—	—
Łódź	2	1	—	1	—	—	Pomorze	1	—	—	—	—	1
Kielce	1	—	1	—	—	—	Kraków	2	—	—	—	1	1
Białystok	1	—	—	—	—	1	Lwów	3	1	—	—	1	1
Wilno	1	1	—	—	—	—	Stanisławów . . .	2	—	—	1	—	1
Nowogródek . . .	1	—	—	—	1	—	Tarnopol	1	—	—	1	—	—
Polesie	2	—	—	2	—	—	Surowcowo-warszta- towe	16	3	4	2	4	3
Wołyń	1	—	—	1	—	—	<i>Achat des matières prem. et ateliers d'artisans</i>						
Poznań	3	1	1	—	—	1	M. st. Warszawa	1	1	—	—	—	—
Pomorze	1	—	—	—	—	1	<i>Ville de Varsovie</i>						
Śląsk	1	—	1	—	—	—	Łódź	1	—	—	1	—	—
Kraków	2	1	—	1	—	—	Kielce	2	—	1	—	—	1
Lwów	22	16	1	1	3	1	Białystok	6	—	3	1	—	2
Stanisławów . . .	9	—	—	8	1	—	Polesie	4	—	—	—	4	—
Tarnopol	3	—	—	—	—	3	Kraków	2	2	—	—	—	—
Surowcowo-warszta- towe ogółem	54	15	7	10	7	15	Jajczarskie, mleczar- skie i hodowlane ogółem	274	1	1	2	5	265
<i>Achat des matières prem. et ateliers d'artisans total</i>							<i>Oeufs, laitage, élevage total</i>						
M. st. Warszawa	8	8	—	—	—	—	Warszawa . . .	65	—	—	—	1	64
<i>Ville de Varsovie</i>							Łódź	18	—	—	—	—	18
Warszawa	2	—	—	—	—	2	Kielce	58	—	—	—	—	58
Łódź	5	2	—	3	—	—	Lublin	43	—	—	—	1	42
Kielce	4	—	2	—	—	2	Białystok	8	—	—	—	—	8
Lublin	3	—	—	1	—	2	Wilno	4	—	—	—	—	4
Białystok	8	—	5	1	—	2	Nowogródek . . .	7	—	—	—	—	7
Wilno	2	1	—	—	—	1	Polesie	7	—	—	—	—	7
Polesie	6	—	—	2	4	—	Wołyń	5	—	—	—	—	5
Poznań	1	1	—	—	—	—	Poznań	4	—	1	—	—	3
Pomorze	1	—	—	—	—	1	Pomorze	2	—	—	—	—	2
Kraków	5	2	—	—	1	2	Śląsk	2	—	—	—	—	2
Lwów	5	1	—	—	2	2	Kraków	13	—	—	1	1	11
Stanisławów . . .	3	—	—	2	—	1	Lwów	20	1	—	—	2	17
Tarnopol	1	—	—	1	—	—	Stanisławów . . .	5	—	—	1	—	4
Surowcowo-magazy- nowe	18	7	—	5	1	5	Tarnopol	13	—	—	—	—	13
<i>Achat des matières prem. et vente en gros</i>							Mleczarskie	51	1	1	—	1	48
M. st. Warszawa	4	4	—	—	—	—	<i>Laitage</i>						
<i>Ville de Varsovie</i>							Warszawa . . .	9	—	—	—	1	8
Łódź	4	2	—	2	—	—	Wilno	4	—	—	—	—	4
Kielce	1	—	—	—	—	1	Nowogródek . . .	2	—	—	—	—	2
Lublin	2	—	—	1	—	1	Polesie	1	—	—	—	—	1
Wilno	2	1	—	—	—	1	Wołyń	5	—	—	—	—	5
Polesie	1	—	—	1	—	—	Poznań	3	—	1	—	—	2
Kraków	1	—	—	—	—	1	Pomorze	2	—	—	—	—	2
Lwów	2	—	—	—	1	1	Kraków	6	—	—	—	—	6
Stanisławów . . .	1	—	—	1	—	—	Lwów	4	1	—	—	—	3

a Miasta poniżej 10 000 mieszkańców i gminy wiejskie.
a Villes au-dessous de 10 000 habitants et communes rurales.

Tabl. I. Spółdzielnie nowopowstałe według rodzajów spółdzielni, województw i grup miejscowości (c. d.)

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés et suivant les départements et les groupes de localités (suite)

1926

Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départemens</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>	Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départemens</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — Villes				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et vil- lages a</i>
		ponad — au-dessus de							ponad — au-dessus de				
		100	50	25	10				100	50	25	10	
		tysięcy — mille						tysięcy — mille					
Stanisławów . . .	4	—	—	—	—	4	Młyny — Moulins . .	3	2	—	1	—	—
Tarnopol	11	—	—	—	—	11	Lwów	2	2	—	—	—	—
Jajczarsko-mleczar. <i>Oeufs et laitage</i>	214	—	—	—	2	212	Stanisławów . .	1	—	—	1	—	—
Warszawa	56	—	—	—	—	56	Inne przemysłowe—						
Łódź	18	—	—	—	—	18	ogółem	8	5	—	1	—	2
Kielce	56	—	—	—	—	56	<i>Autres industrielles</i>						
Lublin	43	—	—	—	1	42	total						
Białystok	8	—	—	—	—	8	M. st. Warszawa	1	1	—	—	—	—
Nowogródek . . .	5	—	—	—	—	5	<i>Ville de Varsovie</i>						
Polesie	6	—	—	—	—	6	Wilno	1	1	—	—	—	—
Śląsk	2	—	—	—	—	2	Nowogródek . .	1	—	—	—	—	1
Kraków	5	—	—	—	—	5	Polesie	1	—	—	1	—	—
Lwów	13	—	—	—	1	12	Śląsk	1	—	—	—	—	1
Tarnopol	2	—	—	—	—	2	Lwów	3	3	—	—	—	—
Hodowli i sprzedaży							Elektrownie . . .	1	—	—	—	—	1
bydła	9	—	—	2	2	5	<i>Usines électriques</i>						
<i>Élevage et vente du bétail</i>							Śląsk	1	—	—	—	—	1
Kielce	2	—	—	—	—	2	Inne fabryki . . .	7	5	—	1	—	1
Poznań	1	—	—	—	—	1	<i>Autres fabriques</i>						
Kraków	2	—	—	1	1	—	M. st. Warszawa	1	1	—	—	—	—
Lwów	3	—	—	—	1	2	<i>Ville de Varsovie</i>						
Stanisławów . . .	1	—	—	1	—	—	Wilno	1	1	—	—	—	—
Inne rolnicze ogółem	12	3	1	1	—	7	Nowogródek . .	1	—	—	—	—	1
<i>Autres agricoles total</i>							Polesie	1	—	—	1	—	—
M. st. Warszawa	2	2	—	—	—	—	Lwów	3	3	—	—	—	—
<i>Ville de Varsovie</i>							Wydawniczo-księ-						
Poznań	3	1	1	—	—	1	garskie—ogółem	15	11	—	1	1	2
Pomorze	3	—	—	1	—	2	<i>Libraires et éditions</i>						
Śląsk	4	—	—	—	—	4	total						
Parcelacyjne . . .	6	2	—	1	—	3	M. st. Warszawa	6	6	—	—	—	—
<i>Pour morcellement</i>							<i>Ville de Varsovie</i>						
M. st. Warszawa	1	1	—	—	—	—	Warszawa . . .	1	—	—	—	—	1
<i>Ville de Varsovie</i>							Łódź	1	1	—	—	—	—
Poznań	2	1	—	—	—	1	Kielce	1	—	—	1	—	—
Pomorze	3	—	—	1	—	2	Wilno	1	—	—	—	—	1
Osadnicze	6	1	1	—	—	4	Lwów	5	4	—	—	1	—
<i>Colonies agricoles</i>							Księgarnie—Librairies	7	4	—	—	1	2
M. st. Warszawa	1	1	—	—	—	—	Warszawa . . .	1	—	—	—	—	1
<i>Ville de Varsovie</i>							Łódź	1	1	—	—	—	—
Poznań	1	—	1	—	—	—	Wilno	1	—	—	—	—	1
Śląsk	4	—	—	—	—	4	Lwów	4	3	—	—	1	—
Rolniczo-przemysłowe ogółem	8	2	—	1	—	5	Wydawnictwa . . .	8	7	—	1	—	—
<i>Industrie agricole total</i>							<i>Editions</i>						
Lublin	1	—	—	—	—	1	M. st. Warszawa	6	6	—	—	—	—
Poznań	2	—	—	—	—	2	<i>Ville de Varsovie</i>						
Pomorze	2	—	—	—	—	2	Kielce	1	—	—	1	—	—
Lwów	2	2	—	—	—	—	Lwów	1	1	—	—	—	—
Stanisławów . . .	1	—	—	1	—	—	Inne i nieokreślone						
Gorzelnie	5	—	—	—	—	5	ogółem	51	35	2	4	1	9
<i>Distilleries d'alcool</i>							<i>Autres et indétermi- nées—total</i>						
Lublin	1	—	—	—	—	1	M. st. Warszawa	18	18	—	—	—	—
Poznań	2	—	—	—	—	2	<i>Ville de Varsovie</i>						
Pomorze	2	—	—	—	—	2	Warszawa . . .	1	—	—	1	—	—
							Łódź	1	1	—	—	—	—
							Kielce	1	—	1	—	—	—

a Miasta poniżej 10 000 mieszkańców i gminy wiejskie.
a Villes au-dessous de 10 000 habitants et communes rurales.

Tabl. I. Spółdzielnie nowopowstałe według rodzajów spółdzielni, województw i grup miejscowości (dok.)

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés et suivant les départements et les groupes de localités (fin)

1926

Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — <i>Villes</i>				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et villages a</i>	Rodzaj spółdzielni Województwa <i>Caractère des sociétés Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta — <i>Villes</i>				Miasteczka i wsie a <i>Bourgs et villages a</i>
		ponad — <i>au-dessus de</i>							ponad — <i>au-dessus de</i>				
		100	50	25	10				100	50	25	10	
		tysiący — <i>mille</i>						tysiący — <i>mille</i>					
Lublin	1	1	—	—	—	—	Koszykarskie	1	1	—	—	—	—
Białystok	2	—	—	—	—	—	<i>Vannerie</i>	—	—	—	—	—	—
Wilno	3	3	—	—	—	—	Lwów	1	1	—	—	—	—
Polesie	1	—	—	—	—	—	Mieszane	7	4	—	—	—	3
Poznań	2	1	—	—	—	—	<i>Mixtes</i>	—	—	—	—	—	—
Pomorze	1	—	—	1	—	—	M. st. Warszawa	3	3	—	—	—	—
Śląsk	1	—	1	—	—	—	<i>Ville de Varsovie</i>	—	—	—	—	—	—
Kraków	3	2	—	—	—	1	Polesie	1	—	—	—	—	1
Lwów	12	9	—	—	1	2	Poznań	1	1	—	—	—	—
Stanisławów	3	—	—	2	—	1	Lwów	2	—	—	—	—	2
Tarnopol	1	—	—	—	—	1	Pozostałe	24	14	1	2	1	6
							<i>Autres</i>	—	—	—	—	—	—
Pracy	19	16	1	2	—	—	M. st. Warszawa	7	7	—	—	—	—
<i>De travail</i>	—	—	—	—	—	—	<i>Ville de Varsovie</i>	—	—	—	—	—	—
M. st. Warszawa	8	8	—	—	—	—	Lublin	1	1	—	—	—	—
<i>Ville de Varsovie</i>	—	—	—	—	—	—	Białystok	2	—	—	—	—	2
Warszawa	1	—	—	1	—	—	Wilno	1	1	—	—	—	—
Łódź	1	1	—	—	—	—	Poznań	1	—	—	—	—	1
Kielce	1	—	1	—	—	—	Śląsk	1	—	1	—	—	—
Wilno	2	2	—	—	—	—	Kraków	1	—	—	—	—	1
Pomorze	1	—	—	1	—	—	Lwów	6	5	—	—	1	—
Kraków	2	2	—	—	—	—	Stanisławów	3	—	—	2	—	1
Lwów	3	3	—	—	—	—	Tarnopol	1	—	—	—	—	—

a Miasta poniżej 10 000 mieszkańców i gminy wiejskie.

a Villes au-dessous de 10 000 habitants et communes rurales.

Tabl. 2. Spółdzielnie nowopowstałe według najważniejszych rodzajów spółdzielni, województw i powiatów

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés, par départements et par arrondissements

1926

Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — <i>Dont:</i>					Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — <i>Dont:</i>				
		spo- żywcze	miesz- kani- owe	kredy- towe	jajcz. i mlecz.	spo- żywcze			miesz- kani- owe	kredy- towe	jajcz. i mlecz.		
		<i>de con- somma- tion</i>	<i>d'ha- bita- tions</i>	<i>de crédit</i>	<i>œufs et laitage</i>	<i>de con- somma- tion</i>			<i>d'ha- bita- tions</i>	<i>de crédit</i>	<i>œufs et laitage</i>		
Polska—Pologne	1551	557	48	418	274	Pułtusk	6	2	—	—	2	2	
M. st. Warszawa . .	87	5	21	13	—	Radzymin	3	—	—	—	1	2	
<i>Ville de Varsovie</i>	—	—	—	—	—	Rawa	8	—	—	—	1	7	
Warszawa	124	9	1	42	65	Rypin	17	—	—	—	1	15	
Błonie	6	—	—	5	1	Sierpe	4	—	—	—	3	1	
Ciechanów	3	—	—	—	3	Skierniewice	3	—	—	—	—	3	
Gostynin	2	—	—	—	2	Sochaczew	—	—	—	—	—	—	
Grójec	19	—	—	3	16	Warszawa	10	3	1	6	—	—	
Kutno	4	—	—	1	3	Włocławek	1	—	—	—	—	—	
Lipno	6	—	—	4	1	Łódź	72	7	—	37	18	—	
Łowicz	3	—	—	—	3	Brzeziny	2	—	—	—	1	1	
Maków	5	1	—	3	1	Kalisz	6	1	—	3	—	—	
Mińsk Mazow. . . .	3	1	—	—	1	Koło	2	1	—	—	—	—	
Mława	5	—	—	3	2	Konin	3	1	—	1	1	—	
Niesza	5	—	—	5	—	Łask	6	—	—	—	3	2	
Płock	5	1	—	2	—	Łęczyc	5	—	—	—	3	2	
Płońsk	3	1	—	2	—	Łódź	17	—	—	—	12	—	
Przasnysz	3	—	—	—	2	Piotrków	13	2	—	—	4	6	
					2	Radomsko	2	—	—	—	2	—	

Tabl. 2. Spółdzielnie nowopowstałe według najważniejszych rodzajów spółdzielni, województw i powiatów (c. d.)

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés, par départements et par arrondissements (suite)

1926

Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — Dont:				Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — Dont:			
		spo- żywcze <i>de consommation</i>	miesz- kanie- we <i>d'habitations</i>	kredy- towe <i>de crédit</i>	jajecz. i mlecz. <i>oeufs et laitage</i>			spo- żywcze <i>de consommation</i>	miesz- kanie- we <i>d'habitations</i>	kredy- towe <i>de crédit</i>	jajecz. i mlecz. <i>oeufs et laitage</i>
Sieradz	4	—	—	1	3	Wilno	44	9	2	18	4
Ślupca	3	—	—	2	1	Brasław	4	1	—	2	1
Turek	3	1	—	1	1	Dzisna	3	2	—	1	—
Wieluń	6	1	—	4	1	Mołodeczno	2	—	—	—	—
Kielce	135	9	4	51	58	Oszmiana	2	1	—	—	—
Będzin	6	—	1	3	1	Postawy	5	1	—	3	—
Częstochowa	3	—	—	3	—	Święciany	7	1	—	5	—
Ilża	10	—	—	4	5	Wilejka	4	—	—	3	1
Jędrzejów	5	—	—	3	2	Wilno-Troki	17	3	2	4	2
Kielce	10	2	2	5	—	Nowogródek	33	3	—	20	7
Końskie	5	—	—	4	1	Baranowicze	2	—	—	1	—
Kozienice	6	—	—	5	—	Lida	8	—	—	4	3
Miechów	18	1	—	2	14	Nieśwież	6	1	—	3	1
Olkusz	5	1	—	3	1	Nowogródek	6	—	—	4	2
Opatów	8	1	—	3	4	Ślönim	1	—	—	1	—
Opoczno	1	1	—	—	—	Stolpce	7	2	—	4	1
Pińczów	14	—	—	2	12	Wołożyn	3	—	—	3	—
Radom	13	2	1	3	4	Polesie	48	9	1	18	7
Sandomierz	17	—	—	5	9	Brześć n/Bugiem	19	1	1	8	3
Stopnica	8	1	—	3	4	Drohiczyn	1	—	—	—	1
Włoszczowa	3	—	—	1	—	Kamień Koszyrski	6	4	—	1	1
Zawiercie	3	—	—	2	1	Kobryń	5	2	—	1	1
Lublin	131	27	8	39	43	Kossów	—	—	—	—	—
Biała Podlaska	5	—	—	2	2	Łuniniec	4	1	—	2	—
Biłgoraj	4	1	—	3	—	Pińsk	6	—	—	1	1
Chełm	16	2	5	6	2	Prużana	1	—	—	—	—
Garwolin	3	—	—	1	1	Sarny	5	1	—	4	—
Hrubieszów	12	7	—	3	2	Stolin	1	—	—	1	—
Janów	5	1	—	1	3	Wołyń	62	23	2	25	5
Konstantynów	3	—	—	1	2	Dubno	7	3	—	2	2
Krasnystaw	11	—	—	3	6	Horochów	5	3	—	2	—
Lubartów	2	—	—	2	—	Kostopol	2	—	—	1	—
Lublin	12	—	—	5	2	Kowel	1	1	—	—	—
Łuków	5	1	1	1	2	Krzemieniec	11	4	—	5	1
Puławy	21	1	—	6	13	Luboml	—	—	—	—	—
Radzyń	—	—	—	—	—	Łuck	16	4	—	11	1
Siedlce	4	—	—	2	1	Równe	13	4	2	2	1
Sokołów	6	1	1	—	3	Włodzimierz	1	—	—	1	—
Tomaszów	7	6	—	1	—	Zdobunów	6	4	—	1	—
Węgrów	5	1	—	—	3	Poznań	26	3	1	5	4
Włodawa	3	1	—	2	—	Bydgoszcz	9	1	—	4	1
Zamość	7	5	1	—	1	Chodzież	2	—	—	—	1
Białystok	60	8	2	30	8	Czarnków	1	—	—	—	—
Augustów	6	—	—	5	1	Gniezno	—	—	—	—	—
Białystok	17	—	—	10	1	Gostyń	—	—	—	—	—
Bielsk	7	3	—	2	1	Grodzisk	—	—	—	—	—
Grodno	4	1	—	1	—	Inowrocław	1	—	—	—	1
Kolno	2	1	—	1	—	Jarocin	—	—	—	—	—
Łomża	3	1	—	1	1	Kępno	1	—	1	—	—
Ostrołęka	4	—	1	2	1	Kościan	—	—	—	—	—
Ostrów	3	—	—	1	2	Koźmin	—	—	—	—	—
Sokołka	5	—	1	1	—	Krotoszyn	—	—	—	—	—
Suwałki	5	2	—	2	1	Leszno	1	—	—	—	—
Szczuczyn	1	—	—	1	—						
Wołkowysk	1	—	—	1	—						
Wysokie Mazow.	2	—	—	2	—						

Tabl. 2. Spółdzielnie nowopowstałe według najważniejszych rodzajów spółdzielni, województw i powiatów (c. d.)

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés, par départements et par arrondissements (suite)

1926

Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — <i>Dont:</i>					Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — <i>Dont:</i>				
		spo- żywcze <i>de con- somma- tion</i>	miesz- kanie- we <i>d'ha- bita- tions</i>	kredy- towe <i>de crédit</i>	jajcz. i mlecz. <i>oeufs et laitage</i>	spo- żywcze <i>de con- somma- tion</i>			miesz- kanie- we <i>d'ha- bita- tions</i>	kredy- towe <i>de crédit</i>	jajcz. i mlecz. <i>oeufs et laitage</i>		
Międzychód	—	—	—	—	—	Chrzanów	5	2	1	1	1		
Mogilno	—	—	—	—	—	Dąbrowa	1	—	—	—	1		
Nowy Tomysł	1	—	—	—	1	Gorlice	—	—	—	—	—		
Oborniki	—	—	—	—	—	Grybów	1	1	—	—	—		
Odolanów	—	—	—	—	—	Jasło	—	—	—	—	—		
Ostrów	—	—	—	—	—	Kraków	12	2	—	4	—		
Ostrzeszów	—	—	—	—	—	Limanowa	2	—	—	1	1		
Pleszew	—	—	—	—	—	Maków	1	—	—	—	1		
Poznań	7	2	—	—	—	Mielec	—	—	—	—	—		
Rawicz	—	—	—	—	—	Myslenice	1	—	—	—	—		
Strzelno	—	—	—	—	—	Nowy Sącz	5	1	—	1	1		
Szamotuly	—	—	—	—	—	Nowy Targ	1	—	—	—	—		
Szubin	1	—	—	—	—	Oświęcim	2	—	—	1	1		
Smigiel	—	—	—	—	—	Pilzno	—	—	—	—	—		
Śrem	—	—	—	—	—	Ropczyce	1	—	—	—	1		
Środa	1	—	—	—	—	Tarnów	1	1	—	—	—		
Wągrowiec	—	—	—	—	—	Wadowice	2	—	—	2	—		
Witkowo	—	—	—	—	—	Wieliczka	2	—	—	—	2		
Wolsztyn	—	—	—	—	—	Zywiec	1	—	—	1	—		
Września	—	—	—	—	—	Lwów	249	134	1	41	20		
Wyrzysk	1	—	—	1	—	Bóbrka	10	7	—	1	—		
Znin	—	—	—	—	—	Brzozów	3	1	—	—	2		
Pomorze	32	4	1	16	2	Dobromil	2	2	—	—	—		
Brodnica	2	—	—	1	—	Drohobycz	24	18	—	2	—		
Chełmno	3	2	—	1	—	Gródek Jagiell.	6	4	—	2	—		
Chojnice	3	—	—	3	—	Jarosław	10	6	—	2	1		
Działdowo	—	—	—	—	—	Jaworów	3	3	—	—	—		
Gdynia	—	—	—	—	—	Kolbuszowa	1	—	—	1	—		
Gniew	—	—	—	—	—	Krosno	—	—	—	—	—		
Grudziądz	2	—	—	1	—	Lisko	10	9	—	1	—		
Kartuzy	4	—	—	2	—	Lubaczów	7	2	—	5	—		
Kościerzyna	1	—	—	—	—	Lwów	62	13	1	9	1		
Lubawa	1	—	—	—	—	Łańcut	2	—	—	—	2		
Puck	—	—	—	—	—	Mościska	9	8	—	—	1		
Sępólno	1	—	—	—	—	Nisko	1	—	—	1	—		
Starogard	—	—	—	—	—	Przemyśl	13	9	—	3	—		
Świecie	—	—	—	—	—	Przeworsk	4	—	—	—	3		
Tczew	—	—	—	—	—	Rawa Ruska	5	5	—	—	—		
Toruń	7	2	1	3	—	Rudki	21	16	—	3	2		
Tuchola	5	—	—	3	1	Rzeszów	9	1	—	3	5		
Wąbrzeźno	1	—	—	1	—	Sambor	8	7	—	—	—		
Wejherowo	2	—	—	1	1	Sanok	11	6	—	2	—		
Śląsk	27	10	2	6	2	Sokal	13	11	—	—	1		
Bielsko	8	3	—	2	1	Stary Sambor	6	3	—	1	1		
Cieszyn	5	1	—	1	1	Strzyżów	—	—	—	—	—		
Huta Królewska	—	—	—	—	—	Tarnobrzeg	5	—	—	4	1		
Katowice	7	3	—	2	—	Żółkiew	4	3	—	1	—		
Lubliniec	—	—	—	—	—	Stanisławów	136	99	1	14	5		
Pszczyna	1	1	—	—	—	Bohorodczany	7	6	—	—	1		
Rybnik	6	2	2	1	—	Dolina	11	10	—	1	—		
Świętochłowice	—	—	—	—	—	Horodenka	10	10	—	—	—		
Tarnowskie Góry	—	—	—	—	—	Kałuż	10	8	—	1	1		
Kraków	45	7	1	14	13	Kołomyja	15	10	—	1	1		
Biała	—	—	—	—	—	Kosów	4	4	—	—	—		
Bochnia	5	—	—	2	3	Nadwórna	7	4	—	1	1		
Brzesko	2	—	—	1	1	Peczeniżyn	2	2	—	—	—		
						Rohatyn	15	15	—	—	—		

Tabl. 2. Spółdzielnie nowopowstałe według najważniejszych rodzajów spółdzielni, województw i powiatów (dok.)

Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le caractère des sociétés, par départements et par arrondissements (fin)

1926

Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — Dont:					Województwa Powiaty <i>Départements Arrondissements</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tem: — Dont:				
		spo- żywcze <i>de con- somma- tion</i>	miesz- kani- owe <i>d'ha- bita- tions</i>	kredy- towe <i>de crédit</i>	jajcz. i mlecz. <i>oeufs et laitage</i>	spo- żywcze <i>de con- somma- tion</i>			miesz- kani- owe <i>d'ha- bita- tions</i>	kredy- towe <i>de crédit</i>	jajcz. i mlecz. <i>oeufs et laitage</i>		
Skole	5	2	—	2	—		Buczacz	24	17	—	1	4	
Stanisławów	11	4	—	3	1		Czortków	3	1	—	2	—	
Stryj	13	2	1	2	—		Kamionka Strum.	12	7	—	5	—	
Śniatyn	—	—	—	—	—		Kopczyńce	3	—	—	1	2	
Tłumacz	13	11	—	2	—		Podhajce	10	8	—	1	1	
Turka	3	1	—	1	—		Przemysławany	17	14	—	2	—	
Żydaczów	10	10	—	—	—		Radziechów	14	10	—	4	—	
							Skałat	21	16	—	3	1	
Tarnopol	240	191	—	29	13		Tarnopol	15	9	—	1	3	
Borszczów	10	7	—	2	—		Trembowla	8	7	—	—	1	
Brody	25	24	—	1	—		Zaleszczyki	18	17	—	1	—	
Brzeżany	18	18	—	—	—		Zbaraż	14	14	—	—	—	
							Zborów	14	11	—	2	1	
							Złoczów	14	11	—	3	—	

Tabl. 3. Spółdzielnie nowopowstałe według rodzaju odpowiedzialności
Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le degré de responsabilité

1926

Rodzaj spółdzielni	Ogółem <i>Total</i>	Odpowiedzialność <i>Responsabilité</i>		W tem: — Dont jusqu'à:										Caractère des sociétés
		nieograniczona <i>illimitée</i>	ograniczona <i>limitée</i>	1-o	2-u	3-y	4-o	5-o	6-o	10-o	11-o i więcej <i>et plus</i>	niepodana <i>indéterminée</i>		
				un	double	triple	quadru-ple	quin-tuple	sex-tuple	décuple				
krotna — montant de la part sociale														
Ogółem	1551	136	1415	455	156	181	43	253	61	189	75	2	Total	
Spożywcze	557	1	556	212	85	107	23	94	20	13	1	1	De consommation	
Powszechne	519	1	518	176	84	106	23	94	20	13	1	1	Générales	
Robotnicze	8	—	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	Ouvrières	
Wojskowe	29	—	29	27	1	1	—	—	—	—	—	—	Militaires	
Urzędnicze	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	D'employés	
Budowlane	10	—	10	5	1	1	—	2	1	—	—	—	De bâtiment	
Mieszkaniowe	48	—	48	35	3	2	1	5	1	1	—	—	D'habitations	
Powszechne	28	—	28	19	3	2	1	2	1	—	—	—	Générales	
Robotnicze	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	Ouvrières	
Wojskowe	2	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	Militaires	
Urzędnicze, nauczy- cielskie i t. p.	16	—	16	13	—	—	—	2	—	1	—	—	D'employés, d'institu- teurs etc.	
Kredytowe	418	132	286	53	15	22	2	36	3	106	49	—	De crédit	
Powszechne zwykłe	392	130	262	46	12	17	2	34	3	102	46	—	Générales ordinaires	
Powszechne kredyto- wo-handlowe	8	—	8	1	2	2	—	1	—	1	1	—	Générales, de crédit commercial	
Urzędnicze, nauczy- cielskie i t. p.	18	2	16	6	1	3	—	1	—	3	2	—	D'employés, d'institu- teurs etc.	
Rolniczo-handlowe	37	1	36	10	5	2	1	7	3	7	1	—	Pour le commerce des produits agricoles	
Inne handlowe	59	—	59	13	14	17	1	8	3	3	—	—	Autres commerciales	

Tabl. 3. Spółdzielnie nowopowstałe według rodzaju odpowiedzialności (dok.)
Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le degré de responsabilité (fin)

1926

Rodzaj spółdzielni	Ogółem Total	Odpowie- dzialność Responsa- bilité		W tem: — Dont jusqu'à:										Caractère des sociétés
		nie- ogran- ni- czo- na illi- mitée	ogran- ni- czo- na limi- tée	1-0	2-4	3-5	4-10	5-10	6-10	10-10	11-10 i wię- cej et plus	nie- po- dana indé- ter- mi- née		
				un	double	triple	quad- ruple	quin- tuple	sex- tuple	dé- cuple				
				krotna — montant de la part sociale										
Surowcowo-warsztatowe .	54	—	54	22	5	7	1	11	2	4	2	—	Achat des matières prem. et ateliers d'artisans	
Surowcowo-magazy- nowe	18	—	18	5	—	3	1	5	—	2	2	—	Achat de matières prem. et vente en gros	
Warsztatowe	20	—	20	9	3	3	—	2	2	1	—	—	Ateliers d'artisans	
Surowcowo-warszta- towe	16	—	16	8	2	1	—	4	—	1	—	—	Achat de mat. prem. et ateliers d'artisans	
Jajczarskie, mleczarskie i hodowlane	274	1	273	65	6	16	11	84	23	50	18	—	Oeufs, laitage, élevage	
Mleczarskie	51	—	51	10	2	4	1	8	3	13	10	—	Laitage	
Jajczarsko-mleczarskie	214	1	213	52	4	11	10	72	19	37	8	—	Oeufs et laitage	
Hodowli i sprzedaży bydła	9	—	9	3	—	1	—	4	1	—	—	—	Élevage et vente du bétail	
Inne rolnicze	12	—	12	6	—	—	—	1	—	3	2	—	Autres agricoles	
Parcelacyjne	6	—	6	4	—	—	—	1	—	1	—	—	Pour morcellement	
Osadnicze	6	—	6	2	—	—	—	—	—	2	2	—	Colonies agricoles	
Rolniczo-przemysłowe . .	8	1	7	1	3	—	—	1	1	—	—	1	De l'industrie agricole	
Gorzelnie	5	1	4	—	1	—	—	1	1	—	—	—	Distilleries d'alcool	
Młyny	3	—	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	Moulins	
Inne przemysłowe	8	—	8	4	2	2	—	—	—	—	—	—	Autres industrielles	
Elektrownie	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	Usines électriques	
Inne fabryki	7	—	7	3	2	2	—	—	—	—	—	—	Autres fabriques	
Wydawniczo-księgarskie .	15	—	15	8	3	1	—	2	1	—	—	—	Librairies et éditions	
Księgarnie	7	—	7	3	1	1	—	2	—	—	—	—	Librairies	
Wydawnictwa	8	—	8	5	2	—	—	—	1	—	—	—	Éditions	
Inne i nieokreślone . .	51	—	51	21	14	4	3	2	3	2	2	—	Autres et indéterminées	
Pracy	19	—	19	9	4	2	1	1	1	—	1	—	Du travail	
Koszykarskie	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	De vannerie	
Mieszane	7	—	7	—	2	—	1	—	1	2	1	—	Mixtes	
Pozostałe	24	—	24	12	8	2	1	—	1	—	—	—	Autres	

Tabl. 4. Spółdzielnie nowopowstałe według wysokości udziału
Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le montant de la part sociale

1926

Rodzaj spółdzielni	Ogółem Total	Wysokość udziału w złotych Montant de la part sociale en zlotys								Udział sto- sun- kowy Part soc. pro- por- tion- nelle	W oby- ch walu- tach En mon- naies étran- gères	Nie- po- da- na Non in- di- quée	Caractère des sociétés	
		poni- żej et mo- ins	1-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-75	75- 100					i po- wy- żej 100 et plus
Ogółem	1551	3	39	378	372	70	335	104	6	205	15	19	5	Total
Spółwczce	557	3	30	334	120	6	35	4	—	7	—	16	2	De consommation
Powszechne	519	1	19	326	111	5	29	3	—	7	—	16	2	Générales
Robotnicze	8	—	—	2	2	—	3	1	—	—	—	—	—	Ouvrières
Wojskowe	29	2	11	6	7	1	2	—	—	—	—	—	—	Militaires
Urzędnicze	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	D'employés
Budowlane	10	—	—	—	1	—	3	1	—	5	—	—	—	De bâtiment

Tabl. 4. Spółdzielnie nowopowstałe według wysokości udziału (dok.)
Sociétés coopératives nouvellement fondées d'après le montant de la part sociale (fin)

1926

Rodzaj spółdzielni	Ogółem Total	Wysokość udziału w złotych Montant de la part sociale en zlotys								Udział sto- sun- kowy Part. soc. pro- por- tion- nelle	W ob- cych walu- tach En mon- naies étran- gères	Nie- po- da- na Non in- di- quée	Caractère des sociétés
		po- ni- żej et mo- ins	1-5	5-10	10-15	15-20	20-50	50-75	75- 100				
Mieszkaniowe	48	—	—	—	1	—	3	5	—	39	—	—	D'habitations
Powszechne	28	—	—	—	1	—	—	3	—	24	—	—	Générales
Robotnicze	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	Ouvrières
Wojskowe	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	Militaires
Urzędnicze, nauczy- cielskie i t. p.	16	—	—	—	—	—	3	2	—	11	—	—	D'employés, d'institu- teurs etc.
Kredytowe	418	—	3	12	112	12	178	49	2	50	—	—	De crédit
Powszechne zwykłe	392	—	2	9	105	12	174	43	2	45	—	—	Générales ordinaires
Powszechne kredyto- wo-handlowe	8	—	—	1	4	—	—	2	—	1	—	—	Générales, du crédit commercial
Urzędnicze, nauczy- cielskie i t. p.	18	—	1	2	3	—	4	4	—	4	—	—	D'employés, d'institu- teurs etc.
Rolniczo-handlowe	37	—	—	1	4	—	9	7	—	16	—	—	Pour le commerce des produits agricoles
Inne handlowe	59	—	—	1	5	—	13	15	1	22	—	1	Autres commerciales
Surowcowo-warsztatowe	54	—	—	2	3	1	9	8	—	29	—	2	Achat des matières prem. et ateliers d'artisans
Surowcowo-magazy- nowe	18	—	—	—	1	—	4	2	—	11	—	—	Achat de matières prem. et vente en gros
Warsztatowe	20	—	—	2	2	—	4	5	—	6	—	1	Ateliers d'artisans
Surowcowo-warszta- towe	16	—	—	—	—	1	1	1	—	12	—	1	Achat des matières prem. et atel. d'artis.
Jajczarskie, mleczarskie i hodowlane	274	—	1	19	111	50	75	2	1	3	11	—	Oeufs, laitage et élevage
Mleczarskie	51	—	1	1	25	6	11	1	1	3	2 ^a	—	Laitage
Jajczarsko-mleczarsk. Hodowli i sprzedaży bydła	214	—	—	15	81	44	64	—	—	—	9 ^b	—	Oeufs et laitage Élevage et vente du bétail
Inne rolnicze	12	—	1	1	—	—	2	1	—	4	3	—	Autres agricoles
Parcelacyjne	6	—	—	1	—	—	—	—	—	2	3 ^c	—	Pour morcellement
Osadnicze	6	—	1	—	—	—	2	1	—	2	—	—	Colonies agricoles
Rolniczo-przemysłowe	8	—	—	—	—	—	—	1	1	6	—	—	De l'industrie agricole
Gorzelnie	5	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	Distilleries d'alcool
Młyny	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	Moulins
Inne przemysłowe	8	—	1	—	2	—	—	—	—	5	—	—	Autres industrielles
Elektrownie	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Usines électriques
Inne fabryki	7	—	—	—	2	—	—	—	—	5	—	—	Autres fabriques
Wydawniczo-księgarskie	15	—	1	1	4	1	2	2	1	3	—	—	Librairies et éditions
Księgarnie	7	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	Librairies
Wydawnictwa	8	—	—	—	3	—	1	1	—	3	—	—	Éditions
Inne i nieokreślone	51	—	2	7	9	—	6	9	—	16	1	—	Autres et indéterminées
Pracy	19	—	—	1	3	—	2	8	—	4	—	1	Du travail
Koszykarskie	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	De vannerie
Mieszane	7	—	1	—	2	—	1	1	—	2	—	—	Mixtes
Pozostałe	24	—	1	6	4	—	2	—	—	10	1 ^d	—	Autres

^a W 1 spółdzielni udział wynosi 10 złotych, w 1—20 zł. od krowy.

^b " " " " " 5 " " w 5—10 " 1—15 zł., w 1—20 zł., w 1—30 zł. od krowy.

^c " " " " " 1 złoty, w 1—5 zł. od 1 ha ziemi.

^d Udział wynosi 25% sumy ubezpieczeniowej.

^a Dans une des sociétés on doit verser à titre d'apport 10 zlotys par vache, dans l'autre—20 zlotys par vache.

^b Dans 5 sociétés on doit verser à titre d'apport 10 zlotys par vache, dans les 4 autres l'apport est de 5, de 15, de 20 et de 30 zlotys par vache.

^c Dans une des sociétés on doit verser à titre d'apport un zloty et dans l'autre 5 zlotys par hectare de terres.

^d Le montant de l'apport s'élève à 25% du montant de l'assurance.

Tabl. 5. Spółdzielnie nowopowstałe według narodowości
Sociétés coopératives nouvellement fondées par nationalité

1926

Narodowość	Ogółem Total	1 9 2 6												Nationalité
		Spółżywcze Consummation	Budowlano-mieszkania Bâtimet et habitations	Kredytytowe Crédit	Rolniczo-handlowe Commerce des produits agricoles	Inne handlowe Autres commerciales	Surcowo-warstwotowe Achat des mat. prem. et ateliers	Jajczarskie, mleczarskie i hodowl. Laitage, oeufs, élevage	Inne rolnicze Autres agricoles	Rolniczo-przemysłowe De l'industrie agricole	Inne przemysłowe Autres industrielles	Księgarsko-wydawnicze Librairies, éditions	Inne nieokreślone Autres indéterminées	
Ogółem . . .	1551	557	58	418	37	59	54	274	12	8	8	15	51	Total
Polskie	745	109	57	199	26	21	14	255	12	5	2	7	38	Polonaises
Polsko-rusińskie	16	3	—	4	4	—	—	5	—	—	—	—	—	Polono-ruthènes
Rusińskie	468	437	—	12	1	2	1	9	—	1	—	3	2	Ruthènes
Niemieckie	9	—	—	7	—	—	—	2	—	—	—	—	—	Allemandes
Żydowskie	275	6	1	185	4	30	32	—	—	2	3	3	9	Juives
Niepodane	38	2	—	11	2	6	7	3	—	—	3	2	2	Indéterminées
Woj. centralne i wschodnie	796	109	48	293	30	18	38	215	2	1	4	10	28	Dép. centraux et de l'est
Polskie	546	78	47	147	21	11	4	204	2	1	1	7	23	Polonaises
Polsko-rusińskie	13	3	—	1	4	—	—	5	—	—	—	—	—	Polono-ruthènes
Rusińskie	36	25	—	6	1	—	—	4	—	—	—	—	—	Ruthènes
Niemieckie	6	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Allemandes
Żydowskie	171	2	1	123	3	6	28	—	—	—	1	3	4	Juives
Niepodane	24	1	—	10	1	1	6	2	—	—	2	—	—	Indéterminées
Woj. zachodnie i Górny Śląsk	71	12	5	24	2	5	2	6	6	4	1	—	4	Dép. de l'ouest et Haute Silésie
Polskie	68	12	5	23	2	5	2	4	6	4	1	—	4	Polonaises
Niemieckie	3	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	Allemandes
Woj. południowe	684	436	5	101	5	36	14	53	4	3	3	5	19	Dép. du sud
Polskie	131	19	5	29	3	5	8	47	4	—	—	—	11	Polonaises
Polsko-rusińskie	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Polono-ruthènes
Rusińskie	432	412	—	6	—	2	1	5	—	1	—	3	2	Ruthènes
Niemieckie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Allemandes
Żydowskie	104	4	—	62	1	24	4	—	—	2	2	—	5	Juives
Niepodane	14	1	—	1	1	5	1	1	—	—	1	2	1	Indéterminées

Tabl. 6. Wykreślenia spółdzielni — Radiations des sociétés coopératives

A. Według rodzaju, grup miejscowości i województw

A. Suivant leur nature, ainsi que par départements et groupes de localités

1926

Grupy miejscowości Województwa Groupes de localités Départements	Ogółem Total	Spółżywcze Consummation	Budowlano-mieszkania Bâtimet et habitations	Kredytytowe Crédit	Rolniczo-handlowe Commerce des prod. agricoles	Inne handlowe Autres commerciales	Surcowo-warstwotowe Achat des mat. prem. et ateliers	Księgarsko-wydawnicze Librairies et éditions	Inne nieokreślone Autres indéterminées
Polska—Pologne	113^a^b	37	10	28	14	10	9	1	4
Miejscowości: — Localités:									
powyżej 100 tys. mieszk. au-dessus de 100 mille hab.	10	—	3	1	—	4	2	—	—
51—100 tys.	14	5	1	1	—	2	3	1	1
26—50 „	12	6	2	1	—	2	—	—	1
10—25 „	10	5	1	—	1	1	2	—	—
poniżej 10 tys. mieszk. au-dessous de 10 mille hab.	67	21	3	25	13	1	2	—	2
M. st. Warszawa—Ville	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Warszawa	6	3	1	2	—	—	—	—	—
Łódź	6	1	2	1	—	1	—	—	1
Kielce	8	6	—	1	—	—	—	1	—
Lublin	6	4	1	—	—	—	—	—	1
Białystok	28	8	1	3	12	2	2	—	—
Wilno	1	—	1	—	—	—	—	—	—

^a Ponadto 108 znajduje się w likwidacji.

^b En outre 108 sociétés en liquidation.

^a Ponadto wykreślono 2 związki i 2 oddziały.

^b En outre sont rayées deux unions et deux succursales.

Tabl. 6. Wykreślenia spółdzielni (dok.) — Radiations des sociétés coopératives (fin)

A. Według rodzaju, grup miejscowości i województw (dok.)

A. Suivant leur nature, ainsi que par départements et groupes de localités (fin)

1926

Grupy miejscowości Województwa <i>Groupes de localités Départements</i>	Ogółem <i>Total</i>	Spo- żywcze <i>Consom- mation</i>	Budowla- no miesz- kaniowe <i>Bâtiment et habi- tations</i>	Kredy- towe <i>Crédit</i>	Rolniczo- handlowe <i>Commerce des prod. agricoles</i>	Inne handlowe <i>Autres commer- ciales</i>	Surowco- wo-war- sztatowe <i>Achat des mat. prem. et ateliers</i>	Księgar- sko-wy- dawnicze <i>Librairies et éditions</i>	Inne i nie- określone <i>Autres et indétermi- nées</i>
Polesie	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Wołyń	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Poznań	25	5	2	13	1	1	3	—	—
Pomorze	6	—	—	3	1	—	1	—	1
Śląsk	9	4	2	—	—	2	1	—	—
Kraków	7	2	—	2	—	1	1	—	1
Lwów	5	1	—	1	—	3	—	—	—
Stanisławów	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Tarnopol	2	2	—	—	—	—	—	—	—

B. Według rodzaju i przyczyny — B. Suivant leur nature et d'après la cause

1926

Przyczyna wykreślenia	Ogółem <i>Total</i>	Spo- żywcze <i>Consom- mation</i>	Budo- wlano- mieszk. <i>Bâtiment et habi- tations</i>	Kredy- towe <i>Crédit</i>	Rolniczo- handlo- we <i>Com- merce des prod. agricoles</i>	Inne handlo- we <i>Autres com- mercia- les</i>	Surow- cowo- war- sztatowe <i>Achat des mat. prem. et ateliers</i>	Księg. wydaw- nicze <i>Librai- ries et édi- tions</i>	Inne i nie- określone <i>Autres et indétermi- nées</i>	Cause de radiation
Ogółem	113	37	10	28	14	10	9	1	4	Total
Połączenie się	22	10	1	6	4	1	—	—	—	Fusion
Przeniesienie siedziby	3	1	—	1	—	—	—	—	1	Translocation
Zawieszenie działal- ności	9	2	—	1	3	2	1	—	—	Suspension de l'activité
Nieuruchomienie	10	2	—	2	4	1	1	—	—	Inactivité
Brak członków	3	—	—	2	1	—	—	—	—	Défaut de membres
Straty	13	6	2	3	—	—	—	—	2	Pertes
Upadłość	2	—	—	—	1	—	1	—	—	Faillite
Decyzja sądu (z urzędu)	3	1	—	—	1	—	1	—	—	Radiation d'office
Inne	2	1	—	1	—	—	—	—	—	Autres
Niewiadoma	46	14	7	12	—	6	5	1	1	Inconnue

C. Według rodzaju i roku założenia — C. Suivant leur nature et d'après la date de fondation

1926

Rok założenia <i>Date de fondation</i>	Ogółem <i>Total</i>	Spożywcze <i>Consom- mation</i>	Budowlano- mieszka- niowe <i>Bâtiment et habi- tations</i>	Kredytowe <i>Crédit</i>	Rolniczo- handlowe <i>Commerce des produits agricoles</i>	Inne handlowe <i>Autres com- merciales</i>	Surowco- wo-war- sztatowe <i>Achat des mat. prem. et ateliers</i>	Księgarsko- wydaw- nicze <i>Librairies et éditions</i>	Inne i nie- określone <i>Autres et indétermi- nées</i>
Ogółem—Total . .	113	37	10	28	14	10	9	1	4
1870—1914	24	1	2	20	1	—	—	—	—
1915—1918	5	1	1	—	—	—	3	—	—
1919—1923	66	30	5	6	10	6	6	—	3
1924—1926	14	4	2	2	1	4	—	1	—
Niepodany— <i>Inconnu</i>	4	1	—	—	2	—	—	—	1

D. Według rodzaju i narodowości — D. Suivant leur nature et d'après leur nationalité

1926

Grupy	Ogółem <i>Total</i>	Polskie <i>Polo- naises</i>	Rusiń- skie <i>Ru- thènes</i>	Niemie- ckie <i>Alle- mandes</i>	Żydow- skie <i>Juives</i>	Groupes
Ogółem	113	82	2	18	11	Total
Spożywcze	37	34	1	1	1	Consommation
Budowlano-mieszkaniowe	10	8	—	2	—	Bâtiment
Kredytowe	28	10	1	12	5	Crédit
Rolniczo-handlowe	14	13	—	1	—	Commerce des produits agricoles
Inne handlowe	10	6	—	1	3	Autres commerciales
Surowcowo-warsztatowe	9	7	—	1	1	Achat des mat. prem. et ateliers
Księgarsko-wydawnicze	1	1	—	—	—	Librairies et éditions
Inne i nieokreślone	4	3	—	—	1	Autres et indéterminées

Tabl. 7. Spółdzielnie spożywcze —

Złote — Zlotys

Wyszczególnienie	Ogółem <i>Total</i>	Związek Spółdzielni Spożywców Rz. P. w Warszawie <i>Union des S-tés Coopératives des Consomm. de la R. P. à Varsovie</i>	Centrala Społ. Stowarzyszeń Spółdz. Rob. Chrześcijańsk. w Warszawie <i>Union Centrale des S-tés de Consomm. des Ouvriers Chrét. à Varsovie</i>	Związek Rew. Spółdzielni Wojskowych w Warszawie <i>Union de Contrôle des S-tés Coop. Militaires à Varsovie</i>	Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie <i>Union des S-tés Coop. Polonaises à Varsovie</i>	Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu <i>Union des S-tés Coopératives à Poznań</i>
Spółdzielni ogółem	2 186	801	46	215	8	52
Członkowie ^a	2 051	797	36	140	3	48
Ogółem	879 611	436 306	17 835	32 771	3 730	104 628
Na 1 spółdzielnię	429	547	495	234	1 243	2 180
Bilans ^a	2 041	788	36	160	5	48
<i>Stan czynny</i>						
Kasa	1 499 681	731 332	32 837	217 848	9 455	54 568
Banki i lokaty	245 189	—	—	1 772	338	52 793
Towary	17 260 269	7 335 059	360 916	1 324 180	680 548	1 299 771
Nieruchomości	7 804 017	3 747 932	185 223	2 263	67 064	797 261
Ruchomości	2 537 756	1 333 004	57 512	195 249	16 291	206 196
Dłużnicy	7 747 957	3 370 819 ^b	45 378 ^b	422 978	73 179	222 199
Weksle					512	16 741
Inne	1 524 399	858 420	133 385	89 768 ^c	13 550 ^d	246 383 ^e
Strata					47 301	247 258
Suma bilansowa	38 619 268	17 376 566	815 251	2 262 788	908 238	3 143 170
<i>Stan bierny</i>						
Udziały	4 969 258	2 407 060	110 297	232 014	130 496	414 031
Fundusz zasobowy	6 395 057	3 355 536	228 427	274 856	18 487	342 594
Fundusze specjalne					17 358	65 146
Wkłady oszczędnościowe	1 754 803	742 545	10 538	26 554	—	—
Wierzyciele	22 810 383	9 655 399	430 680	955 955	396 305	1 059 254
Weksle					194 052	861 462
Inne	2 689 767	1 216 026	35 309	702 688	128 784	310 695
Czysta nadwyżka					22 756	89 988
Rachunek strat i nadwyżek ^a	1 968	743	36	148	5	47
<i>Straty</i>						
Koszty prowadzenia	17 212 082	9 077 112 ^f	369 381	516 676 ^g	244 610	1 698 506
Odsetki i prowizje					133 136	117 710
Amortyzacja	406 992	201 827	12 513	19 571	4 953	26 049
Inne	1 755 992	1 077 599	26 366	157 949	68 528	93 359
<i>Nadwyżki</i>						
Nadw. brutto na towar.	18 344 993	9 573 620	363 176	1 227 808	391 440	1 503 459
" " " wytw.	915 435	514 282	8 887	48 447	—	—
Inne	1 215 616	654 990	18 990	74 535	35 241	113 398
Obrót towarowy	184 202 449	98 520 124	3 983 467	12 687 834	3 848 872	12 396 447
"	1 982	789	36	150	4	40
W % % kapitałów obrotowych —						
Fundusze własne	36,4	40,2	45,9	55,1	20,8	29,0
Fundusze obce	63,6	59,8	54,1	44,9	79,2	71,0
W % % o b r o t u —						
Czysta nadwyżka	1,4	1,2	0,9	5,2	0,4	0,6
Koszty prowadzenia	9,4 ^h	9,8 ⁱ	9,3 ^j	4,1 ^k	5,1	11,7
W z ł o t y c h —						
Obrót towar. na 1 spółdz.	92 938	124 867	110 652	84 586	962 218	309 911
" " " 1 członka	217	228	224	362	774	142
Udziały na 1 członka	5,68	5,58	6,18	6,20	21,00	3,96
Obrót w % % kap. obrot.	491	566	489	598	530	473

^a Liczby, wydrukowane kursywą, oznaczają do ilu spółdzielni odnoszą się dane. ^b Łącznie z bankami i lokatami. ^c W tem udziały i papiery wartościowe—37 693 zł. ^d W tem udziały i papiery wartościowe—7 187 zł. ^e W tem udziały i papiery wartościowe—30 437 zł. ^f W tem udziały i papiery wartościowe—200 zł. ^g W tem udziały i papiery wartościowe—1 387 zł. ^h W tem udziały i papiery wartościowe—20 908 zł. ⁱ Na 851 893 zł. kosztów prowadzenia—871 012 zł. przypada na odsetki. ^j Na 454 816 zł. kosztów prowadzenia—21 771 zł. przypada na odsetki i prowizje. ^k Łącznie z odsetkami i prowizjami.

Źródło tabl. 7—11: Dane związków rewizyjnych.

Sociétés coopératives de consommation

1925

Związek Rew. Spółdzielni Kółek Roln. w Krakowie <i>Union de Contrôle des S-tés d'Agri- culteurs à Cracovie</i>	Związek Stowa- rzyszeń Zarob. i Gospodarczych we Lwowie <i>Union des S-tés Coopératives à Lwów</i>	Związek Spółek Rolniczych w Cieszynie <i>Union des S-tés Coop. Agric. à Cieszyn</i>	Związek Spółek Niemieckich w Polsce w Łodzi <i>Union des S-tés Alle- mandes en Pologne à Łódź</i>	Związek Niemieckich Spółdzielni Rolniczych we Lwowie <i>Union des S-tés Agri- coles Alle- mandes à Lwów</i>	Związek Rew. Spółdzielni Ukraińskich we Lwowie <i>Union de Contrôle des S-tés Coopér. Ukrainiennes à Lwów</i>	Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie <i>Union de Contrôle Ruthène à Lwów</i>	Spécification
147	21	11	2	2	857	24	Total des sociétés
136	21	11	2	1	837	19	Membres ^a
120 515	52 081	2 327	702	50	105 677	2 989	Total des membres
886	2 480	212	351	50	126	157	Par société
136	19	11	2	1	817	18	Bilan ^a
							<i>Actif</i>
207 580	50 476	4 337	199 ^b	154	173 185	17 710	Encaisse
106 895	2 374	100	—	—	80 453	464	Banques et placements
3 792 296	834 573	32 020	12 320	2 599	1 343 243	242 744	Marchandises
2 002 935	101 207	14 623	—	235	622 496	262 778	Immeubles
329 555	62 318	2 657	733	—	318 718	15 523	Mobilier
1 561 665	74 249	43 661	295	—	390 799	48 923	Débiteurs
88 559	—	—	—	—	71 926	—	Portefeuille d'escompte
300 041	446 612	2 490	1	200 ^f	143 643 ^g	73 386 ^h	Autres
104 437	5 478	—	2 178	72	73 002	44 138	Pertes
8 493 963	1 577 287	99 888	15 726	3 260	3 217 465	705 666	Total du bilan
							<i>Passif</i>
1 060 639	102 182	13 916	5 337	1 487	470 400	21 399	Parts sociales
1 023 024	143 372	10 965	755	31	549 474	139 448	Fonds de réserve
179 636	6 395	—	868	—	636 669	338 497	Réserves spéciales
—	—	—	—	—	732 764	62 594	Dépôts d'épargne
4 701 166	1 203 426	70 808	5 595	200	92 096	49 959	Créanciers
1 217 564	—	—	—	—	346 302	83 189	Réescompte
145 839	72 403	196	118	1 542	389 760	10 580	Autres
166 095	49 509	4 003	3 053	—	—	—	Bénéfice net
136	19	12	2	1	802	17	Compte de pertes et profits ^a
							<i>Pertes</i>
198 392	578 708	51 942	16 075	2 249	1 311 884	87 837	Frais de commerce
627 658	20 270	1 748	18	446	135 554	22 164	Intérêts et commissions
84 118	5 801	324	44	—	50 261	1 531	Amortissement
181 934	3 223	4 009	—	554	72 135	70 336	Autres
							<i>Profits</i>
3 066 867	559 996	59 734	16 528	3 178	1 460 410	118 777	Profit brut sur marchandises
—	16 636	—	—	—	327 183	—	" " entreprises
86 893	95 671	4 816	502	—	102 088	28 492	Autres " " "
25 388 747	11 171 801	362 831	150 008	13 705	14 909 347	769 266	Chiffres d'affaires
142	18	10	2	1	773	17	^a
Pour cent des fonds de roulement							
28,6	19,1	29,0	63,7	46,6	43,8	24,3	Fonds propres
71,4	80,9	71,0	36,3	53,4	56,2	75,7	Fonds d'autrui
Pour cent du chiffre d'affaires							
0,7	0,4	1,0	2,0	—	2,5	1,3	Bénéfice net
9,0	4,9	11,9	10,7	16,4	8,5	11,4	Frais de commerce
En z l o t y s							
178 794	620 656	36 283	75 004	13 705	19 288	45 251	Débit par société
202	250	171	214	274	153	288	" " membre
8,80	2,17	5,97	7,60	29,74	4,57	7,57	Parts sociales par membre
286	748	400	954	421	490	115	Chiffre d'affaires p. cent des fonds de roul.

^a Les chiffres imprimés en italique indiquent le nombre des sociétés auxquelles se rapportent les données. ^b Y compris banques et placements. ^c Y compris titres et parts sociales propres—37 693 zl. ^d Y compris titres et parts sociales propres—7 187 zl. ^e Y compris titres et parts sociales propres—30 437 zl. ^f Y compris titres et parts sociales propres—200 zl. ^g Y compris titres et parts sociales propres—1 387 zl. ^h Y compris titres et parts sociales propres—20 908 zl. ⁱ Pour 8 518 933 zl. des frais de commerce il y a 871 012 zl. des intérêts. ^k Pour 454 816 zl. des frais de commerce il y a 21 771 zl. d'intérêts et commissions. ^l Y compris intérêts et commissions.

Source des tabl. 7—11: Données des unions de contrôle.

Tabl. 8. Spółdzielnie kredytowe —

Złote — Zlotys

Wyszczególnienie	Ogółem <i>Total</i>	Związek Spółdzielni Spożywców w Warszawie <i>Union des Sociétés Coopératives de Consommation à Varsovie</i>	Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie <i>Union des Sociétés Coopératives Polonaises à Varsovie</i>	Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu <i>Union des Sociétés Coopératives à Poznań</i>
Spółdzielni ogółem	2 942	3	219	217
Członkowie ^a	2 735	3	157	213
Ogółem	686 262	409	62 795	133 178
Na 1 spółdzielnię	251	136	400	625
Bilans ^a	2 790	3	160	213 ^b
<i>Stan czynny</i>				
Kasa	4 288 685	18 135	1 244 630	492 260
Banki i lokaty	3 621 262	"	523 316	450 670
Papiery wartościowe	2 573 123	"	817 878	1 133 909
Udziały własne	1 400 896	"	10 325	—
Towary	208 504	46 982	—	—
Pożyczki wekslowe	49 218 425	"	9 120 175	10 024 772
Inne pożyczki	32 298 808	331 373	2 855 567	5 869 433
Nieruchomości	12 070 177	—	3 060 998	2 369 600
Ruchomości	1 530 843	4 830	381 983	246 050
Inne	13 964 109	—	3 997 814	433 608
Strata	941 700	12 066	389 920	88 632
Suma bilansowa	122 116 532	413 386	22 402 606	21 108 934
<i>Stan bierny</i>				
Udziały	13 591 539	36 142	3 274 829	1 488 650
Fundusz zasobowy	13 277 949	43 746	1 096 208	1 906 909
Fundusze specjalne			458 642	1 760 330
Wkłady oszczędnościowe	35 582 094	53 768	8 965 095	6 265 597
Redyskonto weksli	20 945 057	" ^d	2 518 796	5 084 345
Banki	10 650 965	" ^d	1 383 665	1 341 449
Inni wierzyciele	12 415 870	279 535	762 123	2 282 070
Inne	13 728 574	" ^d	3 656 159	684 177
Czysta nadwyżka	1 924 484	195	287 089	295 407
Rachunek strat i nadwyżek ^a	2 757	3	160	201
<i>Straty</i>				
Koszty prowadzenia	9 475 833	38 697	2 165 822	1 616 400
Odsetki i prowizje	7 313 940	" ^e	1 828 979	1 991 232
Amortyzacja	319 297	697	65 239	21 988
Straty na dłużnikach	1 490 010	7 830	140 308	2 002
Inne			269 728	197 566
<i>Nadwyżki</i>				
Pozostałość z lat ubiegłych	53 407	" ^f	17 105	5 029
Odsetki i prowizje	16 797 589	34 553	3 630 749	3 765 995
Zyski na kursie	2 672 119	800	61 302	63 196
Inne			658 089	201 743
Obrót (pożyczki udzielone)	272 758 419	.	78 561 216	45 684 184
<i>a</i>	2 523	.	160	178
W %% kapitałów obrotowych —				
Fundusze własne	23,6	19,4	22,8	25,8
Fundusze obce	76,4	80,6	77,2	74,2
W %% o b r o t u —				
Czysta nadwyżka	0,6	.	0,4	0,3
Koszty prowadzenia	3,2	.	2,8	3,1
W z ł o t y c h —				
Obrót na 1 spółdzielnię	108 109	.	491 008	256 653
" " 1 członka	431	.	1 228	411
Udziały na 1 członka	19,41	88,37	51,17	11,18
W %% kapitałów obrotowych —				
Obrót	247	.	351	259

^a Liczby wydrukowane kursywą oznaczają, do ilu spółdzielni odnoszą się dane. ^b Ponadto 2 spółdzielnie na terytorium W. m. Gdańska (suma bilansowa 490 690 guldenów). ^c Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inne pożyczki”. ^d Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inni wierzyciele”. ^e Prawdopodobnie mieści się w pozycji „koszty prowadzenia”. ^f Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inne”.

Sociétés coopératives de crédit

1925

Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych w Lwowie <i>Union des Sociétés Coopératives à Lwów</i>	Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych w Warszawie <i>Union de Contrôle des Sociétés Coopératives Agricoles à Varsovie</i>	Związek Rew. Sp. Rolnicz. w Toruniu <i>Union de Contrôle des Sociétés Coopératives Agricoles à Toruń</i>	Związek Polsko-Siłaskich Spółdzielni Rolniczych w Katowicach <i>Union des Sociétés Polono-Silésiennes syst. Raiffeisen à Katowice</i>	Związek Spółek Rolniczych w Cieszynie <i>Union des Sociétés Agricoles à Teschen</i>	Spécification
117	398	3	131	54	Total des sociétés
<i>112</i>	<i>386</i>	<i>3</i>	<i>131</i>	<i>31</i>	Membres ^a
149 265	76 436	58	17 749	2 408	Total des membres
1 333	198	19	135	78	Par société
<i>108</i>	<i>398</i>	<i>3</i>	<i>131</i>	<i>54</i>	Bilan ^a
					<i>Actif</i>
336 845	240 802	2 319	45 835	17 540	Encaisse
835 073	108 013	—	9 581	74 633	Banques et placements
218 627	45 367	—	9 528	4 102	Titres
—	147 621	200	13 552	20 927	Parts sociales propres
—	—	—	—	—	Marchandises
8 596 432	6 145 036	6 200	82 642	281 937	Prêts sur lettres de gage
5 388 701	503 037	—	214 964	108 368	Autres prêts
2 579 815	1 688 125	—	—	3 500	Immeubles
135 862	208 796	—	6 094	4 322	Mobilier
692 783	1 206 509	35	233 393	13 069	Autres
36 193	91 528	503	2 417	10	Pertes
18 820 331	10 384 834	9 257	618 006	528 408	Total du bilan
					<i>Passif</i>
1 510 761	1 611 759	1 025	7 201	22 972	Parts sociales
2 310 937	417 887	200	10 906	71 377	Fonds de réserve
151 437	1 135 991	—	4 452	24 735	Réserves spéciales
7 235 028	1 359 519	8	165 690	279 396	Dépôts d'épargne
3 106 535	4 818 111	8 020	49	58 271	Récompte
3 338 255	58 467	4	354 211	32 217	Banques
426 606	88 609	—	22 560	19 807	Autres créanciers
433 125	803 915	—	40 689	5 763	Autres
207 647	90 576	—	12 248	13 870	Bénéfice net
<i>108</i>	<i>398</i>	<i>3</i>	<i>131</i>	<i>54</i>	Compte de pertes et profits ^a
					<i>Pertes</i>
1 040 742	682 377	530	59 512	20 974	Frais de commerce
111 257	760 040	340	57 583	48 607	Intérêts et commissions
29 583	21 210	—	—	23	Amortissement
24 920	—	—	—	—	Pertes sur débiteurs
32 341	45 070	—	7 724	643	Autres
<i>20 460</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>Profits</i>
1 138 258	1 485 157	368	114 679	78 323	Reste de l'année précédente
22 442	2 440	—	—	80	Intérêts et commissions
229 138	79 875	—	19 971	5 381	Bénéfice au change
					Autres
40 428 435	15 899 936	6 200	536 279	390 305	Chiffre d'affaires (prêts accordés)
<i>96</i>	<i>383</i>	<i>3</i>	<i>95</i>	<i>44</i>	^a
Pour cent des fonds de roulement					
22,2	31,4	13,2	5,6	25,2	Fonds propres
77,8	68,6	86,8	94,4	74,8	Fonds d'autrui
Pour cent du chiffre d'affaires					
0,5	0,6	—	1,7	2,9	Bénéfice net
2,3	4,1	8,5	8,0	4,4	Frais de commerce
En z l o t y s					
421 129	41 514	2 067	5 645	8 871	Chiffre d'affaires par société
316	210	108	42	114	" " " membre
10,49	20,45	17,67	0,41	5,45	Parts sociales par membre
Pour cent des fonds de roulement					
242	159	67	120	91	Chiffre d'affaires

^a Les chiffres imprimés en italique indiquent le nombre des sociétés auxquelles se rapportent les données. ^b En outre 2 sociétés sur le territoire de la ville libre de Dantzig (leur total du bilan — 490 690 florins dantz.) ^c Probablement est envisagée dans la rubrique „autres prêts”. ^d Probablement est envisagée dans la rubrique „autres créanciers”. ^e Probablement est envisagée dans la rubrique „frais de commerce”. ^f Probablement est envisagée dans la rubrique „autres”.

Tabl. 8. Spółdzielnie kredytowe (dok.) —

Złote — Złoty

Wyszczególnienie	Krajowy Patronat Spółdzielni Rolni- czych we Lwowie <i>Patronage des Sociétés Coopératives à Lwów</i>	Zw. Rewizyjny Spółdzielni Ukraiń- skich we Lwowie <i>Union de Contrôle des Sociétés Coop. Ukrainiennes à Lwów</i>	Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie <i>Union Ruthène de Contrôle à Lwów</i>	Związek Spółek Niemieckich w Polsce w Łodzi <i>Union des S-les Allemandes en Pologne à Łódź</i>
Spółdzielni ogółem	916	112	5	74
Członkowie ^a	915	57	4	73
Ogółem	92 462	39 370	2 995	2 749
Na 1 spółdzielnię	102	691	749	38
Bilans ^a	916	72	5	73
<i>Stan czynny</i>				
Kasa	374 457	164 988	4 408	4 091
Banki i lokaty	312 842	140 738	1 972	4 279
Papiery wartościowe	18 055	48 482	598	10
Udziały własne	150 484	—	—	11 400
Towary	—	—	—	22 363
Pożyczki wekslowe	7 506 800	1 210 917	111 460	1 608
Inne pożyczki	108 117	114 444	62 649	302 362
Nieruchomości	200 470	794 984	20 213	—
Ruchomości	44 865	19 307	1 885	1 446
Inne	262 546	70 779	2 660	—
Strata	14 265	4 124	—	2 204
Suma bilansowa	8 992 901	2 568 763	205 845	349 763
<i>Stan bierny</i>				
Udziały	1 205 885	333 292	17 823	13 963
Fundusz zasobowy	205 126	355 951	26 995	2 763
Fundusze specjalne	540 860	—	—	345
Wkłady oszczędnościowe	1 351 250	1 159 517	54 544	55 210
Redyskonto weksli	4 851 412	g	33 788	10 544
Banki	285 483	g	—	210 772
Inni wierzyciele	79 875	432 385	55 209	48 660
Inne	177 557	250 017	13 882	110
Czysta nadwyżka	295 453	37 601	3 604	7 396
Rachunek strat i nadwyżek ^a	903	68	5	73
<i>Straty</i>				
Koszty prowadzenia	420 663	101 346	17 614	22 999
Odsetki i prowizje	1 067 696	16 351	—	37 084
Amortyzacja	12 642	4 166	52	67
Straty na dłużnikach	—	—	—	—
Inne	164 645	16 656	1 263	5 918
<i>Nadwyżki</i>				
Pozostałość z lat ubiegłych	—	5	—	—
Odsetki i prowizje	1 663 978	132 169	7 696	65 653
Zyski na kursie	152	1 209	—	395
Inne	284 465	38 614	14 837	5 212
Obrót (pożyczki udzielone)	18 847 729	2 429 335	163 848	307 338
^a	869	54	5	73
W % kapitalów obrotowych —				
Fundusze własne	25,0	28,3	23,5	7,0
Fundusze obce	75,0	71,7	76,5	93,0
W % o b r o t u —				
Czysta nadwyżka	1,5	1,2	2,2	2,4
Koszty prowadzenia	2,1	3,3	10,8	7,5
W z ł o t y c h —				
Obrót na 1 spółdzielnię	21 689	44 988	32 770	4 210
" " 1 członka	213	65	44	111
Udziały na 1 członka	13,04	6,70	4,76	3,08
W % kapitalów obrotowych —				
Obrót	221	126	80	88

^a Liczby wydrukowane kursywą oznaczają, do ilu spółdzielni odnoszą się dane. ^b Prawdopodobnie mieści się w pozycji „papiery wartościowe”. ^c Prawdopodobnie mieści się w pozycji „ruchomości”. ^d Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inne”. ^e W tem inkaso 5 952 650 złotych. ^f Łącznie z rachunkiem bieżącym. ^g Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inni wierzyciele”. ^h W tem inkaso 6 236 646 złotych. ⁱ Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inne”.

Sociétés coopératives de crédit (fin)

1925

Związek Spółdzielni Niemieckich w Polsce w Poznaniu <i>Union des S-tés Coop. Allemandes en Pologne à Poznań</i>	Związek Spółdzielni Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu <i>Union des S-tés Coop. Agricoles de la Pologne de l'ouest à Poznań</i>	Zw. Spółdzielni Wiejskich Pomorza w Grudziądzu <i>Union des S-tés Rurales de Pomorze à Grudziądz</i>	Zw. Niemieckich Spółek Rolniczych we Lwowie <i>Union des S-tés Agricoles Allemandes à Lwów</i>	Zw. Rewizyjny Żydowski Tow. Spółdzielczy w Warszawie <i>Union de Contrôle des S-tés Coop. Juives à Varsovie</i>	Spécification
207	122	45	44	275	Total des sociétés
192	121	44	37	256	Membres ^a
14 122	10 468	3 852	1 160	76 786	Total des membres
74	87	88	31	308	Par société
196	120	45	37	256	Bilan ^a
					<i>Actif</i>
278 927	120 462	26 935	1 631	914 420	Encaisse
516 525	287 540	9 147	—	346 933	Banques et placements
115 207	112 223	377	50	48 710	Titres
982 172	27 723	^b	7 400	29 092	Parts sociales propres
32 613	51 567	54 611	368	—	Marchandises
1 052 172	297 526	138 858	20 072	4 621 818	Prêts sur lettres de gage
11 198 652	3 582 064	1 178 607	950	479 520	Autres prêts
1 036 605	115 212	^c	2 242	198 413	Immeubles
101 125	49 040	133 749	^d	191 489	Mobilier
515 759	10 932	—	20 130	6 504 092 ^a	Autres
45 156	13 497	5 701	4 405	231 079	Pertes
15 874 913	4 667 786	1 547 985	57 248	13 565 566	Total du bilan
					<i>Passif</i>
1 765 067	330 004	27 594	3 904	1 940 668	Parts sociales
927 195	294 413	375 464	4 578	298 706	Fonds de réserve
589 477	156 240	352 591	21 873	106 079	Réserves spéciales
4 729 680	761 604	93 651	—	2 721 732 ^f	Dépôts d'épargne
190 098	14 953	281 985	—	156 484	Réescompte
1 661 215	223 159	386 135	20 864	1 480 083	Banques
4 886 928	2 580 637	—	5 033	43 867	Autres créanciers
840 896	131 552	30 565	996	6 635 691 ^h	Autres
284 357	175 224	—	—	182 256	Bénéfice net
192	120	45	37	256	Compte de pertes et profits ^a
					<i>Pertes</i>
868 449	357 688	88 940	868	1 972 212	Frais de commerce
484 818	132 561	4 348	2 434	770 610	Intérêts et commissions
138 951	13 312	ⁱ	ⁱ	11 367	Amortissement
310 868	60 410	29 890	8 676	50 766	Pertes sur débiteurs
				112 786	Autres.
					<i>Profits</i>
2 546	1 206	—	—	7 056	Reste de l'année précédente
1 546 899	533 411	105 632	2 907	2 491 162	Intérêts et commissions
429 843	191 081	42 411	5 662	148 249	Bénéfice au change
				165 532	Autres
13 497 772	3 765 546	103 035	26 315	52 110 946	Chiffre d'affaires (prêts accordés)
178	103	15	11	256	^a
Pour cent des fonds de roulement					
22,5	20,5	28,0	16,6	18,6	Fonds propres
77,5	79,5	72,0	83,4	81,4	Fonds d'autrui
Pour cent du chiffre d'affaires					
1,9	4,0	9,9	1,1	0,3	Bénéfice net
6,0	8,2	28,8	1,0	3,8	Frais de commerce
En z l o t y s					
75 830	36 559	6 869	2 392	203 558	Chiffre d'affaires par société
1 025	420	78	77	661	" " " " membre
121,69	31,52	6,97	3,37	25,27	Parts sociales par membre
Pour cent des fonds de roulement					
94	94	40	155	384	Chiffre d'affaires

^a Les chiffres imprimés en italique indiquent le nombre des sociétés auxquelles se rapportent les données. ^b Est envisagée probablement dans la rubrique "titres". ^c Est envisagée probablement dans la rubrique "mobilier". ^d Est envisagée probablement dans la rubrique "autres". ^e Y compris l'encaissement—5 954 650 zł. ^f Conjointement avec le compte-courant. ^g Est envisagée probablement dans la rubrique "autres créanciers". ^h Y compris l'encaissement—6 236 646 zł. ⁱ Est envisagée probablement dans la rubrique "autres".

Złote — Zlotys

Wyszczególnienie	Ogółem <i>Total</i>	Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie <i>Union des S-tés Coopératives Polonaises à Varsovie</i>	Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu <i>Union des S-tés Coopératives à Poznań</i>	Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie <i>Union des S-tés Coopératives à Lwów</i>	Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych w Warszawie <i>Union de Contrôle des S-tés Agricoles Polonaises à Varsovie</i>	Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Toruniu <i>Union de Contrôle des S-tés Coopératives Agricoles à Torun</i>
Spółdzielni ogółem . . .	278	6	77	1	75	4
Członkowie ^a	270	3	75	1	75	4
Ogółem	129 576	1 868	12 023	1 166	58 982	1 801
Na 1 spółdzielnię	480	623	160	1 166	786	450
Bilans ^a	269	3	75	1	75	4
<i>Stan czynny</i>						
Kasa	577 721	8 170	194 694	4 004	127 789	4 804
Banki i lokaty	746 362	126	124 017	10 912	133 927	45 777
Towary	7 618 552	339 044	1 024 097	98 964	2 996 691	375 521
Nieruchomości	5 853 897	269 930	2 131 978	—	1 079 998	38 650
Ruchomości	1 345 730	94 529	530 917	7 860	377 401	33 435
Dłużnicy	13 874 359	418 644	6 025 930	143 315	3 224 485	533 552
Weksle	3 932 179	37 806	2 558 156	—	793 672	169 060
Inne	2 213 652	49 781 ^b	224 102 ^c	—	1 268 631	170 627
Srąta	2 021 573	—	364 555	—	1 235 686	29 760
Suma bilansowa	38 184 025	1 218 030	13 178 446	265 055	11 238 280	1 401 186
<i>Stan bierny</i>						
Udziały	3 180 071	72 279	1 070 803	19 698	801 106	79 163
Fundusz zasobowy . . . }	4 768 845	121 997	681 863	20 824	892 437	37 650
Fundusze specjalne . . }		142 448	1 117 515	—		
Wierzyciele	14 559 007	697 504	4 647 452	135 316	3 131 346	760 179
Banki	1 708 888	64 801	517 590	80 100	572 257	72 670
Akcepty	12 195 133	80 542	4 719 525	—	5 143 061	295 804
Inne	1 259 306	22 331	243 269	5 800	609 184	155 574
Czysta nadwyżka . . .	512 775	16 128	180 429	3 317	88 889	146
Rachunek strat i nadwyżek ^a .	269	3	75	1	75	4
<i>Straty</i>						
Koszty prowadzenia . . .	8 633 543	320 652	3 040 897	68 262	2 373 838	310 886
Odsetki i prowizje . . .	2 135 656	29 505	218 029	2 988	1 266 642	2 730
Amortyzacja	321 473	12 360	142 577	884	66 948	3 975
Inne	1 272 045	4 288	367 223	—	475 336	28 497
<i>Nadwyżki</i>						
Nadw. brutto na towar. .	9 419 514	363 316	3 299 596	78 439	2 295 309	258 834
Inne	1 360 074	19 618	212 125	—	740 659	57 640
Obrót towarowy	126 221 085	2 685 400	56 243 495	1 206 726	27 510 982	2 373 832
<i>a</i>	267	3	75	1	75	4
W % % kapitałów obrotowych —						
Fundusze własne	22,2	28,9	23,2	15,8	15,9	8,4
Fundusze obce	77,8	71,1	76,8	84,2	84,1	91,6
W % % o b r o t u —						
Czysta nadwyżka	0,4	0,6	0,3	0,3	0,3	0,0
Koszty prowadzenia . . .	6,8	11,9	5,4	5,7	8,6	13,1
W z ł o t y c h —						
Obrót towar. na 1 spółdz.	472 738	895 133	749 913	1 206 726	366 813	593 458
" " " " 1 czł. . . .	985	1 437	4 687	1 035	467	1 319
Udziały na 1 członka . .	24,54	38,69	89,06	16,89	13,58	43,96
W % % kapitałów obrotowych —						
Obrót	331	220	427	455	245	169

b W tym udziale i pensji reprezentantów

c W tem udziały i papiery procentowe — 152 303 zł.

Sociétés coopératives pour le commerce des produits agricoles

1925

Związek Spółek Rolniczych w Cieszyńie	Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Krakowie	Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczo-Handlowych we Lwowie	Związek Niemieckich Spółdzielni w Polsce w Poznaniu	Związek Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu	Związek Rew. Żydowskich Tow. Spółdz. w Warszawie	Spécification
Union des S-tés Agricoles à Teschen	Union de Contrôle des S-tés Coopératives Agricoles à Cracovie	Union de Contrôle des S-tés de Commerce Agricoles à Lwów	Union des S-tés Allemandes en Pologne à Poznań	Union des S-tés Agricoles de la Pologne de l'Ouest à Poznań	Union de Contrôle des S-tés Coop. Juives à Varsovie	
1	39	26	35	13	1	Total des sociétés
<i>I</i>	<i>39</i>	<i>26</i>	<i>32</i>	<i>13</i>	<i>I</i>	Membres ^a
53	35 242	4 987	12 309	1 082	63	Total des membres
53	904	192	385	83	63	Par société
<i>I</i>	<i>39</i>	<i>26</i>	<i>31</i>	<i>13</i>	<i>I</i>	Bilan ^a
						<i>Actif</i>
49	99 151	49 978	56 562	31 987	533	Encaisse
50	21 684	32 427	347 156	30 286	—	Banques et placements
1 842	1 308 558	469 346	820 085	184 404	—	Marchandises
36 943	976 517	172 490	947 024	200 367	—	Immeubles
2 739	108 116	37 115	104 101	49 517	—	Mobilier
10 494	1 385 225	583 622	1 069 889	471 013	8 190	Débiteurs
—	188 395	148 260	28 231	8 599	—	Escompte
3	149 493	68 209	266 976	15 563	267	Autres
—	210 160	151 580	7 549	22 219	64	Pertes
52 120	4 447 239	1 713 027	3 647 573	1 013 955	9 054	Total du bilan
						<i>Passif</i>
12 399	415 896	209 786	412 176	84 173	2 592	Parts sociales
1 923	603 600	137 801	563 157	75 483	253	Fonds de réserve
29 490	2 116 122	476 814	318 918	52 976	—	Réserves spéciales
7 591	—	129 716	1 892 465	672 319	—	Créanciers
—	1 196 400	648 494	235 206	23 417	5 540	Banques
—	50 230	92 212	81 718	29 589	—	Acceptations
717	65 051	18 204	42 804	37 233	669	Autres
			101 129	38 765	—	Bénéfice net
<i>I</i>	<i>39</i>	<i>26</i>	<i>31</i>	<i>13</i>	<i>I</i>	Compte de pertes et profits ^a
						<i>Pertes</i>
6 893	863 608	320 861	1 036 048	288 874	2 724	Frais de commerce
2 364	336 183	103 439	141 655	31 346	775	Intérêts et commissions
1 505	31 821	9 274	44 192	7 937	—	Amortissement
626	185 701	58 221	84 192	67 961	—	Autres
						<i>Profits</i>
3 225	1 110 097	327 114	1 302 850	380 734	—	Profit brut sur marchand.
8 879	157 667	31 304	96 817	31 930	3 435	Autres
16 053	11 359 444	3 715 705	15 532 771	5 576 677	.	Chiffre d'affaires
<i>I</i>	<i>39</i>	<i>26</i>	<i>30</i>	<i>13</i>	<i>a</i>	
Pour cent des fonds de roulement						
28,9	24,4	21,4	38,2	24,8	31,4	Fonds propres
71,1	75,6	78,6	61,8	75,2	68,6	Fonds d'autrui
Pour cent du chiffre d'affaires						
4,5	0,2	0,5	0,7	0,7	.	Bénéfice net
42,9	7,6	8,6	6,7	5,2	.	Frais de commerce
En zlotys						
16 053	291 268	142 912	517 759	428 975	.	Débit par société
303	322	744	1 345	5 168	.	" " membre
233,95	11,80	42,07	33,49	77,79	41,14	Parts sociales par membre
Pour cent des fonds de roulement						
31	255	217	426	550	.	Chiffre d'affaires

^a Les chiffres imprimés en italique indiquent le nombre des sociétés auxquelles se rapportent les données.^b Y compris titres et parts sociales propres — 10 023 zł.^c Y compris titres et parts sociales propres — 152 303 zł.

Tabl. 10. Spółdzielnie mleczarskie i jajczarskie —

Złote — Złotyś

Wyszczególnienie	Ogółem <i>Total</i>	Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu <i>Union des Sociétés Coopératives à Poznań</i>	Zw. Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych w Warszawie <i>Union de Contrôle des S-tés Coop. Agricoles Polonaises à Varsovie</i>	Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Krakowie <i>a</i> <i>Union de Contrôle des S-tés Coop. Agricoles à Cracovie a</i>
Spółdzielni ogółem	419	11	189	12
Członkowie ^b	⁴⁰²	¹⁰	¹⁸⁹	.
Ogółem	78 684	458	27 558	.
Na 1 spółdzielnię	196	46	146	.
Bilans ^b	⁴¹¹	⁸	¹⁸⁸	¹²
<i>Stan czynny</i>				
Kasa	497 361	30 065	74 890	12 759
Banki i lokaty	101 691	26 233	6 438	—
Towary	186 488	24 155	14 709	4 907
Nieruchomości	} 3 590 723	141 993	385 503	34 405
Ruchomości		98 023	489 000	2 120
Dłużnicy	561 233	70 420	136 584	28 093
Inne	422 571	6 260 ^c	77 279	53 045
Strata	165 488	1 542	33 931	19 821
Suma bilansowa	5 525 555	398 691	1 218 334	155 150
<i>Stan bierny</i>				
Udziały	1 341 868	73 811	588 391	53 236
Fundusz zasobowy	} 2 072 357	110 555	167 948	} 24 945
Fundusze specjalne		71 521	82 146	
Wierzyciele	1 652 209	117 167	346 939	55 392
Inne	334 361	17 985	5 680	21 085
Czysta nadwyżka	124 760	7 652	27 230	492
Rachunek strat i nadwyżek ^b	³⁹⁸	⁸	¹⁸⁸	.
<i>Straty</i>				
Koszty prowadzenia	} 3 081 755	} 187 192	} 901 968	.
Odsetki i prowizje				.
Amortyzacja	} 776 567	} 11 685	} 115 958	.
Inne				.
<i>Nadwyżki</i>				
Nadwyżka brutto na nabiałe	3 712 974	210 062	991 203	.
Inne	117 176	3 004	13 661	.
Obrót towarowy	26 573 093	1 158 048	9 070 309	.
<i>b</i>	³⁵⁶	⁷	¹⁸⁹	.
W %% kapitału obrotowego —				
Fundusze własne	64,0	66,1	71,0	50,6
Fundusze obce	36,0	33,9	29,0	49,4
W %% o b r o t u —				
Czysta nadwyżka	0,4	0,6	0,3	.
Koszty prowadzenia	10,4 ^f	14,1 ^f	10,0 ^f	.
W z ł o t y c h —				
Obrót towar. na 1 spółdz.	74 634	165 435	47 991	.
„ „ „ 1 członka	381	3 596	329	.
Udziały na 1 członka	16,66	200,59	21,44	.
W %% kapitału obrotowego —				
Obrót towarowy	555	332	740	.

^a Spółdzielnie jajczarskie. ^b Liczby wydrukowane kursywą oznaczają, do ilu spółdzielni odnoszą się dane. ^c W tem papiery procentowe i udziały własne—3 246 zł. ^d W tem papiery procentowe i udziały własne—154 109 zł. ^e W tem papiery procentowe i udziały własne—275 zł. ^f Łącznie z odsetkami i prowizjami.

Laiteries coopératives et sociétés coopératives pour l'écoulement des oeufs

1925

Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie <i>Patronage des Sociétés Coopératives à Lwów</i>	Ruski Związek Rewizyjny we Lwowie <i>Union Ruthène de Contrôle à Lwów</i>	Związek Spółdzielni Niemieckich w Poznaniu <i>Union des Sociétés Coopératives Allemandes en Pologne à Poznań</i>	Związek Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu <i>Union des S-ls Coopératives Agricoles de la Pologne de l'ouest à Poznań</i>	Związek Spółdzielni Wiejskich Pomorza w Grudziądzu <i>Union des Sociétés Rurales de Pomorze à Grudziądz</i>	Spécification
93	1	45	30	38	Total des sociétés
<i>93</i>	<i>1</i>	<i>43</i>	<i>28</i>	<i>38</i>	Membres ^b
44 901	361	2 497	1 208	1 701	Total des membres
483	361	58	43	45	Par société
<i>93</i>	<i>1</i>	<i>43</i>	<i>28</i>	<i>38</i>	Bilan ^b
					<i>Actif</i>
64 800	1 666	83 288	101 475	128 418	Encaisse
15 948	65	22 331	11 234	19 442	Banques et placements
10 649	554	63 081	39 340	29 093	Marchandises
100 339	9 216	561 998	362 717	548 562	Immeubles
168 632	2 289	476 365	209 561	219 823	Mobilier
28 767	1 675	87 983	101 665	106 046	Débiteurs
24 132	286	168 043 ^d	8 602 ^e	84 924	Autres
15 324	—	33 167	20 345	41 358	Pertes
428 591	15 751	1 496 256	854 939	957 843	Total du bilan
					<i>Passif</i>
118 829	6 120	227 396	178 654	95 431	Parts sociales
81 727	3 783	461 289	271 585	422 548	Fonds de réserve
11 764	—	283 181	79 365	219 823	Réserves spéciales
145 800	3 458	465 793	297 837	211 318	Créanciers
14 159	1 505	42 212	20 417	8 723	Autres
56 312	885	16 385	7 081		Bénéfice net
<i>93</i>	<i>1</i>	<i>43</i>	<i>27</i>	<i>38</i>	Compte de pertes et profits ^b
					<i>Pertes</i>
403 321	2 626	613 736	460 152	473 671	Frais de commerce
	239	33 910	1 951	2 989	Intérêts et commissions
59 838	1 417	62 478	48 305	32 291	Amortissement
	8 212	244 627	182 677		Autres
					<i>Profits</i>
495 093	13 379	870 209	673 567	459 461	Profit brut sur laitage
9 054	—	67 760	6 254	17 443	Autres
3 449 902	136 300	7 084 728	5 673 806	.	Chiffre d'affaires
<i>93</i>	<i>1</i>	<i>40</i>	<i>26</i>	<i>b</i>	
Pour cent des fonds de roulement					
62,7	68,4	66,0	62,8	55,0	Fonds propres
37,3	31,6	34,0	37,2	45,0	Fonds d'autrui
Pour cent du chiffre d'affaires					
1,6	0,6	0,2	0,1	.	Bénéfice net
11,7 ^f	1,9	8,1	7,8	.	Frais de commerce
En z l o t y s					
37 096	136 300	177 118	218 223	.	Débit par société
77	378	3 054	5 075	.	" " membre
2,65	16,95	91,17	148,38	56,10	Parts sociales par membre
Pour cent des fonds de roulement					
805	865	509	686	.	Chiffre d'affaires

a Sociétés coopératives pour l'écoulement des oeufs. b Les chiffres imprimés en italique indiquent le nombre des sociétés auxquelles se rapportent les données. c Y compris titres et parts sociales propres—3 246 zl. d Y compris titres et parts sociales propres—154 109 zl. e Y compris titres et parts sociales propres—275 zl. f Y compris intérêts et commissions.

Tabl. II. Spółdzielnie różne —

Złote — Złotyś

Wyszczególnienie	Ogółem <i>Total</i>	Spółdzielnie mieszkaniowe — <i>Sociétés des habitations à bon marché</i>							
		Ogółem <i>Total</i>	Związek Spółdzielni Spożywców w Warsza- wie <i>Union des S-tés Coop. des Consom. à Varsovie</i>	Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojsko- wych w Warsza- wie <i>Union de Contr. des S-tés Coop. Militaires à Varsovie</i>	Związek Spółdzielni Zarobk. i Gospod. w Poznaniu <i>Union des S-tés Coop. à Poznań</i>	Zw. Sto- warzy- szeń Za- robk. i Gosp. w Lwowie <i>Union des S-tés Coop. à Lwów</i>	Związek Spółek Rolni- czych w Cies- zynie <i>Union des S-tés Agricoles à Teschen</i>	Związek Spółdz. w Pol- sce <i>Union des S-tés Coop. Alleman- des à Poznań</i>	Zw. Niem. Spółek Roln. we Lwowie <i>Union d. S-tés Coop. Agric. Allem. à Lwów</i>
Spółdzielni ogółem	270	41	6	14	12	1	1	6	1
Członkowie ^b	241	39	6	13	12	1	1	5	1
Ogółem	34 093	7 761	1 024	1 527	4 191	62	37	866	54
Na 1 spółdzielnię	141	199	171	117	349	62	37	173	54
Bilans ^b	241	35	6	9	12	1	1	5	1
<i>Stan czynny</i>									
Kasa	248 684	45 204	9 854	20 317	11 457	473	203	2 649	251
Banki i lokaty	506 343	170 575	—	—	161 772	864	—	7 939	—
Papiery i udziały	1 644 761	19 163	—	14 893	4 017	—	—	—	253
Towary	5 457 819	51 307	49 795	—	670	—	—	842	—
Dłużnicy	4 366 874	1 622 162	151 575	801 648	608 407	9 628	25 000	19 120	6 784
Nieruchomości	20 028 614	16 444 350	1 021 483	9 544 763	5 164 155	2 547	42 620	668 782	—
Ruchomości	2 815 772	85 026	4 563	70 224	5 376	—	—	4 863	—
Inne	1 530 683	665 350	—	166 685	495 164	—	—	3 501	—
Strata	289 555	3 137	1 204	—	1 626	—	—	307	—
Suma bilansowa	36 888 505	19 106 274	1 238 474	10 618 520	6 452 644	13 512	67 823	708 003	7 288
<i>Stan bierny</i>									
Udziały	4 464 556	906 729	110 701	346 506	235 519	10 873	42 823	156 571	3 736
Fundusz zasobowy	6 103 976	3 626 999	122 092	30 214	667 281	1 500	—	48 381	223
Fundusze specjalne	—	—	—	—	2 723 627	—	—	33 641	—
Wkłady oszczędn.	1 344 584	1 100 164	1 242	1 096 602	—	—	—	—	2 320
Redyskonto weksli	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Banki	20 131 788	10 286 383	1 001 567	8 723 514	41 152	—	25 000	3 889	—
Inni wierzyciele	—	—	—	—	127 205	149	—	363 907	—
Inne	4 300 848	3 124 720	—	421 694	2 608 521	—	—	94 505	—
Czysta nadwyżka	542 753	61 369	2 872	—	49 389	990	—	7 109	1 009
Rachunek strat i nadwyżek ^b	225	25	4	2	12	1	—	5	1
<i>Straty</i>									
Koszty prowadzenia	11 559 759	377 911	35 453	135 337	194 988	50	—	11 339	177
Odsetki i prowizje	—	—	—	—	—	—	—	567	—
Amortyzacja	2 915 640	246 688	471	4 578	39 915	—	—	6 652	—
Inne	—	—	9 387	—	125 107	415	—	59 941	222
<i>Nadwyżki</i>									
Nadw. brutto na tow.	11 875 783	—	—	—	—	—	—	—	—
" " " prod.	1 184 357	27 282	27 282	—	—	—	—	—	—
Inne	1 698 677	653 967	19 272	140 175	407 773	1 454	—	83 885	1 408
Obrót towarowy	26 866 544	32 277	32 277	—	—	—	—	—	—
<i>b</i>	114	1	1	—	—	—	—	—	—
W %% kapitałów obrotowych —									
Fundusze własne	30,1	24,0	19,0	3,6	57,0	98,9	63,1	34,7	68,2
Fundusze obce	69,9	76,0	81,0	96,4	43,0	1,1	36,9	65,3	31,8
W %% obrotu —									
Czysta nadwyżka	1,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Koszty prowadzenia	23,5 ^d	—	—	—	—	—	—	—	—
W złotych —									
Obrót na 1 spółdz.	235 671	32 277	32 277	—	—	—	—	—	—
" " 1 członka	1 671	—	—	—	—	—	—	—	—
Udziały na 1 członka	131,38	130,19	108,10	329,06	56,20	175,37	1157,38	180,80	69,19
W %% kapitałów obrotowych —									
Obrót	154	—	—	—	—	—	—	—	—

a Spółdzielnie surowcowo-warsztatowe (rzemieślnicze). b Liczby wydrukowane kursywą oznaczają, do ilu spółdzielni odnoszą się dane. c Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inne”. d Łącznie z odsetkami i prowizjami.

Sociétés coopératives diverses

1925

Spółdz. gorzelnicze—Distil. de l'alcool			Spółdzielnie wytwórcze — Sociétés de production					Spécification
Ogółem	Związek Niemieckich Spółdzielni w Polsce w Poznaniu	Związek Spółdzielni Rolniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu <i>Union des S-tés Coop. Agricoles en Pologne de l'ouest à Poznań</i>	Ogółem	Związek Spółdzielni Spożywców w Warsza- wie	Związek Spółdzielni Polskich w War- szawie	Związek Spółdzielni Zarobko- wych i Gosp. w Poznaniu	Związek Stowarzy- szeń Zarobk. i Gospod. we Lwowie	
Total	<i>Union des S-tés Coop. Allemandes à Poznań</i>	<i>Union des S-tés Coop. Agricoles en Pologne de l'ouest à Poznań</i>	Total	<i>Union des S-tés Coop. de Consom. à Varsovie</i>	<i>Union des S-tés Coop. Polonaises à Varsovie</i>	<i>Union des S-tés Coop. à Poznań</i>	<i>Union des S-tés Coop. à Lwów</i>	
41	21	20	37	3	1	14	14	Total des sociétés
40	20	20	34	3	1	13	14	Membres ^b
1 721	1 157	564	4 124	249	220	907	2 458	Total des membres
43	58	28	121	83	220	70	176	Par société
41	21	20	34	3	1	13	13	Bilan ^b
18 372	5 768	12 604	43 238	3 314	1 100	9 588	19 890	Actif
71 246	45 720	25 526	14 022	.	—	8 540	5 482	Encaisse
—	—	—	5 153	.	—	2 566	.	Banques et placements
31 884	16 022	15 862	267 636	30 101	9 919	94 232	127 813	Titres et parts soc. pr.
43 372	23 411	19 961	252 068	28 889	3 475	110 771	94 928	Marchandises
674 183	343 132	331 051	662 662	152 675	—	8 873	483 623	Débiteurs
491 777	306 189	185 588	297 490	97 161	5 226	7 192	140 341	Immeubles
75 266	46 750	28 516	68 713	.	—	759	65 524	Mobilier
65 461	11 338	54 123	23 244	13 139	—	—	9 773	Autres
1 471 561	798 330	673 231	1 634 226	325 279	19 720	242 521	947 374	Pertes
396 270	193 127	203 143	512 442	142 611	6 705	87 488	259 858	Total du bilan
414 595	256 254	158 341	351 215	44 844	—	9 201	208 014	Passif
303 438	195 687	107 751	4 025	—	5 124	15 730	18 424	Parts sociales
22 817	12 817	10 000	517 432	112 346	—	15 749	—	Fonds de réserve
87 436	43 650	43 786	—	—	—	4 196	163 988	Réserves spéciales
190 279	61 228	129 051	152 483	—	6 489	70 163	117 712	Dépôts d'épargne
48 945	30 497	18 448	96 629	25 478	1 402	39 698	29 627	Réescompte
7 781	5 070	2 711	—	—	—	—	—	Banques
41	21	20	32	3	1	12	13	Autres créanciers
370 725	224 382	146 343	1 131 172	157 118	17 292	163 528	645 348	Autres
14 776	5 293	9 483	260 963	16 391	922	821	12 090	Bénéfice net
55 472	34 830	20 642	991 384	96 286	84 372	260 830	409 721	Compte de pertes et prof. ^b
307 960	151 321	156 639	455 236	87 890	—	—	366 830	Pertes
—	—	—	32 825	11 528	—	641	20 656	Frais de commerce
657 273	377 594	279 679	5 519 931	371 319	.	3 167 410	1 980 458	Intérêts et commiss.
34 182	32 166	2 016	—	—	—	—	—	Amortissement
1 747 489	946 576	800 913	5 519 931	371 319	.	3 167 410	1 980 458	Autres
32	21	11	24	3	.	12	8	Profits
76,3	81,4	70,1	58,7	65,5	67,1	62,7	54,5	Profit brut sur march.
23,7	18,6	29,9	41,3	34,5	32,9	37,3	45,5	" " " product.
0,3	0,5	0,2	1,2	6,9	.	1,2	0,9	Chiffre d'affaires
16,6	23,7	9,9	15,4	42,3	.	5,2	20,1	^b
Pour cent des fonds de roulement								
76,3	81,4	70,1	58,7	65,5	67,1	62,7	54,5	Fonds propres
23,7	18,6	29,9	41,3	34,5	32,9	37,3	45,5	Fonds d'autrui
Pour cent du chiffre d'affaires								
0,3	0,5	0,2	1,2	6,9	.	1,2	0,9	Bénéfice net
16,6	23,7	9,9	15,4	42,3	.	5,2	20,1	Frais de commerce
En zlotys								
54 609	45 075	73 557	229 997	123 773	.	263 951	247 557	Débit par société
1 270	777	2 627	1 901	1 491	.	3 771	1 407	" " membre
224,76	158,56	360,18	124,56	572,74	30,48	96,46	113,57	Parts soc. par membre
Pour cent des fonds de roulement								
152	119	219	479	114	.	1 415	340	Chiffre d'affaires

a Sociétés pour l'achat des matières premières et ateliers d'artisans. b Les chiffres en italique désignent à combien de sociétés se rapportent les données. c Est envisagée probablement dans la rubrique "autres". d Conjointement avec intérêts et commissions.

Tabl. II. Spółdzielnie różne (dok.) —

Złote — Złotyś

Wyszczególnienie	Spółdzielnie wytwórcze (dok.) <i>Sociétés productives (fin)</i>		S p ó ł d z i e l n i e i n n e —						
	Ruski Zw. Rewizyjny we Lwowie <i>Union de Contr. des Ruthènes à Lwów</i>	Zw. Rewiz. Zyd. Tow. Spółdz. w Warszawie <i>Union de Contr. des S-tés Coop. Juives à Varsovie</i>	Ogółem <i>Total</i>	Związek Spółdz. Spożyw. w War- szawie a <i>Union des S-tés Coop. de Consom- mateurs à Var- sovie a</i>	Związek Spółdz. Polskich w War- szawie b <i>Un. des S-tés Coop. Polo- naïses à Var- sovie b</i>	Związek Spółdzielni Zarobkow. i Gospod. w Pozna- niu c <i>Union des Sociétés Coopéra- tives à Poznań c</i>	Zw. Rew. Spółdz. Kółek Rolnicz. w Kra- kowie c <i>Union de Contr. des S-tés d'Agricult. à Cra- covie c</i>	Zw. Stow. Zarobk. i Gospod. we Lwo- wie c <i>Union des S-tés Coopéra- tives à Lwów c</i>	Zw. Rew. Polsk. Spółdz. Rolnicz. w War- szawie d <i>Un. d. C. des S-tés Agric. Polonaises à Varso- vie d</i>
Spółdzielni ogółem	3	2	151	6	4	14	4	11	4
Członkowie g	1	2	128	6	2	11	3	11	4
Ogółem	137	153	20 487	1 001	1 082	1 461	1 514	1 817	996
Na 1 spółdzielnię	137	77	159	167	541	133	505	165	249
Bilans g	2	2	131	5	2	11	3	10	4
<i>Stan czynny</i>									
Kasa	42	9 304	141 270	1 747	354	34 575	3 566	4 457	694
Banki i lokaty	0	—	250 500	h	2 292	127 187	18	472	2 811
Papiery i udziały	—	2 587	1 620 445	h	56	1 551 654	h	h	h
Towary	482	5 089	5 106 992	110 142	—	4 202 312	56 605	72 705	6 758
Dłużnicy	211	13 794	2 449 272	62 110	13 022	1 742 331	7 233	40 406	16 306
Nieruchomości	17 491	—	2 247 419	—	—	607 431	29 677	39 314	34 360
Ruchomości	4 353	43 217	1 941 479	50 082	25 715	1 403 207	5 317	23 882	116 142
Inne	55	2 375	721 354	h	53 155	40 000	3 893	31 311	21 287
Strata	332	—	197 713	15 392	—	13 302	1 070	18 089	7 247
Suma bilansowa	22 966	76 366	14 676 444	239 473	94 594	9 721 999	107 379	230 636	205 605
<i>Stan bierny</i>									
Udział	2 483	13 297	2 649 115	24 033	21 255	1 818 611	26 095	62 139	31 813
Fundusz zasobowy	10 355	1 072	1 407 819	35 270	4 725	327 788	10 789	40 783	59 371
Fundusze specjalne	—	38 451	—	—	—	251 787	3 452	12 788	—
Wkłady oszczędn.	4 025	—	240 395	—	—	—	—	—	—
Redyskonto weksli	—	—	—	—	—	2 191 114	12 171	—	—
Banki	—	15 053	9 027 441	177 112	—	1 661 287	—	32 920	12 500
Inni wierzyciele	4 360	7 376	—	—	8 315	2 979 639	40 773	51 537	98 507
Inne	1 579	857	974 700	—	52 869	212 352	1 749	20 198	2 073
Czysta nadwyżka	164	260	376 974	3 058	7 430	279 421	12 350	10 271	1 341
Rachunek strat i nadwy- żek g	1	2	127	5	2	10	3	9	4
<i>Straty</i>									
Koszty prowadzenia	356	135 337	9 665 175	94 696	45 018	7 435 319	36 989	117 019	38 683
Odsutki i prowizje	103	—	—	—	—	—	4 990	9 806	9 054
Amortyzacja	389	4 578	2 044 557	119	2 862	165 335	907	2 853	7 391
Inne	—	—	—	17 414	550	1 531 118	3 654	1 830	46
<i>Nadwyżki</i>									
Nadw. brutto na tow.	—	140 175	10 884 399	37 664	55 855	9 219 408	40 578	88 817	31 522
" " " prod.	516	—	44 566	44 566	—	—	—	—	—
Inne	—	—	977 703	17 665	—	178 482	17 242	47 668	17 646
Obrót towarowy	744	.	19 566 847	671 864	.	14 071 176	306 549	169 663	151 042
g	1	.	57	5	.	7	3	6	4
W %% kapitałów obrotowych —									
Fundusze własne	56,6	69,6	30,2	51,1	35,3	27,5	49,2	54,6	45,0
Fundusze obce	43,4	30,4	69,8	48,9	64,7	72,5	50,8	45,4	55,0
W %% o b r o t u —									
Czysta nadwyżka	22,0	.	0,8	0,5	.	2,5	4,0	3,6	0,9
Koszty prowadzenia	47,8	.	22,2	14,1	.	37,0	12,1	46,0	25,6
W z ł o t y c h —									
Obrót na 1 spółdz.	744	.	343 278	134 373	.	2 010 168	102 183	28 277	37 761
" " 1 członka	6	.	2 159	805	.	15 114	202	171	151
Udziały na 1 członka	18,12	76,91	127,18	28,78	19,64	1244,77	17,24	37,66	31,94
W %% kapitałów obrotowych —									
Obrót	3	.	309	281	.	227	285	123	73

a Spółdzielnie pracy, księgarwie i wydawnictwa. b Spółdzielnie pracy i handlowe. c Spółdzielnie różne. d Spółdzielnie piekarskie i różne. e Spółdzielnie elektryfikacyjne i różne. f Spółdzielnie zakupu i sprzedaży bydła oraz różne. g Liczby wydrukowane kursywą oznaczają, do ilu spółdzielni odnoszą się dane. h Prawdopodobnie mieści się w pozycji „inne”. i Prawdopodobnie mieści się w pozycji „nieruchomości”. k Łącznie z odsetkami i prowizjami.

Sociétés coopératives diverses (fin)

1925

Sociétés coopératives diverses									Spécification
Zw. Spółek Rolniczych w Cieszylinie c	Zw. Polsko-Sląskich Spółdz. Raiff. w Katowicach e	Zw. Rew. Spółdz. Rolniczo-Handlowych we Lwowie c	Zw. Rew. Spółdz. Ukraińskich we Lwowie c	Związek Spółdzielni Niemieck. w Polsce w Poznaniu f	Zw. Spółdz. Roln. na Polskę Zach. w Poznaniu e	Zw. Spółdz. Wiejskich Pomorza w Grudziądzu c	Zw. Rew. Żydow. Towarz. Spółdz. w Warszawie		
Union des Sociétés Agricoles à Teschen c	Un. Polono-Silésienne des S-tés Coop. syst. Raiff. à Katowice e	Un. de Coop. des S-tés de Commerce Agricole à Lwów c	Union de Contr. des S-tés Coop. Ukrainiennes à Lwów c	Union des S-tés Coop. Allemandes à Poznań f	Union des S-tés Coop. Agricoles en Pologne de l'ouest à Poznań e	Union des Sociétés Rurales de Pomorze à Grudziądz c	Union de Contr. des Sociétés Coopératives Juives à Varsovie	wydaw-nicze d'édit-ion	handlo-we commer-ciales
12	4	4	29	22	16	15	3	3	Total des sociétés
12	4	4	18	17	15	15	3	3	Membres g
1 700	356	163	5 902	2 137	727	1 138	154	339	Total des membres
142	89	41	328	125	45	76	51	113	Par société
12	4	4	23	17	15	15	3	3	Bilan g
19 183	3 659	3 217	21 571	37 666	3 578	4 675	1 323	1 005	Actif
4 592	1 208	1 079	64 651	36 286	6 066	345	2 364	1 129	Encaisse
. h	. h	. h	820	. h	—	61 238	6 650	27	Banques et placements
78 115	—	47 762	238 009	116 912	—	8 503	157 135	12 034	Titres et parts soc. pr.
151 822	8 034	34 813	83 947	101 091	25 581	16 250	124 391	21 935	Marchandises
14 699	—	4 448	279 915	806 990	256 578	174 007	—	—	Débiteurs
6 935	5 389	2 074	97 116	46 984	27 581	. i	129 833	1 222	Immeubles
3 797	459 020	21 627	35 188	15 471	9 859	26 746	—	—	Mobilier
21 614	—	22 923	1 907	34 993	4 081	9 879	30 323	16 893	Autres
300 757	477 310	137 943	823 124	1 196 393	333 324	301 643	452 019	54 245	Pertes
80 796	16 115	26 667	109 663	260 205	41 678	50 025	63 824	16 196	Total du bilan
11 729	2 572	1 749	97 530	103 206	118 189	107 662	7 570	4 761	Passif
—	—	—	240 395	60 782	75 758	—	69 558	—	Parts sociales
—	—	—	68 894	7 500	—	—	—	—	Fonds de réserve
44 421	—	17 945	—	16 782	11 406	51 831	116 768	791	Réserves spéciales
156 969	314	90 185	207 340	642 189	81 321	20 540	194 016	32 354	Dépôts d'épargne
2 850	449 713	1 339	82 996	76 391	2 214	69 956	—	—	Réescompte
3 992	8 596	58	16 306	29 338	2 758	1 629	283	143	Banques
12	3	4	23	17	14	15	3	3	Autres créanciers
91 996	37 323	75 112	447 926	172 324	9 403	140 979	790 160	39 416	Autres
21 113	—	17 854	18 126	8 084	2 212	1 573	—	—	Bénéfice net
923	—	338	11 118	11 811	7 443	4 673	144 230	4 866	Compte de pertes et profits g
18 274	1 940	7 413	66 458	27 661	3 330	—	—	—	Pertes
104 253	—	69 629	116 350	67 037	2 510	134 196	890 789	25 691	Frais de commerce
12 536	48 513	13 323	441 677	148 604	18 555	4 723	14 227	1 842	Intérêts et commis.
1 151 065	.	261 810	418 879	2 364 799	.	.	.	.	Amortissement
8	.	3	13	8	.	.	.	.	Autres
									Profits
									Profit brut sur. march.
									" " " product.
									Autres
									Chiffre d'affaires
									g
Pour cent des fonds de roulement									
32,1	5,7	20,6	27,2	37,9	71,6	52,8	31,3	38,9	Fonds propres
67,9	94,3	79,4	72,8	62,1	28,4	47,2	68,7	61,1	Fonds d'autrui
Pour cent du chiffre d'affaires									
0,2	.	0,0	2,2	0,6	.	.	.	.	Bénéfice net
5,3	.	21,5	60,4	3,4	.	.	.	.	Frais de commerce
En z l o t y s									
143 883	.	87 270	32 221	295 600	.	.	.	.	Débit par société
1 013	.	2 129	98	2 365	.	.	.	.	" " " membre
47,53	45,27	163,60	14,54	121,76	57,33	43,96	414,44	47,78	Parts soc. par membre
Pour cent des fonds de roulement									
574	.	253	90	420	.	.	.	.	Chiffre d'affaires

a Coopératives de travail, librairies et éditions. b Coopératives de travail et commerciales. c Coopératives diverses. d Coopératives—boulangeries et autres. e Coopératives d'électrification et diverses. f Coopératives pour l'achat et la vente du bétail et diverses. g Les chiffres imprimés en italique désignent à combien de sociétés se rapportent les données. h Probablement est envisagée dans la rubrique „autres”. i Probablement est envisagée dans la rubrique „immeubles”. k Conjointement avec intérêts et commissions.

Tabl. 12. Hurtownie spółdzielni spożywczych —

Wyszczególnienie	Związek Spółdzielni Spożywców w Warszawie <i>Union des S-tés Coopératives de Consommation à Varsovie</i>		9 związków okręgowych Związków Spółdzielni Spożywców <i>9 unions régionales appartenant à l'Union d. S-tés Coop. de Consom.</i>	Centrala Spoż. Stow. Spółdz. Robotników Chrześc. w Warszawie <i>Un. Centr. d. S-tés de Consom. des ouv. Chrét. à Varsovie</i>	Polska Centrala Spółdz. Pracowników Kol. w Warszawie <i>Un. Centr. Polonaise d. S-tés de Consom. des Cheminots à Varsovie</i>	4 hurtownie spółdzielni wojskowych <i>4 magasins de gros des S-tés Coop. Militaires</i>	3 hurtownie spółdzielni wojskowych <i>3 magasins de gros des S-tés Coop. Militaires</i>
	1925	1926	1925	1925	1925	1925	1926
Obejmuje spółdzielni	828	806	188	47	7	53 ^b	40 ^c
Obroty towarowe ogółem	41 411 772	54 423 094	10 438 085	248 107	1 011 000	3 385 695	1 013 297
Na 1 spółdzielnię	50 014	67 522	55 522	5 279	144 429	63 881	25 332
Bilans							
<i>Stan czynny</i>							
Kasa	138 489	185 012	54 422	66	3 952	22 060	13 863
Banki (lokaty)	531 033	728 298	f	287	f	7 095	93
Papiery i udziały	81 730	159 804	f	1 390	f	7 406	—
Towary	3 478 845	6 054 458	607 684	12 426	157 814	565 419	141 227
Dłużnicy	1 955 461	2 052 796	346 686	31 404	152 879	204 884	87 695
Nieruchomości	1 660 499	1 916 285	254 565	2 700	—	71 510	2 736
Ruchomości	127 372	223 296	54 027	2 960	1	113 596	15 116
Inne	516 644	252 351	f	330	f	3 821	1 513
Strata	—	—	102 746	26 344	—	118 162	—
Suma bilansowa	8 490 073	11 572 290	1 420 130	77 907	314 646	1 113 953	262 243
<i>Stan bierny</i>							
Udziały	620 544	729 692	155 652	2 562	5 020	67 130	27 559
Fund. zasob. i spec.	1 479 236	1 750 624	227 090	6 023	3 268	169 046	51 898
Banki	306 424	319				—	—
Wierzyciele	5 564 133	8 633 982	916 659	54 479	299 779	842 840	148 211
Inne	355 866	223 163		14 843		20 025	664
Czysta nadwyżka	163 870	234 510	120 729	—	6 579	14 912	33 911
Rachunek strat i nadwyżek							
<i>Straty</i>							
Koszty prowadzenia	1 144 857	1 300 977		24 873		351 209	86 368
Odsetki i prowizje	158 883	208 709	495 065	17 774	104 087	10 385	2 209
Amortyzacja	56 290	121 325	17 892	—	—	9 088	5 013
Inne	1 147 217 ^f	1 324 524 ^h	163 604	15 953	26 948	40 437	335
<i>Nadwyżki</i>							
Nadw. brutto na towar.	2 259 320	2 370 257	664 534	10 872	137 065	265 868	98 218
Odsetki i prowizje	184 230	325 017	—	5 267	—	3 052	7 059
Inne	227 567 ^k	494 771 ^l	30 010	16 117	549	38 949 ^m	22 559 ⁿ
W %% kapitałów obrotowych —							
Fundusze własne	26,7	23,5	35,5	11,0	4,7	22,5	43,2
Fundusze obce	73,3	76,5	64,5	89,0	95,3	77,5	56,8
Obrót towarowy	488	470	735	318	321	304	386
W %% obrotu —							
Czysta nadwyżka	0,4	0,4	1,2	10,6 ^o	0,6	0,4	3,3
Koszty prowadzenia	3,1	2,4	4,7 ^p	10,0	10,3 ^p	10,7	8,6

a Bilanse z dnia 30 czerwca. b Ponadto 5 760 członków fizycznych. c Ponadto 1 080 członków fizycznych. d Ponadto 5 185 członków fizycznych. e Ponadto 5 188 członków fizycznych. f Drobne kwoty, mieszczące się w rachunku „dłużnicy”. g W tem strata na różnicy kursu 413 490 zł. h W tem strata na różnicy kursu 1 233 450 zł. i W tem komisowe 197 235 zł. k W tem nadwyżka na wywozie 27 737 zł. l i na produkcji własnej 175 499 zł. m W tem nadwyżka na wywozie 77 902 zł. n i na produkcji własnej 363 224 zł. o W tem nadwyżka na produkcji własnej 32 071 zł. p W tem nadwyżka na produkcji własnej 17 399 zł. q Straty w odsetkach obrotu. r Łącznie z odsetkami i prowizjami.

Źródło tabl. 12—14: Dane hurtowni.

Magasins de gros des sociétés coopératives de consommation

1925, 1926

Związek Ekonomiczny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie <i>Union Economique des Sociétés Coopératives d'Agriculteurs à Cracovie</i>		Centrosouz (hurtownia rusińskich spółdzielni miejskich) we Lwowie <i>Centrosouz (mag. de gros des S-tés Coop. ruthènes) à Lwów</i>		Narodna Torhowla (hurtownia rusińskich spółdzielni wiejskich) we Lwowie <i>Narodna Torhowla (magasin de gros des S-tés coopératives rurales ruthènes) à Lwów</i>		26 powiatowych związ. Zw. Rew. Spółdzielni Ukrainskich <i>26 unions d'arrondis. appartenant à l'Union de Contr. des S-tés Ukrainien.</i>	Spécification
1925	1926	1925 ^a	1926 ^a	1925 ^a	1926 ^a	1925	
213	213	49	51	296 ^d	302 ^e	805	Nombre des sociétés
10 957 266	13 429 454	1 728 113	4 357 297	2 806 647	11 242 145	2 423 955	Total d. chiffres d'affaires
51 443	63 049	35 268	85 437	9 482	37 226	3 011	Par société
							Bilan
							<i>Actif</i>
28 650	35 468	3 907	17 979	4 998	12 155	17 689	Encaisse
29 503	93 382	7 717	45 423	81 297	113 470	14 498	Banques (placements)
1 392	3 160	19 666	19 666	570	4 770	—	Titres et parts sociales
593 880	842 118	163 767	108 701	349 224	684 773	342 707	Marchandises
3 372 276	2 953 260	104 082	332 361	1	1	168 555	Débiteurs
157 821	211 093	25 294	25 294	380 374	381 000	18 358	Immeubles
42 007	116 431	8 158	7 000	21 017	20 150	23 923	Mobilier
—	—	9 896	6 085	—	3 125	50 518	Autres
—	—	—	—	—	—	17 723	Pertes
4 225 529	4 254 912	342 487	562 509	837 481	1 219 444	653 971	Total du bilan
							<i>Passif</i>
248 615	249 565	21 458	74 614	36 398	75 917	47 387	Parts sociales
21 543	49 046	30 387	32 249	73 357	76 474	13 473	Réserves
—	1 012 323	—	—	—	84 954	—	Banques
3 924 016	2 929 421	277 569	453 144	718 745	965 978	510 468	Créanciers
5 558	1 228	12 112	—	6 171	8 116	77 622	Autres
25 797	13 329	961	2 502	2 810	8 005	5 021	Bénéfice net
							Compte de pertes et prof.
							<i>Pertes</i>
391 481	452 578	115 255	91 448	244 932	369 402	253 126	Frais de commerce
26 354	67 505	25 295	22 753	29 428	108 115	65 232	Intérêts et commis.
5 905	8 022	—	716	—	3 385	1 188	Amortissement
1 970	10 108	—	—	6 266	12 383	16 648	Autres
							<i>Profits</i>
218 015	367 863	120 325	103 186	272 683	474 871	298 592	Profit brut sur march.
202 398 ^f	168 209	14 956	14 233	2 378	—	3 648	Intérêts et commis.
31 094	15 470	6 230	—	8 375	26 419	21 252	Autres
Pour cent des fonds de roulement							
7,0	7,3	15,4	19,4	13,4	13,2	10,1	Fonds propres
93,0	92,7	84,6	80,6	86,6	86,8	89,9	Fonds d'autrui
259	316	505	775	335	922	371	Chiffre d'affaires
Pour cent du chiffre d'affaires							
0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	Bénéfice net
3,6	3,4	6,6	2,1	11,8	3,3	10,4	Frais de commerce

^a Bilans du 30 juin. ^b En outre 5 760 membres physiques. ^c En outre 1 989 membres physiques. ^d En outre 5 185 membres physiques. ^e En outre 5 188 membres physiques. ^f Petites sommes comprises dans le compte „débiteurs“. ^g Y compris la perte au change 413 490 zł. ^h Y compris la perte au change 1 233 450 zł. ⁱ Y compris les commissions 197 235 zł. ^k Y compris le bénéfice sur l'exportation 27 737 zł. et sur la production 175 499 zł. ^l Y compris le bénéfice sur l'exportation 77 902 zł. et sur la production 363 224 zł. ^m Y compris le bénéfice sur la production 32 071 zł. ⁿ Y compris le bénéfice sur la production 17 399 zł. ^o Pertes en pour-cents du chiffre d'affaires. ^p Y compris intérêts et commissions.

Source des tabl. 12—14: Données des Magasins de gros.

Tabl. 13. Hurtownie spółdzielni rolniczo-handlowych —

Wyszczególnienie	Centrala Spółdzielczych Stowarzyszeń Rolniczo-Handlowych w Warszawie <i>Magasin de gros des Sociétés du commerce agricole à Varsovie</i>		Centrala Spółdzielni Rolniczo-Handlowych w Wilnie <i>Magasin de gros des Sociétés du commerce agricole à Wilno</i>	
	1925	1926	1925	1926
Obejmuje spółdzielni . . .	79	78	13	11
Obroty towarowe ogółem	14 610 847	10 387 523	500 517	497 940
Na 1 spółdzielnię	194 947	134 455	38 501	45 267
Bilans				
<i>Stan czynny</i>				
Kasa	10 682	1 577	3 038	3 989
Banki (lokaty)	58 120	809 442	1 180	13 205
Papiery i udziały	154 255	196 033	7 883	10 418
Towary	1 166 459	707 728	73 180	106 586
Dłużnicy	4 790 491	3 034 217	73 290	99 446
Nieruchomości	56 122	150 730	59 931	59 982
Ruchomości	81 546	91 982	4 935	9 280
Inne	115 188	61 523	40 000	—
Strata	—	450 791	65 120	—
Suma bilansowa	6 432 863	5 504 023	328 557	302 906
<i>Stan bierny</i>				
Udziały	89 516	123 108	7 682	6 598
Fundusze zasob. i spec. . . .	467 128	486 288	95 837	35 420
Banki	1 122 190	2 484 555	14 690	120 593
Wierzyciele	4 679 349	2 376 306	196 009	127 809
Inne	—	33 766	14 339	10 145
Czysta nadwyżka	74 680	—	—	2 341
Rachunek strat i nadwyżek				
<i>Straty</i>				
Koszty prowadzenia	531 677	507 551	41 306	45 342
Odsetki i prowizje	96 428	40 785	22 137	34 233
Amortyzacja	11 447	14 926	3 490	2 727
Inne	11 841	360 754 ^b	8 976	439
<i>Nadwyżki</i>				
Nadwyżka brutto na towar. .	606 119	417 392	9 473	62 742
Odsetki i prowizje	116 674 ^d	36 166 ^d	254	13 794
Inne	3 286	19 667	1 062	8 547
W % % kapitałów obrotowych —				
Fundusze własne	9,8	11,1	31,5	14,6
Fundusze obce	90,2	88,9	68,5	85,4
Obrót towarowy	227	189	152	164
W % % o b r o t u —				
Czysta nadwyżka	0,5	4,3 ^e	13,0 ^e	0,4
Koszty prowadzenia	3,6	4,9	8,3	9,1

^a Bilanse z dnia 30 czerwca. ^b W tem strata na wywozie 347 529 zł. ^c W tem strata na kursie 482 767 zł. ^d Komisowe.
^e Strata w odsetkach obrotu.

Magasins de gros des sociétés coopératives du commerce agricole

1925, 1926

Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft w Poznaniu <i>Magasin de gros des Sociétés Agricoles Allemandes à Poznań</i>		Hurtownia Towarów Raiffeisena w Katowicach <i>Magasin de gros syst. Raiffeisen à Katowice</i>		Spécification
1925 ^a	1926 ^a	1925 ^a	1926 ^a	
106	104	135	137	Nombre des sociétés
	32 560 485	994 891	996 190	Total des chiffres d'affaires
	313 082	7 370	7 271	Par société
				Bilan
				<i>Actif</i>
	43 691	—	—	Encaisse
—	—	8 471	186 094	Banques (placements)
99 003	74 602	1 700	4 600	Titres et parts sociales
—	1 673 106	—	—	Marchandises
—	2 781 217	356 108	365 021	Débiteurs
204 850	205 680	1	—	Immeubles
7	42	—	1 878	Mobilier
—	—	—	—	Autres
—	—	—	—	Pertes
303 860	4 778 338	366 280	557 593	Total du bilan
				<i>Passif</i>
26 514	26 512	11 319	19 394	Parts sociales
236 409	236 409	4 121	18 784	Réserves
—	464 435	599	123	Banques
40 570	4 032 378	331 978	510 618	Créanciers
—	—	—	—	Autres
367	18 604	18 263	8 674	Bénéfice net
				Compte de pertes et profits
				<i>Pertes</i>
—	1 239 457	51 012	54 871	Frais de commerce
501	341 715	—	10 276	Intérêts et commissions
—	18 379	647	470	Amortissement
—	545 358 ^c	—	11 000	Autres
				<i>Profits</i>
134	2 127 444	63 946	41 744	Profit brut sur marchand.
—	34 653	5 976	43 547	Intérêts et commissions
—	1 415	—	—	Autres
Pour cent des fonds de roulement				
86,7	5,9	9,2	5,7	Fonds propres
13,3	94,1	90,8	94,3	Fonds d'autrui
	681	272	179	Chiffre d'affaires
Pour cent du chiffre d'affaires				
	0,1	1,8	0,9	Bénéfice net
	3,8	5,1	5,5	Frais de commerce

^a Bilans du 30 juin. ^b Y compris la perte sur l'exportation 347 529 zł. ^c Y compris la perte au change 482 767 zł. ^d Commissions.

^e Pertes pour cent du chiffre d'affaires.

Tabl. 14. Hurtownie spółdzielni mleczarskich i jajczarskich —

Wyszczególnienie	Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie <i>Union des S-tés pour la vente des oeufs et du laitage coopératives à Varsovie</i>		Małopolski Związek Mleczarski w Krakowie <i>Union des laiteries des départements du sud à Cracovie</i>		Związek Spółdzielni Jajczarskich „Jajo” w Krakowie <i>Union des S-tés pour la vente des oeufs „Jajo” („L'oeuf”) à Cracovie</i>	
	1925	1926	1925	1926	1925	1926
Obejmuje spółdzielni	175	224	161	183	33	37
Obroty towarowe ogółem	5 969 937	9 532 710	1 728 299	3 232 391	1 348 854	1 235 361
Na 1 spółdzielnię	34 114	42 557	10 735	17 663	40 874	33 388
Bilans						
<i>Stan czynny</i>						
Kasa	50 203	56 253	6 018	7 058	32 314	1 060
Banki (lokaty)	216 905	56 610	7 458	13 727	11 766	4 304
Papiery i udziały	50 535	54 502	3 000	3 000	—	—
Towary	471 380	582 714	40 268	43 377	50 632	28 729
Dłużnicy	2 642 890	512 144	65 096	183 706	24 298	9 246
Nieruchomości	1 024 523	1 024 523	—	—	162 793	88 955
Ruchomości	86 258	168 632	65 533	79 619	8 030	8 094
Inne	325 069	35 205	2 040	1 281	6 850	36 788 ^a
Strata	194 177	52 594	—	—	36 788	—
Suma bilansowa	5 061 740	2 543 177	189 413	331 768	333 471	177 176
<i>Stan bierny</i>						
Udziały	82 444	65 222	32 188	62 261	39 646	39 646
Fundusze zasob. i spec.	764 449	394 729	20 586	24 106	5 873	5 933
Banki	28 296	1 162 733	52	—	46 246	17 053
Wierzyciele	4 089 797	798 190	122 005	212 547	241 706	114 544
Inne	96 754	122 303 ^d	12 779	15 533	—	—
Czysta nadwyżka	—	—	1 803	17 321	—	—
Rachunek strat i nadwyżek						
<i>Straty</i>						
Koszty prowadzenia	991 195	808 326	176 885	203 997	123 005	24 860
Odsetki i prowizje	182 656	216 523	16 662	15 955	45 203	23 528
Amortyzacja	23 126	29 150	4 032	6 502	892	—
Inne	186 019	104 566 ^f	13 513	—	12 704	3 859
<i>Nadwyżki</i>						
Nadwyżka brutto na towar.	882 824	1 093 750	182 134	179 567	118 681	26 483
Odsetki i prowizje	—	—	—	—	1 049	—
Inne	305 995	12 221	30 761 ^g	64 208 ^h	25 286	25 764 ⁱ
W % kapitałów obrotowych —						
Fundusze własne	16,7	18,1	28,8	31,3	13,7	25,7
Fundusze obce	83,3	81,9	71,2	68,7	86,3	74,3
Obrót towarowy	118	375	913	974	404	697
W % obrotu —						
Czysta nadwyżka	3,2 ^k	0,6 ^k	0,1	0,5	2,7 ^k	—
Koszty prowadzenia	16,7	8,5	10,2	6,3	9,1	2,0

^a Strata z roku poprzedniego. ^b W tem strata z roku poprzedniego 66807 zł. ^c W tem strata z roku poprzedniego 84916 zł. ^d W tem kasa przezorności 121229 zł. ^e Rezerwa wątpliwych należności. ^f W tem spisano na straty 92874 zł. ^g W tem nadwyżka na sprzedaży maszyn i przyborów mleczarskich 20622 zł. ^h W tem nadwyżka na sprzedaży maszyn i przyborów mleczarskich 51599 zł. ⁱ W tem nadwyżka na kursie 25635 zł. ^k Strata w odsetkach obrotu.

Magasins de gros des laiteries et des sociétés pour l'écoulement des oeufs

1925, 1926

Spółdzielczy Związek Jajczarski we Lwowie <i>Union des S-lès pour la vente des oeufs à Lwów</i>		Krajowyj Moloczarskij Sejuz „Masłosojuz“ we Lwowie <i>Union des laiteries ruthéniennes „Masłosojuz“ à Lwów</i>		Spécification
1925	1926	1925	1926	
18	17	227	118	Nombre des sociétés
534 489	1 398 224	860 394	2 444 566	Total des chiffres d'affaires
29 694	82 248	3 790	20 717	Par société
				Bilan
				<i>Actif</i>
2 572	223	1 642	7 162	Encaisse
—	—	2 251	2 851	Banques (placements)
2 619	2 779	—	—	Titres et parts sociales
2 952	12 547	23 780	46 992	Marchandises
88 794	46 567	9 842	62 849	Débiteurs
—	—	41 315	43 463	Immeubles
2 222	2 222	6 552	10 595	Mobilier
68 621 ^b	86 451 ^c	20 647	806	Autres
18 109	28 003	—	—	Pertes
185 889	178 792	106 029	174 718	Total du bilan
				<i>Passif</i>
2 365	3 636	3 837	6 245	Parts sociales
3 007	3 229	5 398	34 338	Réserves
—	—	—	—	Banques
166 541	157 951	71 007	128 643	Créanciers
13 976 ^d	13 976 ^e	21 526	4 182	Autres
—	—	4 261	1 310	Bénéfice net
				Compte de pertes et profits
				<i>Pertes</i>
21 399	33 789	65 746	150 055	Frais de commerce
22 254	25 801	4 056	3 652	Intérêts et commissions
222	222	2 317	2 757	Amortissements
6 580	5 414	7 215	1 046	Autres
				<i>Profits</i>
32 347	28 115	81 059	151 687	Profit brut sur marchandises
—	—	2 536	—	Intérêts et commissions
—	9 108	—	7 133	Autres
Pour cent des fonds de roulement				
2,9	3,8	13,7	23,9	Fonds propres
97,1	96,2	86,3	76,1	Fonds d'autrui
288	782	811	1 399	Chiffre d'affaires
Pour cent du chiffre d'affaires				
3,4 ^k	2,0 ^k	0,5	0,1	Bénéfice net
4,0	2,4	7,6	6,1	Frais de commerce

^a Pertes de l'année précédente. ^b Y compris la perte de l'année précédente 66 807 zł. ^c Y compris la perte de l'année précédente 84 916 zł. ^d Y compris la caisse de prévoyance 121 229 zł. ^e La réserve des créances douteuses. ^f Dont les transcriptions pour pertes—92 874 zł. ^g Y compris le bénéfice sur la vente des machines et ustensiles de laiteries—30 622 zł. ^h Y compris le bénéfice sur la vente des machines et ustensiles de laiteries—51 599 zł. ⁱ Y compris le bénéfice au change 25 635 zł. ^k Pertes pour cent du chiffre d'affaires.